

సనాతన సారథి

జూన్, జులై 2020

‘కరుణామృతమూర్తివి నీవు, సంఘసేవాకృతి వీవు, దివ్యభగవద్భూతి వీవు సదా జగద్గురూ!’

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 63

సంచికలు 6, 7

జూన్, జులై 2020

ప్రచురణ తేదీ

జులై 10

1. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	4
2. గురువు మార్గదర్శి	అవతారవాణి	6
3. 'కోవిడ్ 19' - శ్రీ సత్యసాయి సంస్థ అవినాశ సేవలు	నిమీష్ పాండ్య	10
4. సెంట్రల్ ట్రస్టును అభినందించిన గౌ. ఉపరాష్ట్రపతి		13
5. పరిపూర్ణ ప్రేమావతారి	స్వర్గీయ జస్టిన్ పి.ఎన్. భగవతి	14
6. స్వస్థానము చేరుకోవడమే జీవిత లక్ష్యము	అవతారవాణి	18
7. 'స్వరణ లేకున్న హరి కరుణ కలుగబోదు'	శ్రీ సత్యసాయి పద్యసుధ	23
8. స్వధర్మం	బి.వి.ఎన్. సాగర్	24
9. మానవాళికి బుద్ధుని సందేశం	శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధ మాధురి	29
10. 'పూజంతము మన సాయిని....'	శ్రీ సత్యసాయి గీతములు - 10	33
11. ఆంధ్రమహాభారత ప్రధాన స్త్రీ పాత్రలు - 1	ప్రొ సి. పద్మావతమ్మ	34
12. 'విశ్వమెల్లడ వ్యాప్తియై...' (గత సంచిక తరువాయి)	డా సురేంద్ర ఉపాధ్యాయ	38
13. శ్రీవారి సన్నిధిలో యోగాభ్యాసం	కుప్పం విజయమ్మ	43
14. సాయి విద్యావిధానం - సంక్షిప్త పరిచయం	డా ఎన్. అంజనయ్య	45
15. అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు - 6	పి.వి. చలం	50
16. 'ఓం శ్రీసాయి ఆరోగ్యప్రదాయ నమః'	గోపీకృష్ణ పిడతల	55
17. నామ మహిమ	ఎమ్.ఎన్. ప్రకాశరావు	58
18. రెండు దంతములు	'సనాతన సారథి' 1960 జూన్ సంచికనుండి	60
19. 'కార్మిక కన్నీటి బొట్టుకు కరుగు సాయి'	త్రిభువన్ సచ్చిదేవ	61
20. భక్తి, భుక్తి, ముక్తి	కస్తూరిగారి కమనీయ భక్తికథామృతం - 8	66

కవితాంజలి

1. దేవుడు ఎవరైతేనే...	రసరాజు	49
2. అదే మాట... ఒకే చోట	భువనచంద్ర	65

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా బ్రహ్మ, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా బ్రహ్మ, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర) - 515134 తరపున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ పెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ప్రింటర్ అండ్ పబ్లిషర్ : కె.ఎస్. రాజన్, ఎడిటర్ : వి. శ్రీనివాసులు

రామోద్ధార్దోసో వాహినీ

(గత సంచిక తరువాయి - 76వ భాగం)

ఇంతలో సీతకు ఏకాంత సమయము ఏర్పడగనే, వానరుడు దిగివచ్చి, “తల్లీ, మీరు విచారించకుడు. నా వీపుపై కూర్చొనిన నేను క్షణములో రాముని సన్నిధిని చేర్తును” అని అనేకవిధముల బతిమిలాడెను.

అందులకు సీత, “హనుమంతా, నీ పలుకులే నన్నెంతో ఆనందపరచుచున్నవి. విరహసముద్రములో మునిగిపోవుచు తపించుచున్న నాకు నీ తీయని ఆదరణ పలుకులు, పడవలవలె సహాయము గావించినవి. నేను పరపురుషుని అంటనన్న విషయము నీకు తెలియదా? అట్టి నేను నీ వీపుపై ఏవిధముగా కూర్చొనగలనో యోచింపుము” అనెను. సూటిగా నాటుకొనిపోవు ఆ మాటలు హనుమంతుని హృదయములో గ్రుచ్చుకొనిపోయెను. అతడు, “అమ్మా! నేను నీ కొమరుడను కదా, తల్లిని వీపుపై కూర్చొన బెట్టుకొనుటలో తప్పేమున్నది? దోషము లేదు కదా!” అని

పరిపరి విధముల ప్రార్థించెను. అందులకు సీత, “హనుమంతా! నీకు, నాకు మన భావములు మాతా పుత్ర భావములు కావచ్చును. కాని లోకమేమనునో యోచింపుము. లోకమును కూడా మనము చూడవలెను కదా! ఆదర్శవంతమైన జీవితాన్ని నిరూపించునట్టి వ్యక్తులుగా మనము మెలగవలెనుకానీ అన్యులచే వ్రేలు చూపించుకొను పనిచేయరాదు.

“ఆత్మతృప్తి లేని పనులను నేనంగీకరింపను. నా ప్రాణము పోయినను సరే, రాముడే నన్ను గొనిపోవలెనుకానీ అన్యుల సాయము నాకక్కరలేదు. అంతియేకాక నన్నింతటి రీతుల బాధపెట్టిన ఈ కిరాతుని హతమార్చుటకు నా రాముడే సరి. అతనే ఈ లంకకు వచ్చి రావణుని చంపి ఈ సీతను చేపట్టుట ఒక పరాక్రమము. రావణుడు దొంగవేషమును ధరించి మోసపుచ్చి నన్ను తెచ్చెను. రాముడు ధర్మస్వరూపుడు, నీతి నియమములను పాటించువాడు. సత్యవాక్యపరిపాలకుడు. అట్టి రాముడుకూడా తన దూతను పంపి రావణునకు తెలియకుండా సీతను తెప్పించుకొనెనన్న వార్త శ్రీరామునకు కీర్తినివ్వదు. ఇట్టి పనికి పూనుకొనుట రామద్రోహం కాగలదు. కాన మోసపు మార్గములనుకానీ, టక్కరి చర్యలనుకానీ మనము అవలంబించ కూడదు. రామగౌరవము మన ప్రాణము. రామకీర్తి మన హృదయమూర్తి. వాటిని కాపాడునట్టి పనులను చేపట్టుట మంచిది. నీ వాక్కులు నాకంత తృప్తిని చేకూర్చుటలేద”ని హనుమంతుని వాక్కులను నిరాకరించిన సీత వాక్యములకు హనుమంతు డెంతయో సంతసించి, సీతయొక్క గుణగణములను తనలో తానెంతయో కీర్తించుకొని ఆనందించి, “తల్లీ, నన్ను క్షమింపుము. తమ బాధను, శ్రీరాముని విరహమును కండ్లారా

చూచినవాడనగుటచేత ఎంత త్వరగా తమను శ్రీరామునిచెంత చేర్చ వీలుండునో అంత త్వరితముగా చేర్చవలెనను ఆతురతచే నేనట్లు ప్రార్థించితిని. తప్పైన క్షమింపుమ”ని మరీమరీ నమస్కరించెను.

అంత, సారెసారెకూ సీత, “రామలక్ష్మణులు క్షేమ మేనా? మగవారలకేమి?!! వారెట్లయిననూ భరించ గలరు. స్త్రీలను విడచి ఉండగలరు. ఆడవారిదే అధమ జన్మము. పతులను విడచి పడతులు జీవించుట మహాఘోరము” అని మగవారిని మధ్యమధ్య నిష్కారము లాడుచుండుట చూచి, హనుమంతుడు, “తల్లీ! రామలక్ష్మణులు క్షేమమేకాని, మిగిలిన మగవారలతో వారిని పోల్చ న్యాయము కాదు. క్షణక్షణమూ మిమ్ము తలంచుచూ అన్నపానాదులు సహితము స్వీకరించక ఉన్నారు తల్లీ! ఏదో లక్ష్మణుని బలవంతముతో కొంత పానీయమును ఫలమును స్వీకరించుచున్నాడు కానీ, రాముడు బుద్ధిపూర్వకముగా ఒక గుటికెడు నీరు త్రాగిన సమయాన్నికూడను నే చూచి ఎరుగను. దుఃఖించకు, వారలను సంశయించకు తల్లీ! లక్ష్మణుడు అన్నగారి ప్రాణమునకు ప్రాణమై ఒకవైపు తమ వియోగమును, మరొకవైపున రామదుఃఖమును భరించలేనివాడయి మొండిబండవలె ధైర్యముతో రాముని కంటికి రెప్పవలె చూచుకొంటూ ధైర్యమును తెలుపుచూ కాలమును గడుపుచున్నాడు. ఈ పది నెలలూ నిద్రనెరుగరు, తిండినెరుగరు” అని హనుమంతుడు వివరించుచుండ, సీత తెలియనిదానివలె నటించుచూ, “నిజముగా శ్రీరామచంద్రునకు నాపై యింత ప్రేమయా, యింత దయయా!” అని ఆశ్చర్యపడినట్లు నటించుచూ, మధ్యమధ్య వెగటుగా, “మగవారలు మగవారలనే వర్ణింతురు, మెచ్చుకొందురు. ఆడవారి బాధలు వారల కెట్లు తెలియున”ని నిందాస్తుతులను చేయుచుండెను. ఒక్కొక్కప్పుడు హనుమంతుడు చెప్పిన విషయములను

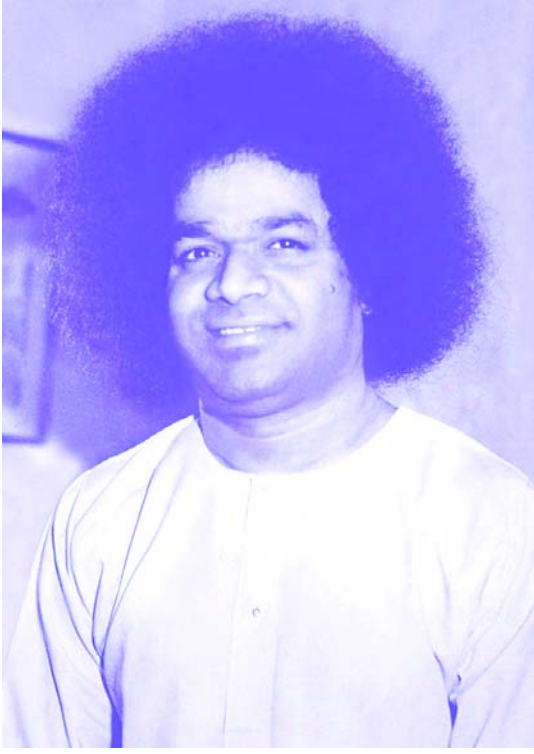
నమ్మలేకపోవుచుండెను. హనుమంతుని శక్తి సామర్థ్యములు చాలా చూచుచూ, హనుమంతునితో శ్రీరామచంద్రుడు మైత్రి గావించిన విచిత్ర ఘట్టమును హనుమంతుడు చెప్పగా విని మిగుల ఆనందపడెను. సీతకు హనుమంతుని వచనములు దృఢనమ్మకమును కలిగించెను.

(సశేషం)

దివ్యగురువు

చూచితి, వింటి, స్పృశించితి
వాచాగోచరునితోడ భాషించితి, నా
నోచిన ఫలమై తా దృ
గ్గోచరుడగు సత్యసాయి గురునకు జేజే
అనాడు వ్యాస కృష్ణులు
ఈనాడీ సత్యసాయి యెల్లరొకండే!
యే ననయంబు భజించెద
మానుష దేహుండు సాయి మహనీయునిలన్
ఆహా! యతని ప్రబోధలు
‘వాహినులై’ పాతె లోక పావన మగుచున్
ఊహకు నందని మానుష
దేహుడు, గురుసాయినాథ దేవుని గొల్తున్
సాకార పరబ్రహ్మము
సాకార జనార్దనుండు, శంభుడతండే
లోక గురుండగు సాయికి
వీక నమోవాకములను వేలర్పింతున్
గురుపూర్ణిమ పర్వంబున
గురుభక్తి నొసంగుచుంటి కొనుమీ కాన్కన్
కరము గృతజ్ఞుడ రత్నా
కరవంశా! సత్యసాయి! కరుణావార్ధి!

- కీ||శే|| వీరుభొట్ల సూర్యనారాయణ

అవతారవాణి:

గురువు మార్గదర్శి

ప్రేమస్వరూపులారా!

ఈనాడు వ్యాసపూర్ణిమ. చాలా పవిత్రమైన దినము. శరీరానికి సంబంధించిన విందులతోగాని, ఉపన్యాసాలతో గాని గడపవలసిన రోజు కాదు ఇది. ప్రార్థనలతోను, పశ్చాత్తాపంతోను హృదయాలను పరిశుభ్రం చేసుకోవగలగిన సమయం. ఒక దినం ప్రత్యేకమైనదిగా సూచించటం కోసమే దానికి వ్యాసునితోనో, రామునితోనో, కృష్ణునితోనో సంబంధం కల్పించటం జరుగుతున్నది. అది పవిత్రంగా గడపవలసిన దినమని తెలుపటానికే ఆవిధంగా చేస్తున్నాము. నేడు పూర్ణిమ. నిండుగా, చల్లగా పండు వెన్నెల విరిసే దినం. చంద్రుని మాదిరిగా మార్పులు చెందుతూవుంటుంది కాబట్టి మనస్సును చంద్రునితో

పోల్చుతూవుంటారు. శుక్ల, కృష్ణ పక్షములలో వృద్ధి, క్షయములున్నట్లు మనస్సుకు కూడా ఉన్నవి. ఈనాడు మనస్సు సముజ్వలంగా సుశీతలంగా వుండాలి.

శైశవప్రాయంనుండి వ్యాసుడు గాఢమైన అధ్యయనము, సాధనా కొనసాగించాడు. పుట్టుకతోనే ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధి సాధించాలనే తపన ఆయనలో వుంది. దివ్యమైన జ్ఞానమును, వైభవమును సాధించినందువల్ల ఆయనను 'వ్యాసనారాయణుడు' అంటున్నారు. వ్యాసుడు లోకగురువు. వేదమంత్రాలు విభాగాల క్రింద క్రమబద్ధం చేశాడు. మహావేదాంత గ్రంథం బ్రహ్మసూత్ర రచన చేశాడు. సామాన్య ప్రజలపట్ల ప్రేమతో వారికి వేదాంత విషయాలు సులభంగా అందించటానికి మహాభారత, శ్రీమద్భాగవత, పురాణాల రూపంలో వ్యాఖ్యానాలు రచించాడు. అనంతంగా, అగాధంగా ఉండిన వేదాలను అవగాహన చేసుకొనే మార్గం ఏర్పరచి విద్యార్థులకు చాలా ఉపకారం చేసినందువల్ల ఆయనను వేదవ్యాసుడన్నారు. భగవంతుని బహువిధ నామరూపాలను ఆధారం చేసుకొని అష్టాదశ పురాణాలు రచించాడు. నైతిక నియమావళిని, చారిత్రక సన్నివేశములను, తాత్విక సిద్ధాంతములను, సాంఘిక ఆదర్శములను ఉదాహరణపూర్వకంగా బోధించే గ్రంథాలు పురాణాలు. ఈ పురాణాలద్వారా అహంకారమును, స్వార్థమును జయించాలని వ్యాసుడు ఉపదేశించినట్లు ఒక శ్లోకం తెలుపుతున్నది.

**“అష్టాదశ పురాణేషు వ్యాసాయ వచనద్వయం
పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనం”**

పరోపకారముకంటే పుణ్యము, పరపీడనముకంటే పాపము లేదని వ్యాసుని అభిప్రాయం. ఇతరులకు ఉపకారం చేయటం అనేది మందు. ఇతరులకు అపకారం చేయకుండా ఉండటం పథ్యం. వైద్యానికి ఇవి రెండూ అవసరం. సుఖదుఃఖములు, గౌరవ అగౌరవములు, వైభవ వినాశనములు అనే ద్వంద్వములు మానవుని పట్టి పీడిస్తూ మానవునికి చిత్తశాంతి, స్థైర్యము లేకుండా చేస్తున్నవి. వీటివల్ల కలిగే బాధను నివారించటానికి ఇదే తగిన వైద్యం.

భక్తులకు భక్తుడు

ఒకనాడు ప్రొద్దున్నే ధర్మరాజు కృష్ణుని దర్శనానికి వెళ్లాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు పద్మాసనం వేసుకొని ధ్యానంలో నిమగ్నుడై విన్నాడు. చెక్కిళ్ళమీద బాష్పబిందువులు రాలుతున్నాయి. కృష్ణుడు దేనిని గురించి ధ్యానము చేస్తున్నాడా అని ధర్మరాజు అశ్చర్యపడ్డాడు. కృష్ణుడు కళ్లు తెరిచాక ధర్మరాజు సాహసించి అదే ప్రశ్న వేశాడు. తనపట్ల భక్తి కలిగిన ఒక మహనీయుని గురించి ఆలోచిస్తూ ఆనందిస్తున్నానని కృష్ణుడు చెప్పాడు. ఆయన ఎవరోకాదు, భీష్ముడే. భీష్ముని చిత్తం నిరంతరము కృష్ణుని ధ్యానిస్తుంటుంది. అంపశయ్యమీద వేదన పడుతున్నప్పుడు కూడా కృష్ణునిచింతనే. భీష్ముని భక్తి గురించి కృష్ణుడే అభిమానించి ఆనందపరవశుడైనాడు. ఆవిధంగా దైవం మిమ్మల్ని భక్తులుగా పరిగణించాలిగాని మేము భక్తులమని మీరు అనుకొన్నంతమాత్రమున లాభంలేదు.

మీరు భగవదనుగ్రహంకోసం ప్రార్థించకుండా స్వల్పమైన క్షణిక సుఖాలు కోరుకొంటున్నారు. దైవ నిర్ణయం తెలుసుకొని ఆప్రకారంగా నడచుకోవటానికి ప్రయత్నించటం లేదు. ధ్రువుని విషయం తీసుకోండి. సవతితల్లి కొడుకును మించిన హోదా పొందాలనే స్వల్పమైన లక్ష్యంతో తపస్సు మొదలుపెట్టాడు. కాని, తపస్సు సాగిన తరువాత రాజ్యాధికార గౌరవాలను అతిక్రమించిన దివ్యానుగ్రహం పొందవచ్చునని గ్రహించాడు. ఆత్మను గుర్తించుకొని, దానికి భిన్నమైన పస్తువులనుండి మనస్సును దూరం చేసుకోండి. వివేక విచక్షణలు పెంపు చేసుకోండి.

వ్యాసుడు జయకావ్యం అని మరొక పేరు కల్గిన మహాభారతం రచించాడు. అందులో శ్రీకృష్ణుడనే కేంద్రం చుట్టూ పరిభ్రమించే భీష్మ, భీమ, అర్జున, విదుర, ధర్మజ, ద్రౌపది, కుంతి వంటి పాత్రలు ఉజ్వల నక్షత్రాలు. ఈ పురాణం అజ్ఞానాంధకారమును, సంకుచిత స్వార్థమును, వేర్పాటుతనంవల్ల కలిగే పిరికితనమును హృదయముల నుండి తొలగిస్తుంది. కనుక, వ్యాసునికి లోకగురువు అన్న బిరుదు సార్థక సముచితం. “శంఖ, చక్రములు లేని విష్ణువు, మూడు కన్నులు లేని శివుడు, నాలుగు తలలు లేని బ్రహ్మ” అని వ్యాసుని ప్రశంసించారు. మీరు ఆ వ్యాసునివల్లను, ఈ పుట్టపర్తివల్లను ఉత్తమ ప్రయోజనం పొందాలి. ఇక్కడ మీరు శాంతిసంతోషాలు, భగవత్ అనుగ్రహము, సాధనా పాఠములు, సత్సంగ ఫలము పొందటానికి అవసరమైన శక్తులన్నీ అలవర్చుకోవాలి. దైవభక్తి లేనివారితో చేరి ఇంద్రియసుఖాలకోసం అన్వేషిస్తూ కాలం వ్యర్థం చేసుకోవద్దు.

వ్యాసుడు లోకగురువు. కాని, ఆయనకూడా దివ్య తేజస్సులో ఒక కిరణమే. ఆయనకూడా మీకు దారిని మాత్రమే చూపగలడు. దారివెంట పయనించటం మీవంతు. ఆయన మీకు మంత్రం అందించాడు. అర్థం తెలియకపోయినా అదే పదేపదే అనుకొంటూ ఉంటే మనస్సు నిర్మలం అవుతుంది. ఒక రైతు కలెక్టరుగారికి ఏదైనా అర్జీ పెట్టుకోవాలంటే ఒక లాయరు దగ్గరికి వెడతాడు. ఆ విన్నపం వ్రాయవలసిన పద్ధతి తెలిసిన లాయరు దాన్ని ఇంగ్లీషులో తయారుచేసి టైపు చేయించి ఇస్తాడు. ఆ కాగితాన్ని రైతు తీసుకొనివెళ్ళి కలెక్టరుగారికి

నివేదిస్తాడు. ఆ పత్రంలో ఏమి వ్రాశారో, దాని అర్థమేమిటో రైతుకు తెలియదు. ఈ సందర్భంలో రైతుకు గురువు అనదగిన లాయరు తన తెలివితేటలతో, అనుభవంతో వ్రాసినందువల్ల ఆ పత్రం రైతుకు ఉపయోగ పడుతుంది.

భగవంతుణ్ణి ఆకర్షించేది నిర్మల హృదయం

మానవమాత్రులైన అధికారులకంటే అధికమైన దయ భగవంతునికున్నది. మానవులకు సహాయం చేయటానికి ఎక్కువ ఆత్రంగా ఉంటాడు. తన భక్తులను ఆడుకోవడానికి అనేక భూమికలు ధరిస్తుంటాడు. సక్కుబాయిని కాపాడటం కోసం ఎన్నో పాత్రలు ధరించాడు. ఒక భక్తుడు ఉండేవాడు. సీత తన సోదరి అని భావించుకొని రాముల వారిని 'బావా' అని చనువుగా సంబోధించేవాడు. అర్జునునికి కృష్ణునికి మధ్యనున్నంత చనువు కల్పించుకొని రాముని బావగా వ్యవహరించేవాడు. సీత అరణ్యానికి వెళ్ళిందని తెలుసుకొన్నాడు. ముళ్లడొంకలు ఉండే అడవుల్లో చెప్పులు లేకపోవటంవల్లను, పాములు విచ్చలవిడిగా తిరిగే ప్రదేశాల్లో మంచం లేకపోవటం మూలంగాను ఎంతో బాధపడుతున్నదని ఊహించి, చెప్పులు, మంచము పట్టుకొని అడవికి పోయి, 'సీతా! సీతా!' అంటూ గొంతు బొంగురుపోయేటట్లు అరుస్తూ తిరిగాడు. రామాయణ గాథను సమకాలికమైనదిగా ఆ భక్తుడు తలపోశాడు.

ఒకనాడు రాముడు సాక్షాత్కరించి ఓదార్చినాడు. భక్తుడు రాముని పాదాలమీద పడి తాను తెచ్చిన చెప్పులు, మంచము స్వీకరించవలసినదని బ్రతిమాలుకొన్నాడు. తన సోదరి సీత ముళ్లదార్లో చెప్పులు లేకుండా నడవజాలదనీ తాను తెచ్చిన చెప్పులు, మంచము పుచ్చుకొంటేగాని తన మనస్సుకు సుఖం లేదనీ విన్నవించుకొన్నాడు. 'ప్రియమైన బావగారు' అని రాములవారిని ఎంతో చనువుగా సంబోధించాడు. రాముడు వాటిని పుచ్చుకొని నువ్వు ఆనందంగా వెళ్ళవలసినదని చెప్పాడు. అహంకారముతో కలుషితంగాని కానుకలు భగవంతుడు సంతోషంగా అందుకొంటాడు. గర్వంగా, దర్పంగా యిచ్చే కానుకలు ఆయన నిరాకరిస్తాడు; ఎంతో పరిమళం వెదజల్లే పుష్పాలు

ఆయన పాదాలవద్ద నివేదించినప్పటికీ దుర్భర, దుర్గంధ పూరితమైన చందంగా వాటిని తిరస్కరిస్తాడు.

మానవునిలో దివ్యత్వము, దానవత్వము, మనుష్యత్వము ముప్పిరిగొని వున్నవి. దయాగుణమును, సానుభూతిని, సమవేదనను, పరోపకారమును, ఉదారతను అలవర్చుకోవటంవల్ల దానవ లక్షణమైన కారిత్యమును జయించవచ్చు. దర్పమును నిగ్రహమువల్ల, నిర్లిప్తతద్వారా, పరిత్యాగం ద్వారా జయించవచ్చు. మానవ లక్షణమైన అహంకారమును తపోధనులైన మహర్షులు పునీతమైన చిత్తాలతో, నిష్పాక్షిక దృష్టితో ఏర్పరచిన నైతిక నిబంధనలను పాటించటంద్వారా జయించ వచ్చును. మానవసహజమైన ప్రవృత్తులను, కాంక్షలను ఫలప్రదమైన క్షేత్రాలకు మరల్చుకోవాలి. ఈ మూడు లక్షణాలను అధిగమించినప్పుడు మానవుడు మాధవుడు కాగలడు. ఎవరికి వారు తమలోనున్న దోషాలను, లోపాలను గ్రహించుకోవాలి. ఆపైన వాటిని తొలగించుకోవటంద్వారా పవిత్రులు కావటానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

'గురుద్రవ్యో గురుర్విష్ణుః ...'

నేను పూర్వదేహంలో శిరిడీలో వున్నప్పుడు రాధాబాయి అనే భక్తురాలుండేది. నావద్ద మంత్రోపదేశం పొందాలని ఆరాటపడుతూ ఉండేది. అది వ్యాసపూర్ణిమా కాలం. మంత్రోపదేశం చేసేదాకా ఆహారం తీసుకోనని పట్టుపట్టింది. మూడు దినాలు నిరాహార దీక్ష సాగింది. కాని, బాబా అంగీకరించలేదు. అప్పుడు పూర్వదేహం వెంట ఎప్పుడూ వుండే శ్యామా అనే అతను రాధాబాయి పక్షాన ప్రార్థించాడు. ఉపవాసాలతో ఆమె ప్రాణం కూడా పోయేటట్లు ఉన్నదని చెప్పాడు. ఆమె చనిపోతే దయాహృయుడైన బాబా ప్రతిష్ఠకు దెబ్బతగులుతుందని చెప్పాడు. నీరసపడిపోయిన రాధాబాయిని బాబా దగ్గరికి తీసుకొని వెళ్లారు. ఎవరైనా గురువువద్దకు పోయి ఉపదేశం పుచ్చుకోమన్నాడు బాబా. నేను ఇంకే గురువును ఎరుగనని అన్నది ఆమె.

గురుద్రవ్యో గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః
గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః

అనే శ్లోకానికి అర్థం ఏమిటని బాబా అడిగాడు. అయితే, గురునామం ఎందుకు స్వీకరించరాదు? గురు ముఖాన యింకొక నామం కోరటమెందుకు? గురువే దైవమైతే ఆయన చెప్పిన మాట తప్పకుండా, చూపించిన బాటలో నడిస్తే నామజపం చేసినంత ఫలితం సంపాదించవచ్చు. గురువును సంపాదించుకొన్న తరువాత సర్వమూ ఆయనకే వదలాలి. మోక్షప్రాప్తికోసం కూడా ఆయనపైనే ఆధారపడాలి. మీకంటే మిమ్మల్ని గురించి గురువుకే ఎక్కువ తెలుసు. మీకు ఏది అత్యంత శ్రేయోదాయకమో ఆ మార్గం వెంటనే మిమ్మల్ని నడిపించగలడు. ఆయనకు దూరంగా తీసుకొనిపోయే వైఖరులను నిర్మూలించుకొని ఆయనను అనుసరించుటయే మీ కర్తవ్యం. ఈవిధంగా గురువును అనుసరిస్తే మాకు భోజనం ఎట్లా వస్తుందని మీరు అనుకోవచ్చు. భగవంతుడు మిమ్మల్ని తిండిలేకుండా మాడ్చడని గట్టిగా విశ్వసించండి. ప్రభువు మీకు అన్నమే కాక అమృతం కూడా అందించగలడు.

మాటతీరును బట్టి మనిషికి విలువ

నాలుకపైన సంచరించే నామ మాధుర్యంలో మీరు మునిగితేలాలి. అప్పుడు మీ పలుకులు మృదు మధురంగా అవుతవి. మాటలను బట్టి మనిషిని చూస్తారు. ఒకనాడు ఒక మహారాజు అరణ్యానికి వేటకు వెళ్లాడు. ఆయన చాలా తొందరగా స్వారీ చేయటంవల్ల పరివారమంతా వెనుక బడిపోయారు. అడవిలో ఒక గుడ్డివాడు కనిపించాడు. రాజు అతన్ని చూచి, 'ఏం నాయనా! ఈవైపు ఎవరైనా

వచ్చారా?' అని అడిగాడు. లేదని గుడ్డివాడు అన్నాడు. తరువాత కొంతసేపటికి మంత్రి వచ్చాడు. 'సోదరా! ఇటువైపు ఎవరైనా వచ్చారా?' అని అడిగాడు.

కొంతసేపటికి సేనాపతి వచ్చాడు. 'ఒరేయ్ మూర్ఖడా! ఇటువైపు ఎవరూ రావటం గమనించలేదా?' అన్నాడు.

తరువాత కొంతసేపటికి ఒక సైనికుడు వచ్చాడు. 'ఒరే గుడ్డివెధవా! నీ పాడు నోరు విప్పవే? ఈ దారిన ఎవరూ రాలేదా?' అని అడిగాడు.

తరువాత రాజపురోహితుడు వచ్చి, 'తమ్ముడా! ఇటు ఎవరూ రాలేదా?' అని అడిగాడు. అప్పుడు గుడ్డివాడు ఆ దారిన ఒక రాజు, మంత్రి, సేనాపతి, సిపాయి వెళ్లారని, అందరూ అదే ప్రశ్న అడిగారని చెప్పాడు.

వాళ్ల మాటతీరును బట్టి వాళ్ల అధికారాలు, స్వభావాలు అంధుడు గ్రహించగలిగాడు.

దయ, దానం, ధర్మం మీరు అలవర్చుకొంటే త్రిగుణాతీతమైన సీమను చేరుకోగలరు. అప్పుడు గురువు వద్ద నామం పుచ్చుకొని దాన్ని జపించే అవసరం వుండదు. గురువు నామం కంటే, ప్రభువు నామం కంటే ఆజ్ఞ ప్రధానం. గురువు ఆజ్ఞానుసారంగా మీ స్వభావాన్ని పవిత్రం చేసుకోవాలి. అలా చేయకుండా గురువు నామాన్ని పదేపదే జపించి ఏమి లాభం పొందగలరు?!

(1964 జులై 24వ తేదీ, గురుపూర్ణిమ)

‘కోవిడ్-19’ లాక్డౌన్ సమయంలో శ్రీ సత్యసాయి సంస్థ అవిరళ సేవలు

❖ నిమిష్ పాండ్య, అఖిల భారత సాయి సంస్థ అధ్యక్షులు

“పరమాత్మ సేవకంటే పరమాత్ముని భక్తుల సేవయే శీఘ్రఫలదాయకము. పురుషోత్తముడు సమష్టి, పురుషుడు వ్యష్టి. అన్ని పురములలో (దేహములలో) నివసించేవాడు పురుషోత్తముడు. కాబట్టి, ఇతరులకు ఆనందము నందించేదే నిజ భక్తియొక్క లక్షణము. ‘సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్ర పాద్’ అంటే అన్ని దేహములూ భగవంతునివే అని అర్థము. కాబట్టి, ఎవరిని తృప్తిపరచినా భగవంతుణ్ణి తృప్తిపరచినట్లే!”

- భగవాన్ బాబా

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు 1965లో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థను స్థాపించారు. సాయి సంస్థకుల, మత, వర్గ భేదాలకు అతీతముగా, ఆధ్యాత్మికతయే ప్రాతిపదికగా, “మానవ సేవయే మాధవ సేవ” అన్న భగవాన్ బాబావారి సూక్తిపట్ల దృఢ విశ్వాసముతో పని చేస్తున్నది. శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ ఆయా ప్రాంతాలలో సమితులు, భజన మండలులద్వారా పనిచేస్తున్నది. వివిధ మత విశ్వాసాలను, వివిధ ఆచార వ్యవహారాలను అనుసరించేవారు సాయికేంద్రాలలో సభ్యులు. “సర్వులను ప్రేమించు, సర్వులను సేవించు” అన్న భగవాన్ బాబావారి సందేశాన్ని సాయిసంస్థ సభ్యులు వ్యక్తిగత సాధనకు, స్వీయ పరివర్తనకు అవశ్యకమైన మంత్రంగా భావించి, ఐకమత్యముతో కార్యోన్ముఖులవుతున్నారు.

నిస్వార్థ సేవ - సాయి సంస్థల ప్రధాన సూత్రం

ప్రపంచమంతా వ్యాపించి ఉన్న సాయి సంస్థ ప్రధాన లక్ష్యం నిస్వార్థంగా మానవాళికి సేవ చేయడమే. సాయిసంస్థ సభ్యులు యేవో కొన్ని రోజులు మాత్రమే కాదు, సంవత్సరమంతా వివిధ సేవలలో నిమగ్న మవుతారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్యశిబిరాలను నిర్వహించడం, ముఠీకివాడలలో అభివృద్ధి పనులను చేపట్టడం, నారాయణ సేవ, కుష్టువ్యాధి పీడితులకు సేవ చేయడము, శరణాలయాలలో, వృద్ధాశ్రమాలలో సేవ చేయడం, దివ్యాంగులకు సహాయపడటం, ప్రభుత్వ వైద్యాలయాలలో, సంతలలో, మూత్రశాలలలో పారిశుధ్య పనులను చేపట్టడం, విపత్తు నిర్వహణ విధానాలపై విద్యాలయాలలో అవగాహనా సదస్సులను నిర్వహించడం

నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీకి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్న దృశ్యం

సాయిసంస్థ చేపట్టే సేవాకార్యక్రమాలలో కొన్ని ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినపుడు సహాయక చర్యలను చేపట్టడంలో సాయిసంస్థ ముందుంటుంది. తమిళనాడులో సునామీ సంభవించినపుడు, గుజరాత్‌లో భూకంపము వచ్చినపుడు; ఒడిశా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లు తుపాను తాకిడికి గురి అయినపుడు సాయి సంస్థ తక్షణమే రంగములోకి దిగి సహాయక చర్యలను చేపట్టింది.

‘కోవిడ్-19’ మహమ్మారి: సాయి సంస్థ సేవలు

‘కోవిడ్-19’ వ్యాధి ప్రపంచాన్ని కుదిపివేసింది, లక్షలాదిగా ప్రాణాలు కోల్పోయారు. లక్షలాది ప్రజలు సహాయము కొరకు ఎదురు చూస్తూనే వున్నారు. వివిధ దేశాల ప్రభుత్వాలు సమస్యను ఎదుర్కోవడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాయి. భారతదేశంలో వలస కూలీలు, ఇంకా రోజువారీ వేతనంపై పని చేసేవారు తీవ్రమైన ఆర్థిక ఇబ్బందిని ఎదుర్కొంటున్నారు. పైగా, వలస కూలీలు

‘లాక్‌డౌన్’ వలన వివిధ ప్రాంతాలలో చిక్కుకుపోయారు. మానవ చరిత్రలో గత 100 సంవత్సరాలలో ఇట్టి దుస్థితి సంభవించలేదు.

ఈ మహమ్మారిని నిలువరించే ప్రయత్నంలో భాగముగా, భారత ప్రధాని శ్రీ నరేంద్ర మోడీ శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థతోను, ఇంకా దేశంలోని ఇతర ఆధ్యాత్మిక, సామాజిక సేవాసంస్థలతోనూ వీడియో కాన్ఫరెన్సుద్వారా సమాలోచన జరిపినప్పుడు ఆర్తులను అదుకోవాలనే విషయము చర్చకు వచ్చింది.

నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ

“నీ వ్యక్తిగత సంక్షేమాన్ని సమాజ సంక్షేమంలో మమేకం చేయి. నీ పొరుగువారు దుఃఖభాజనులైన తరుణంలో నీవు ఆనందంగా ఉండటం సాధ్యమా!” అన్నారు భగవాన్ బాబావారు. “ప్రాధ్ధించే పెదవులకన్నా సేవ చేసే చేతులు మిన్న” అని నొక్కి చెప్పారు.

మహిళావిభాగంవారు మాస్కులను సిద్ధం చేస్తున్న దృశ్యం

ఆర్తులను ఆదుకోవాలనే భగవాన్ బాబావారి దివ్యాదేశానుసారం శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ రంగంలోకి దిగి, 15 రోజుల నుండి ఒక మాసము వరకు సరిపోయే బియ్యం, తృణధాన్యాలు, పిండి, కూరగాయలు, నూనె, దినుసులు ఉన్న 'అమృతకలశాలను' కరోనా వలన దెబ్బ తిన్న కుటుంబాలకు పంపిణీ చేసింది.

ఈ వితరణ భారతదేశములోని అన్ని ప్రాంతాలలోను జరిగింది. ఆయా ప్రాంతాలలో, అక్కడి సాయి సమితి సభ్యులు 'లాక్డౌన్' సందర్భంగా పాటించవలసిన సామాజిక నిబంధనలను పాటిస్తూ, ఆయా ప్రాంతాలలోని అధికార యంత్రాంగముద్వారా నిత్యావసర వస్తువులను పంపిణీ చేశారు.

ఇంకా రెండున్నర లక్షల మాస్కులను, వైద్యులకు, పారా మెడికల్ సిబ్బందికి అవసరమయ్యే పర్సనల్ ప్రొటెక్టివ్ ఎక్విప్మెంట్‌ను ప్రభుత్వానికి అందజేశారు.

నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీతోపాటు శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ సభ్యులు భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో సామూహిక వంటశాలలను ఏర్పరచి, అన్నార్తులకు ఆహారాన్ని అందించారు. శ్రీ సత్యసాయి సేవాదళ సభ్యులు వారి వనరులను, సమయాన్ని, సౌకర్యాన్ని ఆర్తులకోసం త్యాగం చేశారు. దేశవ్యాప్తంగా 86 సామూహిక

వంటశాలల ద్వారా నిత్యమూ 28,000 నుండి 33,000 వరకు ఆహారపుపొట్లాలను ఆయా ప్రాంతాలలోని అధికార యంత్రాంగముద్వారా లాక్డౌన్ నిబంధనలను పాటిస్తూ, పంపిణీ చేశారు. కరోనా మహమ్మారివలన ఆర్థిక వ్యవస్థ దెబ్బతినే పరిస్థితి ఉన్నందువలన, శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ అన్నార్తులకు భవిష్యత్లోకూడా ఆహారాన్ని అందించడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నది. లాక్డౌన్‌ను ఎత్తివేసిన తరువాత కూడా, సామూహిక వంటశాలలను నడపడం, నిత్యావసర వస్తువులను పంపిణీ చేయడం ఈ ప్రణాళికలో అంతర్భాగం.

“ఇంకొకరికి సేవ చేసే అవకాశములు ఎక్కడ ఎప్పుడు దొరుకునో అని మీరే వెతుకుతూ ఉండాలి. మీ దగ్గరికి అవి వచ్చేవరకు ఊరికే కూర్చోనకూడదు... వాలంటీర్లు ఎప్పుడూ ఆనందముగా సేవ చేయాలి. మిమ్ములను చూసి, ఇతరులు తమ కష్ట సస్థములను మరచి ఆనంద ప్రవాహములో చేరాలి.... ఒకరికి యేదో సేవ చేసేటప్పుడు పెద్ద ఉపకారము అందించినట్లు గర్వపడకండి. అట్టి భాగ్యము దొరికినదే అని ఆనందించండి. మరిమరి అటువంటి అవకాశము కొరకు ఆవేదనతో కనిపెట్టుకొని ఉండాలి...

ఇతరులను సేవించుట అనగా నీకు నీవు సేవ యొనర్చుకొనుటయే. ఇతరుల బాధను చూచి నీవు బాధపడుటవల్లనే, ఆ బాధను నివారించుకొనుటకు మాత్రమే ఇతరులను సేవించుట జరుగుచున్నది కదా! అట్టి భావము లేనిదే పైపైకి గావించు సేవలన్నియు వ్యర్థములే! సేవచేసే సమయములో ఇతరులకు సేవ చేస్తున్నామని కాకుండా వారిలో అంతర్లీనంగా ఉన్న నారాయణుడికే సేవ

చేస్తున్నామన్న భావనతో సేవ చేయాలి” అని ఉద్బోధించారు భగవాన్.

సేవను అందుకునేది, సేవ చేసేదికూడా భగవాన్ బాబావారే అన్న భావనతో, ఈ ఉద్యమంలో వారి దివ్య మార్గదర్శకత్వాన్ని, ఆశీస్సులను అర్థిస్తూ, శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ తాను అందిస్తున్న సేవలన్నిటినీ భగవాన్ దివ్య చరణారవిందముల చెంత సమర్పిస్తున్నది.

తెలుగుసేత: డా॥ దివి చతుర్వేది

శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు, శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల నిస్వార్థ సేవలను అభినందించిన గౌ॥ ఉపరాష్ట్రపతి

భారత గౌరవ ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు 2020 మే 23వ తేదీ ఉదయం శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు మేనేజింగ్ ట్రస్టీ శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ తో ముప్పై నిమిషాలపాటు టెలిఫోనులో సంభాషించి, కరోనా వ్యాధి వ్యాప్తిని అరికట్టడానికి సెంట్రల్ ట్రస్టు చేపట్టిన వివిధ సహాయ కార్యక్రమాలగురించి అడిగి తెలుసుకొన్నారు. కరోనాపై పోరాడటానికి ప్రధానమంత్రి సహాయనిధికి ఐదు కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి సహాయనిధికి మరో ఐదు కోట్లు అందజేసినట్లు, అలాగే అనంతపురం జిల్లాలో నెలకొల్పబడిన క్వారంటైన్ సెంటర్లకు కావలసిన వైద్యపరికరాలను, ఆరోగ్య పరిరక్షణ సదుపాయాలను అదనంగా మరో రెండు కోట్ల ఖర్చుతో సమకూర్చినట్లు గౌరవ ఉపరాష్ట్రపతికి శ్రీ రత్నాకర్ వివరించారు. అలాగే జాతీయస్థాయిలో కరోనాపై పోరుకు శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలద్వారా విశేషమైన సేవలందిస్తున్నట్లు తెలియజేశారు.

ఇప్పటివరకు దేశవ్యాప్తంగా దాదాపు ఒక లక్షా యాభైవేల కుటుంబాలకు ‘అమృత కలశాలు’, 20 లక్షలమందికి ఆహార పొట్లాలను వితరణ చేసినట్లు శ్రీ రత్నాకర్ తెలిపారు. ప్రభుత్వ నియమాలు, సూచనల మేరకు శుచిగా, రుచికరమైన ఫలహారం, మధ్యాహ్నం, రాత్రి భోజనాల్ని శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలు దేశం నలుమూలలా అవసరమైనవారికి కమ్యూనిటీ కిచెన్లద్వారా అందిస్తున్నట్లు వివరించారు.

‘కోవిడ్-19’ వ్యాప్తి నివారణకై నిరంతరం శ్రమిస్తున్న వైద్యులు, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు, పోలీసులు మరియు పారిశుధ్య కార్మికుల భద్రత నిమిత్తం శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలకు చెందిన మహిళావిభాగంవారు స్వయంగా కుట్టిన 2.5 లక్షల మాస్కులను ఇప్పటివరకు దేశవ్యాప్తంగా పంపిణీ చేసినట్లు శ్రీ రత్నాకర్ వివరించారు.

కరోనా వ్యాధి నేపథ్యంలో శ్రీ సత్యసాయి సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రుల్లో భవిష్యత్తులో తగినవిధంగా చేపట్టబోయే చర్యల గురించి ఇరువురూ చర్చించారు. ఉపాధి కోల్పోయినవారికి స్వయం ఉపాధి కల్పించే దిశగా తగిన చర్యలు, శిక్షణా కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిందిగా గౌరవ ఉపరాష్ట్రపతి సూచించారు. ఇటువంటి విపత్కర పరిస్థితుల్లో భగవాన్ బాబావారు చూపిన ప్రేమమార్గంలో సేవాకార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు మరియు శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలు ఆదర్శంగా నిలుస్తున్నాయని ఆయన అభినందించారు. ఈసందర్భంగా సెంట్రల్ ట్రస్టుకి ఎటువంటి సహకారం అయినా అందించటానికి ప్రభుత్వం ముందుంటుందని ఆయన తెలిపారు. ❖

పరిపూర్ణ ప్రేమావతారి

స్వర్గీయ జస్టిస్ పి.ఎన్. భగవతి

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి బాబావారి గురించి వ్రాయడమంటే ఈ చరాచర విశ్వమంతటినీ ఒక చిన్న అద్దంలో చూపించడానికి చేసే ప్రయత్నంలాంటిది. పరిమితమైన మానవ మేధస్సుతో అనంతమైన బాబావారి దివ్యత్వాన్ని ఎలా అంచనా వేయగలము?! “ఈ ధరిత్రిపై ధర్మం క్షీణించి, అధర్మం వృద్ధిచెందినప్పుడల్లా నేను ధర్మసంస్థాపనకై అవతరిస్తాను” అని గీతాచార్యుడు భగవద్గీతలో వాగ్దానం చేసినట్లుగానే యుగయుగాలుగా ఈ కర్మభూమియైన

భారతావనియందే ఆ భగవానుడు స్వీయసంకల్పముచేత పెక్కుమార్లు అవతరించడం జరిగింది. ప్రేమ, భక్తి మార్గాలద్వారా సమస్త మానవాళినీ తరింపజేయటానికి అవతరించిన సమకాలీన అవతారమే భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు. బాబావారి అవతారతత్వం అగాధమైనది, అనంతమైనది, విశ్వవ్యాపకమైనది. అందులో కేవలం అణుమాత్రమే మన అవగాహనకు అందుతుంది. మనం వారి సన్నిధిలో ప్రవేశించి వారి దివ్య ప్రేమతత్వాన్ని అనుభవించే ప్రయత్నం చేయవలసిందే తప్ప మాటలలో వర్ణించడం ఎవరికి సాధ్యం! అసలు వారి దివ్యత్వాన్ని ఎవరూ సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకొనజాలరు. వారు నడయాడిన ప్రాంతమే ఒక పుణ్యక్షేత్రము. వారు ఆసీనులైన స్థలమే ఒక దేవాలయము. ఒక సామాన్యమైన సత్యాన్వేషకునిగా నేను భగవాన్ బాబావారి అవతార తత్వాన్నిగురించి రెండు మూడు అంశాలను అందరూ

మననం చేసుకోవటానికి వీలుగా ఇక్కడ పొందుపరచే ప్రయత్నం చేస్తాను.

ఆదిశంకరులవారు వివేక చూడామణిలో పేర్కొన్నట్లు మానవ జన్మ, మోక్షాపేక్ష, మహాపురుషుల సాన్నిధ్యం ఈ మూడూ కేవలం దైవకృపవలన మాత్రమే మనకు సంప్రాప్తమవుతాయి. భగవత్ సాక్షాత్కార ప్రాప్తికి కావలసిన నాలుగు లక్షణాలలో మోక్షాపేక్ష ఒకటి. వివేక విచారణ, వైరాగ్య భావన, క్షమ అన్నవే మిగిలిన ఆ మూడు లక్షణాలు. అయితే, ఈ నాల్గింటికీ మూలాధారం

భగవదనుగ్రహమే. పురుష ప్రయత్నం, లేదా ఆధ్యాత్మిక సాధన అత్యవసరమే కానీ భగవత్ అనుగ్రహం లేనిదే అది ఫలించదు. సాధన అనేది మానవుడు పంటచేసులో విత్తనాలు చల్లటంవంటిదయితే దైవానుగ్రహాన్ని వర్షపుధారలతో సరిపోల్చవచ్చును. భగవాన్ బాబావారు ఎంతో దయతో సమస్త మానవాళిపైన తమ అనుగ్రహ వర్షాన్ని కురిపిస్తున్నారు. ఇక, హృదయ క్షేత్రాలలో భక్తిబీజాలను నాటుకొనవలసిన బాధ్యత మనపైనే ఉన్నది. భక్తిద్వారానే మనలో మోక్షాపేక్ష అంకురించి దివ్యత్వంతో ఏకత్వానుభూతిని పొందగలము.

అవధులేని భక్తవాత్సల్యం

బాబావారు మానవాళికి ప్రేమతత్వాన్ని ప్రబోధించారు. భక్తిమార్గాన్ని నిర్దేశించారు. వారు అనంత ప్రేమసాగరులు, అపార కరుణాసముద్రులు. వారు తమ దర్శనార్థం

గుమికూడిన భక్తసమూహం నడుమ నడయాడుతున్నవేళ వారినుండి ప్రసరించే ప్రేమకిరణాలు, కరుణాకాంతులు సర్వులను ఉత్తేజపరచడం మనం గమనిస్తూంటాము. అసలు స్వామియే ప్రేమ, ప్రేమయే స్వామి. ప్రేమతత్త్వం విశ్వజనీనమైదనీ, తర తమ భేదాలు లేకుండా సర్వులను ఆదరించి అక్కునజేర్చుకుంటుందని స్వామి తమ దివ్య జీవితాదర్శనద్వారా నిరూపించారు. మానవాళిపై వారికి గల అపరిమితమైన ప్రేమను, అనంతమైన కరుణను కనులారా చూసి, తనివితీరా అనుభవించే అదృష్టాన్ని బాబావారు నాకు ప్రసాదించారు.

ఒకపర్యాయం వారు అహమ్మదాబాద్‌కు విచ్చేసి మాతో ఉన్నప్పుడు, పగలు, రాత్రి అనే తేడా లేకుండా భక్తులు అన్నివేళలా పెద్ద సంఖ్యలో గుమికూడి ఉండేవారు. రాత్రి బాగా పొద్దుపోయినా స్వామి దర్శనంకోసం అలాగే వేచియుండేవారు. స్వామి మాత్రం విసుగు విరామం అనేది లేకుండా పలుమార్లు భక్తుల మధ్యకు వెళ్ళి, వాళ్ళ కష్టసుఖాలను విచారిస్తూ, వాళ్ళకు సాంత్యన కలిగిస్తూ, తమ ప్రేమసందేశంతో వాళ్ళను ఉత్తేజితులను చేస్తూ వచ్చారు. ఇంతకుపూర్వం ఏ అవతారమూ భక్తులకు ఇంత సన్నిహితంగా మెలగిన దాఖలాలు లేవు. జనబాహుళ్యం మధ్య నడయాడుతూ సూచనలిస్తూ, సలహాలు చెప్తూ, మార్గనిర్దేశనం చేస్తూ, ఓదారుస్తూ, ఉత్తేజపరుస్తూ, సర్వులను సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ అహింసలతోకూడిన దివ్యపథంలో నడిపించడమనేది కేవలం శ్రీ సత్యసాయి అవతారంలో మాత్రమే కనిపించే విశిష్టత. మానవాళిపై బాబావారికి గల ప్రేమ ఎంత గాఢమైనదంటే, వారు తమ సుఖ సౌకర్యాలను ఏమాత్రము లక్ష్యపెట్టకుండా అహర్నిశలు భక్తులను సంతోషపెట్టడానికే తమ సర్వభక్తులను ధారపోస్తుంటారు. ఉత్సవ సందర్భాలలో నారాయణసేవ నిర్వహించినప్పుడు స్వామి తమ శారీరక శ్రమను లెక్కచేయక వేలాది నిరుపేదలకు స్వయంగా అన్నప్రాసాదులను పంపిణీ చేయటం మనం చూస్తుంటాము కదా!

భగవాన్ తమ అవ్యాజమైన ప్రేమ, కరుణలతో భక్తుల శారీరక రుగ్మతలను తమపైకి స్వీకరించి వారిని కాపాడిన

సందర్భాలు ఎన్నో! మనకు బాగా గుర్తుండిపోయే సన్నివేశం 1963 జూన్ 29వ తేదీన జరిగింది. ఒక భక్తునికి రావలసిన 'సెరిబ్రల్ థ్రోంబోసిస్' వ్యాధిని భగవాన్ తమపైకి తీసుకొన్నారు. ఎడమప్రక్క చేతికి, కాలికి, కంటికి పక్షవాతము తగిలింది. జులై 6వ తేదీ గురుపూర్ణిమ సాయంకాలమువరకు స్వామి పడకలోనే ఉన్నారు. గురుపూర్ణిమరోజున వేలాది భక్తులు చేరి తమ దర్శనము కొరకు నిరీక్షిస్తున్నారు కాబట్టి, అందరికీ దర్శనమిచ్చి తీరవలసిందేనని స్వామివారు గట్టిగా పట్టుపట్టడంతో వారిని మేడపైనుండి దిగువన ఉన్న ఇంటర్వ్యూ గదిలోనికి, తిరుగుడుమెట్ల మీదుగా నెమ్మదిగా తీసికొని వచ్చి, తదుపరి భజన మందిరంలోని సింహాసనంలో మెల్లగా కూర్చుండబెట్టారు.

అప్పుడు వారు కొంచెము నీరు తెమ్మని సైగ చేసి, నీరు తేగానే, తమ కుడిచేతితో చచ్చుపడియున్న ఎడమచేతి మీదను, ఎడమ కాలిమీదను చిలకరించుకున్నారు. అంతే! కాలు చేయి తక్షణం మామూలు స్థితికి వచ్చినవి. ఈ పరమాద్భుత లీలను ప్రత్యక్షంగా తిలకించిన ఆ భక్తకోటి ఆనందానికి అవధులేవు. ఈతీరుగా వారు ఆ ప్రబల వ్యాధిని త్రుటిమాత్రములో తుడిచివేసి, ఎప్పటివలెనే కమ్మని కంఠస్వరముతో ఏకధాటిగా ఒక గంటసేపు దివ్యోపన్యాసం గావించారు. “దిక్కులేనివారికి దేవుడే దిక్కు. కనుకనే, దిక్కులేని ఒక దీనుని కబళింపబోవుచున్న ఈ వ్యాధిని అడ్డగించి నేను కైకొనవలసివచ్చినది. ఈ భయంకర వ్యాధినీ, నడుమనడుమ నాలుగుమార్లు వచ్చే గుండెపోటును అతడు అనుభవించవలసి యుండినది. ఈ వ్యాధికి గురియైనచో అతడు జీవించియుండేవాడు కాదు. అందుచేత నాకు గల భక్తరక్షణ ధర్మము ననుసరించి నేను అతనిని రక్షించవలసివచ్చింది” అని వివరించారు.

ఈరీతిగా భక్తులను కాపాడటానికి బాబావారు అనేక మార్లు వారి శారీరక బాధలను తాము స్వీకరించారు. వారి ప్రేమ కరుణలు అంత ఘనమైనవి, అనంతమైనవి. అయితే, కేవలం భక్తులపైనే కాదు, సమస్త జీవులపై వారు తమ ప్రేమను కురిపిస్తారు. మనలో అంతర్గతంగా ఉన్న దివ్యత్వాన్ని అనుభూతం గావించుకోవాలంటే మనము

కూడా వారివలెనే సర్వజీవులపై మన ప్రేమను ప్రసరింప జేయాలి అని ఉద్బోధిస్తారు. “మీ దినచర్యను ప్రేమతో ప్రారంభించి, ప్రేమతో నింపి, ప్రేమతోనే ముగించండి. భగవంతుని చేరుకొనే మార్గమిదే” అని నొక్కి చెబుతారు. ఆధ్యాత్మికమార్గంలో ప్రేమయొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరిస్తూ భగవాన్ ఇంకా ఇలా అన్నారు,

“నీవు నేనను భేదభావము లేని విశ్వజనీనమైన ప్రేమను పెంచుకోండి. సర్వులూ ఆ భగవంతుని శరీరములోని అంగములే! కేవలం ప్రేమచేతనే ఆ ప్రేమస్వరూపుణ్ణి పొందవచ్చు. జపతపాదులకంటే ప్రేమయే సులభమైన, సూటియైన మార్గం. పరమాత్ముని మెప్పించటానికి పాండిత్యముతో పని లేదు. పాండిత్యం ఒకవిధంగా భగవన్మార్గములో అవరోధమే! ఎందుకంటే దానివలన అహంకార మనే అడ్డుగోడలు ఏర్పడే ప్రమాదముంది.”

దీనులను సేవిస్తే సాయిని పూజించినట్లే!

ఉపనిషత్తులలో వివరించబడినట్లుగా ఈ విశ్వ మంతటికీ కారణభూతము ‘పరబ్రహ్మము’ లేదా ‘శుద్ధ చైతన్యము’. ఈ పరబ్రహ్మమే ‘ఏకోహం బహుశ్యాం’ అన్న స్వీయసంకల్పముచేత భిన్నత్వముతోకూడిన ఈ చరాచర సృష్టిగా ఆవిష్కృతమైంది. పరిమితమై, భిన్నత్వంతోకూడి, మార్పుచెందుతూ ఉండే ఈ చరాచర జగత్తు అనేది సర్వవ్యాపకమైన పరబ్రహ్మము అనే తెరపై గోచరించే దృశ్యము మాత్రమే. ఈ జగత్ భ్రాంతిని తొలగించి, భిన్నత్వంలో అంతర్లీనంగా ఉన్న పరబ్రహ్మత్వమునే ఏకత్వాన్ని దర్శింపజేయగలది ఆత్మజ్ఞానమొక్కటే! కానీ, ఇంద్రియాధీనమైన మనస్సుకు ఏకత్వమును గురించిన అవగాహన కడు దుర్లభమైనది.

“బ్రహ్మలో మీరు, మీలోన బ్రహ్మముండె
మీకు, బ్రహ్మకు భేదము లేకయుండె
బ్రహ్మమయులగు మీరు బ్రహ్మలే యగుదురు
కాని మోహాధికులగుట గానరైరి”

అని వివరించారు భగవాన్ బాబావారు. “బ్రహ్మాదర్శన భాగ్యంబు పొందగోరి వెదుకబోయెద వెచటికే వెట్టి

మనన? అదియు నీలోన ఉన్నది, అరయుమచట” అని ఉద్బోధించారు.

ఈరీతిగా ‘పరబ్రహ్మము’ లేదా శుద్ధచైతన్యమే మన నిజతత్త్వమైయున్నప్పుడు, మనిషికి మనిషికి మధ్య ఈ అడ్డుగోడలెందుకు? అహంకారము వీడి అద్వైతస్ఫూర్తితో పరస్పరం ప్రేమను ఎందుకు పంచుకోకూడదు? అని ప్రశ్నిస్తూ భగవాన్ బాబావారు త్యాగము, సేవ అనే రెండు మహత్తరమైన ఆదర్శములను మనముందుంచారు. స్వార్థ స్వప్రయోజనాలను త్యజించడమే త్యాగమన్నారు. కర్మఫలాపేక్షను మాత్రమే త్యజించాలికానీ, కర్మలను విడిచిపెట్టవలసిన అవసరం లేదన్నారు. త్యాగాన్ని సేవగా అభివ్యక్తీకరించవలసిందిగా ఉద్బోధిస్తూ, ‘మానవసేవే మాధవసేవ’ అని నొక్కి చెప్పారు. దరిద్ర నారాయణులను సేవించడమే శ్రీమన్నారాయణునికి మనము చేయవలసిన పూజగా భావించాలన్నారు. “దైవం మానుషరూపేణ. మానవరూపంలోనే మీరు మాధవుణ్ణి దర్శించాలి. దైవము మీ ఎదుట ఒక భిక్షకునిగానో, ఒక పిచ్చివానిగానో, లేక ఒక కుష్ఠరోగిగానో, ఒక వృద్ధునిగానో, లేక ఒక అనాథ బాలునిగానో అగుపించవచ్చు. ఆయా వృణ్ణయ రూపాలలో దాగిన చిన్మయమూర్తిని కనుగొనండి. ప్రేమతో మీరు వాళ్ళను సేవిస్తే ఈ సాయిని పూజించినట్లే” అన్నారు. “మాధవునికి మీ సేవలు అక్కర్లేదు. మానవులకే సేవలు అవసరం. మానవునిలోనే మాధవుడున్నాడు. కాబట్టి, మానవులను సేవిస్తే మాధవుణ్ణి సేవించినట్లే” అని వివరించారు.

లోతుకి దిగనిదే ముత్యాలెలా లభిస్తాయి!

మానవుల హృదయాలలో సత్పరిణామము తీసికొని రావడం ఒక్క అవతారపురుషునికి మాత్రమే సాధ్యం. అత్యున్నతమైన, అద్వితీయమైన ఈ దివ్యశక్తి బాబావారిలో పరిపూర్ణంగా మూర్తీభవించడం మనము గమనిస్తాము. బాబావారి దివ్యసన్నిధిలో అడుగుపెట్టిన ప్రతి ఒక్కరూ వారి దివ్యప్రేమచేత, పవిత్రమైన ఆధ్యాత్మికతరంగాలచేత ప్రభావితమై, అప్పటికప్పుడే తమ హృదయంలో అద్భుతమైన పరిణామం చోటుచేసుకోవడం గమనిస్తారు. బాబావారు ప్రసరించే ప్రశాంతి కిరణాలతో మనసులోని

అలజదులు అణగిపోయి, వ్యాకులతలు సమసిపోయి అలౌకికానందసాగరంలో ఓలలాడుతాము.

“మీకు సాగరంలోని ముత్యాలు లభించాలంటే, సాగర గర్భంలోకి ప్రవేశించాలి. అంతేగాని, కేవలం ఒడ్డునే నిలబడి అలలతో కాలక్షేపం చేస్తూ, ‘సముద్రంలో అసలు ముత్యాలే లేవు. వాటిని గురించిన కథనాలు అవాస్తవం’ అంటే చెల్లుతుందా?! అదేవిధముగా మీరు ఈ అవతార ప్రయోజనాన్ని సంపూర్ణంగా అనుభవించాలంటే ‘సాయి బాబా’ అనే ఈ సాగర గర్భంలోకి ప్రవేశించవలసిందే” అన్నారు భగవాన్.

మరొక సందర్భంలో, “సాయితత్త్వం ఏ కొంతైనా మీకు అవగతం కావాలంటే స్వయంగా సాయినీ సమీపించి, అనుభవం పొందేందుకు ప్రయత్నించాలి. ఒక రాయిని చూపించి పర్వతం దీనికన్న లక్షలరెట్లు పెద్దది అంటే సరిపోతుందా? కనీసం దూరంనుంచైనా పర్వతాన్ని స్వయంగా చూస్తే తప్ప పర్వతమంటే ఏమిటో ఎలా తెలుస్తుంది?!” అన్నారు.

ప్రేమమార్గద్వారా మానవునికి దివ్యమైన, భవ్యమైన ఆత్మానందాన్ని ప్రసాదించే భగవాన్ నిరంతరము తమ అవతార లక్ష్యసాధనలో నిమగ్నమై వేవేల విధాలుగా దానిని నెరవేరుస్తున్నారు. బాలబాలికలు ఉన్నత విలువలను, శీలసంపదను పెంపొందించుకొని, భారతీయ సంస్కృతీ సంప్రదాయాల ఔన్నత్యాన్ని గ్రహించి, ఉత్తమ పౌరులుగా, ఆధ్యాత్మిక సంపదకు నిజమైన వారసులుగా ఎదగాలనే సంకల్పంతో వారికోసం అనేక విద్యాసంస్థలను స్థాపించారు. తమ దివ్యోపన్యాసాలద్వారా ఆధ్యాత్మిక పథంలో జనులకు దివ్యమార్గనిర్దేశనం చేస్తున్నారు. సంకల్పమాత్రంచేత వారు దేనినైనా సృజించగలరు. పలువురు సైంటిస్టులు, మహామేధావులు సహితం పరమాద్భుతమైన వారి దివ్యలీలలను గాంచి సంభ్రమాశ్చర్యచకితులయ్యారు. కానీ, బాబావారు మాత్రం ఈ మహిమలకు అంతగా ప్రాధాన్యమివ్వరు. ప్రేమతత్త్వం ద్వారా, భక్తిమార్గద్వారా జనులకు తమలో అంతర్గతంగా ఉన్న దివ్యత్వాన్ని అనుభూతం గావించుకొనేటట్లు స్ఫూర్తిని ప్రసాదించడమే తమ అవతార లక్ష్యమని వివరించారు.

భగవాన్ సన్నిధిలో జస్టిస్ పి.ఎన్. భగవతి

ఈవిషయంలో బాబావారి దివ్యవాక్కులను మననం చేసుకుందాం:

“జనులు నా మహిమలనుగురించి ఎంతో ఘనంగా శ్లాఘించడం మీరు వినే ఉంటారు. నేను వారికి ‘ఇది’ ఇచ్చానని, ‘అది’ ఇచ్చానని, వారి కోరికలు తీర్చానని, వ్యాధిబాధలు తొలగించానని ఇలా ఎన్నో విషయాలు చెప్తూ ఉంటారు. కానీ నేను ముఖ్యంగా అనుగ్రహించి పెంపొందించే సత్త్వగుణ సంపత్తితో పోల్చితే ఇవేవీ అంత ప్రాముఖ్యత కలిగినవి కావు. అయితే, ఆధ్యాత్మిక సాధనలో జనులు తమ ఉత్సాహాన్ని ద్విగుణీకృతం చేసుకొని నిరాటంకంగా ముందుకు సాగాలనే ఉద్దేశ్యంతో నేను వారు కోరినవిధంగా ఆరోగ్య ఐశ్వర్యములనుకూడా ప్రసాదిస్తూ ఉంటాను.”

భగవాన్ బాబావారు సూచించిన ప్రేమమార్గంలో ముందుకు సాగుతూ మన ఆధ్యాత్మిక సాధనను పరిపుష్టం చేసుకుంటే, వారి దివ్యానుగ్రహశీస్సులతో, మనము మన జీవిత పరమ గమ్యమైన జీవబ్రహ్మాకస్మిద్ధిని పొందగల మనటంలో ఎలాంటి సందేహమూ లేదు.

(“గోల్డెన్ ఏజ్ లో ప్రచురితమైన జస్టిస్ పి.ఎన్. భగవతిగారి ఆంగ్లవ్యాసానికి సంక్షిప్త స్వేచ్ఛానుసరణ. వారు సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా, శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులుగా సేవలందించారు)

తెలుగుసేత: నందూరి అర్చన

స్వస్థానము చేరుకోవడమే జీవిత లక్ష్యము

“విష్ణువే గొప్పని వైష్ణవులనుచుండ
శంభుండు గొప్పని శైవులనగ
గణపతి గొప్పని గాణపతులు పల్క
శారద గొప్పని చదువరులన
అల్లా ఘనుడటంచునల్ల తురకలు చెప్ప
శాక్తేయులందరు శక్తియనగ
నేను గొప్పయటంచు నాడు భక్తులు చెప్ప
అందరొక్కటేయని కొందరనగ
సర్వమత సమ్మతముగను సత్యమైన
బ్రహ్మమొక్కటేయని మీరు పలుకవలయు
ఇంతకన్నను వేరెద్ది ఎఱుకపరతు?!

సాధుసద్గుణ గణ్యులౌ సభ్యులార!

దివ్యాత్మస్వరూపులారా! ప్రపంచములో అనేకమంది భగవంతునియొక్క అనేకవిధములైన రూపనామములను వారి హృదయాకాశములో విహరింపజేస్తుంటారు. కానీ, ప్రతి ఒక్కరూ వారికి ప్రీతికరమైన రూపనామములను మాత్రం హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకొంటారు. విహరింప జేయటం వేరు, ప్రతిష్ఠించుకొనటం వేరు. అవిధంగా ప్రతిష్ఠ చేసుకొనబడినదే ఇష్ట దైవము. నిన్నటి దినము శివరాత్రి అయినప్పటికీ ఈనాడు సుబ్బారామదీక్షితులు గారు తన ప్రసంగంలో కేవలం రామాయణ చింతన చేస్తూవచ్చారు. శివనామమునుకూడను రామనామము క్రిందనే పోల్చినారు. సర్వనామముల సారము ఒక్కటే అయినప్పటికీ ఎవరికి ఇష్టమైన రూపనామములను వారు తమ హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకుంటారు. ఏ ఉపన్యాసకుడు వచ్చి ఏ విషయము చెబుతున్నప్పటికీ మధ్యమధ్య వారి ఇష్టదైవముయొక్క నామాన్ని ఉచ్చరిస్తుంటాడు. ఐతే, పరమాత్మతత్వము ఒక్కటే. సర్వనామముల సారము ఒక్కటే. కానీ మనయొక్క భావాలు అనేక మార్గములలో ప్రయాణం చేస్తూ ఉండటం వలన అనేకవిధములైన రూపనామాలను కల్పించుకొంటూ ఉంటాము.

ఒకే ఈశ్వరునికి రెండు స్వరూపాలు!

ఈనాడు మన రేమెళ్ళ సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు రుద్రమునుగురించి, రుద్రస్వరూపాన్నిగురించి వేదములోని చక్కని ఉపమానములతో, చక్కని మంత్రములతో ఎంతో ఆనందముగా వివరించారు. అయితే, ఆ మహావాక్యాలను సామాన్య ప్రజలు అర్థం చేసుకోవటంకానీ, అనుభవంలోకి తెచ్చుకోవటం కానీ అంత సులభం కాదు. కానీ, దృఢమైన దీక్షను పూనితే మానవునికి అసాధ్యమైన పనే లేదు. ఈశ్వరుడు ఒక సమయంలో రుద్రస్వరూపుడని, ఒక సమయంలో శివస్వరూపుడని ఆయన అన్నారు. ఒకే

ఈశ్వరునికి రెండు స్వరూపాలు, రెండు నామములు ఉండటానికి వీలవుతుందా? అని కొందరు శంకించవచ్చు. ఒక్క మానవుడే బాలుడై, యువకుడై, వృద్ధుడై అనేక విధములైన స్థితిగతులు పొందుతున్నాడు కదా! అదేరీతిగా బ్రహ్మచారిగా, గృహస్థునిగా, వానప్రస్థునిగా, సన్యాసిగా పిలువబడుతున్నాడు కదా! సామాన్య మానవునికే ఇన్ని నామములు ఉంటుండగా, పరమాత్ముడు సృష్టి సమయంలో ఒక నామము, రక్షణ సమయంలో మరొక నామము, శిక్షణ సమయంలో మరొక నామము ఉండటంలో విచిత్ర మేమున్నది?! పరమాత్ముడు లోకమునకు మంగళమును చేకూర్చే సమయంలో శివస్వరూపుడుగా ఉంటాడు. ధర్మము క్షీణించి, అధర్మము, అజ్ఞానము ప్రబలమైనప్పుడు వాటిని ధ్వంసము చేయటానికి ఉగ్రస్వరూపుడు కావలసి వస్తుంది. కనుక, ఇవి రెండూ లోకసంరక్షణార్థము ధరించే స్వరూపములే!

‘అనంతోవై వేదాః’ అనంతమైనవి వేదములు. ఆత్మతత్త్వమును అనుభవించినప్పుడే వేదతత్త్వము మీకు అర్థమవుతుంది. వేదశాస్త్రములకు ప్రమాణము ఏది అని అడిగితే ఎవరు చెప్పగలరు?! ఈనాడు మట్టిలోనుండి ఒక కుండ పుట్టింది. దానికి రూపనామములు ఏర్పడిన తరువాతనే ‘కుండ’ అని చెప్పుకుంటాము. మట్టి లేనిదే కుండ కాలేదు. అయితే, ఆ కుండ అంతకుపూర్వం లేదా? ఉంది. ఎక్కడ? మట్టిలో ఉంది. ఆ మట్టిలో ఎంతకాలము నుండి ఉందని అడిగితే ఎవరు చెప్పగలరు? దానినే ‘అనాది’ అన్నారు.

మరొక చిన్న విషయము. పుట్టిన పిల్లవాడు పెరిగి యువకుడవుతాడు. వానికి యౌవనము వచ్చిందంటారు. ఎక్కడినుండి వచ్చింది? అది పూర్వము వానిలో ఉన్నదే! బాల్యమునుండియే ఉన్నది. బాల్యము పోయిన తరువాత యౌవనము ఉద్భవమైంది. బాల్యము ముకుళించింది, యౌవనము వికసించింది. అంతేగాని, అది లేకుండా ఇది కాలేదు.

ప్రతి మానవుడు జ్ఞానభాస్కరుడే!

ఈరోజు దీక్షితులుగారు రామతత్త్వముగురించి చెప్పారు. శ్రీరామచంద్రుడు సూర్యవంశమునకు చెందినవాడని, ఆ

సూర్యవంశపు రాజులు ఆడిన మాట తప్పేవారు కాదని, సత్యవాక్పరిపాలకులని, పితృవాక్యపరిపాలకులని అనేక బిరుదులు పొందినారు. నిజానికి ప్రతి మానవుడు సూర్యవంశమునకు చెందినవాడే! జ్ఞానభాస్కరుడే! కానీ మానవుడు తనకు అజ్ఞానము సహజమని భావిస్తాడు. కానీ, అజ్ఞానము సహజమని ఒప్పుకోవటానికి వీలేదు.

తడుపుట నీటికి సహజ లక్షణం. కరిసత్వం రాయికి సహజ లక్షణం. కాల్చుట అగ్నికి సహజ గుణం. కానీ అజ్ఞానం మానవునికి సహజం కాదు. ఎందుచేతనంటే, మారటానికి వీలున్నది కనుక. రాతియొక్క కరిసత్వాన్ని మార్చటానికి వీలుందా? లేదు. అగ్నియొక్క దహన గుణమును మార్చటానికి వీలౌతుందా? కాదు. కానీ, అజ్ఞానమును జ్ఞానముచేత నశింపజేయవచ్చునని శాస్త్రము చెపుతున్నది. కనుక, అజ్ఞానము మానవునికి సహజము కాదు. జ్ఞానమే మన సహజస్వరూపం. జ్ఞానభాస్కరులం మనము. ప్రతి మానవునిలో జ్ఞానము ఉంటున్నది. కనుక, జ్ఞానభాస్కరులైన మానవులందరూ సూర్యవంశమువారే! అయితే, బాల్యము వికసించినంత కాలము యౌవనము ఏరీతిగా ముకుళించి ఉంటుందో అదేరీతిగా అజ్ఞానము ఉండినంతవరకు జ్ఞానము ముకుళించి ఉంటుంది.

సూర్యుని ఉదయాస్తమయములను పురస్కరించుకొని ఉదయగిరి, అస్తగిరి అని పెట్టుకున్నారు. అనగా, మనకు కనిపించినప్పుడు ‘ఉదయగిరి’ అని, కనుమరుగైనప్పుడు ‘అస్తగిరి’ అని పేరు పెట్టుకొన్నాము. అంతేగాని, సూర్యునికి ఉదయాస్తమయములు లేవు. అదేవిధంగా శ్రీరామచంద్రుని విషయము తెలుపటానికి ఆద్యంతములు లేవు. శ్రీరాముడు సూర్యవంశపు రాజు కాబట్టి ఆ సూర్యుడు ఉన్నంతకాలము శ్రీరామచంద్రునియొక్క చరిత్ర ఉండనే ఉంటుంది. ఎవరికి ఏ దేవతారూపము ఇష్టము లేకపోయినా, ఏ దేవతానామము ఇష్టము లేకపోయినా ఏ జాతివారికైనా సూర్యుడు ప్రత్యక్ష దైవమనేది మాత్రము ఒప్పుకొనక తప్పదు. సూర్యుడే కర్మసాక్షి. సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములవల్ల జరిగే కాలము మానవునియొక్క ఆయుఃప్రమాణమును హరింపజేస్తున్నది. కాబట్టి, కాలుడే యముడు. సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములవల్లనే

యముడు పనిచేస్తున్నాడు కనుక ఇతనిని సూర్యుని కుమారుడు అన్నారు. అంతేగాని, యమధర్మరాజు దున్నపోతుపై కూర్చొని రావటం లేదు.

మృత్యుంజయ మంత్రం దేనికోసం?

లోకంలోని పంచభూతములు, పంచప్రాణములు అన్నీ కాలునకు లోబడే ఉంటున్నవి. దృశ్య కల్పితమైనది ప్రతి ఒక్కటీ కాలుని చేతిలో చిక్కుకొనిపోతున్నది. ఆకాశాన్ని ముక్కలు చేయవచ్చు, తటాకంలోని అలలను హారముగా కూర్చి వేసుకోవచ్చు, గాలినే వస్త్రముగా ధరించవచ్చు కానీ, కాలుని మాత్రం ఎవరైనా పట్టుకోగలరా?! ఐతే, మృత్యుంజయ మంత్రం దేనికోసం చెబుతున్నారు? మనవారంతా కేవలము స్థూలంగా అర్థం తీసుకొని, మరణం లేకుండా చేస్తుంది మృత్యుంజయ మంత్రం అంటున్నారు. కానీ, ఎన్ని మృత్యుంజయ మంత్రములు చదివినా దేహం పోకుండా ఉండదు. మరి మృత్యుంజయ మంత్రమంటే ఏమిటి? తిరిగి ఈ దేహాన్ని పొందకుండా చేసేదే మృత్యుంజయ మంత్రం. జీవిని పరమాత్మలో ఐక్యం చేసి, తిరిగి మృత్యువు బారినపడే దేహము రాకుండా చేసేదే మృత్యుంజయ మంత్రం. అంతేగాని దేహాన్ని పోకుండా చేసేది మాత్రం కాదు. కేవలం స్థూలమైన భావమును తీసుకొని, మన భౌతిక వాంఛలను తీర్చుకొనే నిమిత్తం పరమాత్మ నామాన్ని, దైవప్రార్థనను మనం వినియోగం చేస్తున్నాం. తత్ఫలితము మనకు రాకపోతే పరమాత్మను దూరం చేసుకొంటున్నాం. భౌతికమైన వాంఛలతో పరమాత్ముని ప్రార్థిస్తున్నాం కనుకనే, అశాంతికి గురి అయిపోతున్నాము.

“అసతోమా సద్గమయ - తమసోమా జ్యోతిర్గమయ - మృత్యోర్మా అమృతంగమయ” అని ప్రార్థన చేస్తున్నాము. మృత్యువు అంటే ఏమిటి? దేహము వస్తే కదా మృత్యువు వచ్చేది. దేహమే లేనప్పుడు మృత్యువే లేదు కదా! దేహమనేది రాకుండా చేయమని, అమృతస్వరూపుడైన పరమాత్మలో చేర్చుకొమ్మని మనం కోరడమే ఈ ప్రార్థన. అజ్ఞానమనే అంధకారము లేకుండా మనల్ని సుజ్ఞానమనే ప్రకాశములో చేర్చమని ప్రార్థిస్తున్నాం. కానీ, ఈ ప్రార్థనను కూడా మనం స్థూలంగానే తీసుకొంటున్నాం. అయితే,

కొంతవరకు మనము స్థూలాన్ని ఆధారం చేసుకోవచ్చు. ఎంతవరకు? గమ్యాన్ని చేరుకునేంతవరకే! తరువాత స్థూలము నీవు చెప్పకనే వెళ్ళిపోతుంది. సుజ్ఞానము ఏనాడు మన హృదయంలో వికసిస్తుందో అజ్ఞానము దానిపాటికది పారిపోతుంది. పొమ్మని ఎవ్వరూ చెప్పనక్కర్లేదు. ఇప్పుడు లైటు వెలిగించిన తక్షణమే చీకటిని పొమ్మని ఎవరైనా చెప్పినారా? లేక, పోతానని అదే వచ్చి మనతో చెప్పి పోయిందా? చెప్పలేదు. వెలుతురు ఎక్కడినుండి వచ్చింది? చీకటి ఎక్కడికి పోయింది? వెలుతురు ఇక్కడే ఉన్నది, చీకటి ఇక్కడే ఉన్నది. అయితే, వెలుతురు వచ్చినప్పుడు చీకటి కనిపించదు. చీకటి వచ్చినప్పుడు వెలుతురు కనిపించదు. ఈ రెండూ ఒకే సమయంలో ఒకేచోట కనిపించవు. అందువలననే మానవునిలో సుజ్ఞానము ఉన్నప్పటికీ తాను అజ్ఞానముతో మెలగటంచేత సుజ్ఞానము మరుగుగా ఉన్నది.

సచ్చిదానందమే మానవుని స్వస్థానం

నిత్యసత్యమైన, నిర్మలమైన స్వభావమే మానవునిలో ఉన్నటువంటిది. దానివల్లనే ప్రతి మానవుడు, “నేను చిరకాలము బ్రతకాలి” అని ఆశిస్తున్నాడు. “నేను అన్ని విషయాలూ తెలుసుకోవాలి” అని ఆశిస్తున్నాడు. “నేను ఎప్పుడూ ఆనందంగా ఉండాలి” అని కోరుతున్నాడు. “నేను స్వేచ్ఛగా సంచరించాలి” అని కోరుతున్నాడు. ఇవన్నీ పరమాత్మునియొక్క సత్ చిత్ ఆనంద లక్షణములే. మానవుడు తనకు తెలియకుండానే సత్ చిత్ ఆనందాలను ఆశిస్తున్నాడు. చిరకాలము ఉండాలని కోరుకోవడం ‘సత్’ స్వభావము. అన్ని విషయాలూ తెలుసుకోవాలనుకోవడం ‘చిత్’ స్వభావము. నిరంతరం సంతోషంగా ఉండా లనుకోవడం, స్వేచ్ఛగా సంచరించాలనుకోవడం, ఇవంతా ఎవరి స్వభావములు? పరమాత్మ స్వభావములే. నిజంగా మనం అనిత్యము, అసత్యము, అశాశ్వతము అయితే ఇటువంటి సత్యనిత్యమైన భావములు మనలో ఎలా వస్తాయి? రావటానికి వీలేలేదు. కాబట్టి, మన జన్మస్థానం అదే! జలములోనున్న చేపను తీసుకొని వచ్చి వజ్ర వైధూర్య మరకత మాణిక్యములు పొదిగిన బంగారు గిన్నెలో వేసినను, అది తన స్వస్థానమైన జలములో చేరటానికే

తపిస్తుంది. అదేరీతిగా సర్వసౌఖ్యాలకు ఈ ప్రపంచమే ఆధారమనే భ్రాంతితో మనము ఈ 'గిన్నె'లో ఉంటూకూడా యేదో తెలియని ఆనందాన్ని, శాంతి సౌఖ్యాలను కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే, మన జన్మస్థానము అదే కనుక. అక్కడికి పోవలసిందే! ఆ జన్మస్థానమునకు తిరిగి పోవటంకోసమనే దానిని సృరిస్తున్నాము.

కనుక, మనం సత్యమైనవారము, నిత్యమైనవారము, నిర్మలమైనవారమేకానీ, అసత్యమైనవారము కాము, అనిత్యమైనవారము కాము. భగవంతుని స్వభావాలన్నీ మనలో ఉన్నాయి. ఈ స్వభావాలవల్ల ఆ స్వరూపాన్ని మనము ఎందుకు నిర్మించుకోకూడదు? నాగయ్య నాగయ్యగా ఉంటాడు. సినిమాలోకి పోయేటప్పటికి త్యాగయ్య అవుతాడు. నాగయ్యే త్యాగయ్య, త్యాగయ్యే నాగయ్య. రెండుకూడను ఒకడే చేస్తున్నాడు కదా! అదేవిధముగా మనము నరునిగా ఉండటంచేత కల్పితాలలో మునిగి అనేక కష్టాలకు గురైపోతున్నాము. మనము నారాయణతత్త్వములోకి ప్రవేశించి, సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమలను ఆచరణలో పెడితే మనమే నారాయణస్వరూపులమవుతాము. ఇటువంటి తత్త్వములో ప్రవేశించటానికి మనము పరమాత్మతో సంబంధాన్ని కల్పించుకోవాలేగాని వదిలించుకోకూడదు.

పితృవాక్యపరిపాలన - రామచంద్రుని ఆదర్శం

అనాడు సుగ్రీవునికి పట్టాభిషేకము చేయటానికి అన్ని ఏర్పాట్లు జరిగాయి. సుగ్రీవుడు చేతులు జోడించుకొని రామునితో, “స్వామీ, తమ చేతులమీదుగా నా పట్టాభిషేకము జరగాలి. తమ హస్తములతో నా శిరస్సుపై కిరీటం పెట్టాలి” అన్నాడు.

అప్పుడు రాముడు ఏమన్నాడు? “సుగ్రీవా, నేను అరణ్యానికి వచ్చిన కారణ మేమిటో చక్కగా యోచించుకో! పదునాలుగేళ్ళు అరణ్యవాసము చేయవలసిందిగా నా తండ్రిగారి ఆజ్ఞ. కాబట్టి, ఇప్పుడు నేను పట్టణములోనికి వస్తే నా తండ్రి ఆజ్ఞను మీరినవాడనవుతాను. కాబట్టి, లక్ష్మణుని పంపిస్తున్నాను. పట్టాభిషేకము లక్షణముగా జరుపుకో” అన్నాడు.

లంకలో ఆ రావణాసురుని హతమార్చిన తరువాత విభీషణునికి పట్టాభిషేకము జరిపేటప్పుడు విభీషణుడు రాముని చెంతకు వచ్చి చేతులు జోడించుకొని, “స్వామీ, ఇంత కార్యాన్ని మీరే చేసినారు. మీ హస్తములద్వారా రాజ్యమునందిస్తే నేను తీసుకొంటాను. లేకపోతే నాకు ఆ రాజ్యమే వద్దు. మీ వెంటనే వస్తాను” అన్నాడు.

అప్పుడు రాముడు, “నాయనా! నా తండ్రి ఆజ్ఞ ప్రకారము పథాలుగు సంవత్సరములు పూర్తికావటానికి ఇంకా రెండు దినములు గడువున్నది. ఇంత చేసికూడను కట్టకడపటికి గడువు ముగియకుండా నేను పట్టణంలో అడుగుపెడితే ఏమి ప్రయోజనం? కాబట్టి, నేను రావటానికి వీల్లేదు” అన్నాడు.

కెమెరాతో ఫోటో తీసేటప్పుడు వారు ‘రెడీ’ అనక మునుపు మనము ఎంతసేపు చక్కగా ‘స్టేడీ’గా నిలుచున్నా అదేమీ ఫోటోలో పడదు. కానీ, వారు ‘రెడీ’ అని చెప్పి సరిగ్గా కెమెరా స్విచ్ నొక్కే సమయంలో కదిలినామంటే మన ఫోటో చెడిపోతుంది. అంతకుముందు ఎంతసేపు ‘స్టేడీ’గా నిలచియుండినప్పటికీ అదంతా వృథా అయిపోతుంది.

అదేరీతిగా, శ్రీరామచంద్రుడు ఏమి చెప్పాడు? 13 సంవత్సరాల 11 నెలల 28 రోజులు పితృవాక్యపరిపాలన చేసి, మిగిలిన ఈ రెండు దినాలు పాటించకపోతే, పూర్తి 14 సంవత్సరాలు నేను తండ్రి ఆజ్ఞను పాటించనివాడనే అవుతాను. కాబట్టి నేను రాను” అన్నాడు.

విభీషణుడు రామాజ్ఞను శిరసావహించక తప్పలేదు. ఆదిశేషుని స్వరూపమైన లక్ష్మణుడుకూడను రామునికి ఎదురు మాట్లాడలేక, లోపల ‘బుస్ బుస్’ అనుకుంటూ రామాజ్ఞను నెరవేర్చినాడు.

శ్రీరాముడు తండ్రి ఆజ్ఞకు బద్ధుడు. ఎందుకు? తానే తండ్రి ఆజ్ఞకు బద్ధుడైనాడు కాబట్టి ఇతరులకూడను ఆజ్ఞకు బద్ధులు కావాలి. రాముడు తాను చేసి ఇతరులతో చేయించినాడు. కృష్ణుడు చెప్పి చేయించినాడు. దానివల్లనే కృష్ణుడు చెప్పినట్లు చేయండి, రాముడు చేసినట్లు చేయండి అన్నారు. కృష్ణుడు చేసినట్లు చేస్తే చెంపలు వాస్తాయి.

పరీక్షించి అనుగ్రహించటంలోనే రక్ష ఉన్నది

సీతమ్మవారు పదినెలలు లంకలో ఉండి, ఎప్పుడెప్పుడు రామచంద్రుని చూస్తానా అని తపిస్తూ వచ్చింది. రావణ సంహారం తరువాత రామచంద్రుడు హనుమంతునితో ఆమెను తీసికొని రమ్మని చెప్పాడు. ఏ సమయంలో? విభీషణునికి పట్టాభిషేకము చేయమని చెప్పి సుగ్రీవుని, జాంబవంతుని, అంగదుని పంపిన సమయంలో హనుమంతుని మాత్రం తన దగ్గర పెట్టుకొన్నాడు. దేనికోసమంటే సీతమ్మను తెచ్చేకోసం.

రాముడు హనుమంతుణ్ణి అశోకవనమునకు పంపించి సీతమ్మను తీసుకొని రమ్మన్నాడన్న వార్త తెలిసి విభీషణుడు పల్లకి పంపించాడు. ఆ పల్లకిలో సీత రామునిచెంతకు బయలుదేరింది. ఎప్పుడెప్పుడు శ్రీరామచంద్రుని చూస్తానా అని కాచుకొని ఉంటున్నది. సమీపానికి వచ్చేకొలది ఆమెలో రాముని చూడాలనే ఆత్రం ఇంకా పెరిగిపోతూ వచ్చింది. అది మన భక్తులకుకూడా సహజమే కదా! వారు బెజవాడలోనో గుంటూరులోనో రాజమండ్రిలోనో బయలుదేరే సమయంలో నిదానంగానే ఉంటారు. కానీ, బుక్కపట్నంలో దిగినారంటే, బండి వద్దు, ఏమీ వద్దు, బిరబిర పుట్టపర్తికి వచ్చేయాలని చూస్తారు. అంటే, సమీపానికి వచ్చేటప్పటికి ఆత్రం చాలా ఎక్కువైపోతుంది. అలాగే శ్రీరామచంద్రుని సమీపించేకొలది సీతమ్మకు ఎక్కడలేని ఆత్రం. క్షణమొక యుగము మాదిరి అనిపించింది ఆమెకు.

ఆమె వస్తుంటే ఈ వానరులున్నారు చూడండి, ఒకరి భుజాలు ఒకరు ఎక్కి చూస్తున్నారట. అసలే కోతులు! సీతమ్మను ఏనాడూ చూసియుండలేదు. శ్రీరామచంద్రుని ధర్మపత్ని ఎట్లా ఉంటుందో చూడాలనే ఆత్రం ఈ కోతులకు ఎక్కువైంది. ఇది సహజమే. ఎవరికైనా రాణీగారిని చూడాలంటే ఎంతో ఆశగా ఉంటుంది కదా! అదేవిధంగా ఇక్కడ రాణీగారైన సీతమ్మవారిని చూడాలని ఈ కోతులు ఒకరిపైన ఒకరు పడిపోతున్నారు. సీత అశోకవనంలో మోకాళ్ల మధ్యలో తల ఇరికించుకొని యేరీతిగా కూర్చుండో అదేరీతిగా పల్లకిలో కూడా ముద్ద మాదిరి కూర్చున్నది. ఆ పది నెలలు ఆమెకు అదే

అభ్యాసమైపోయింది. అంత కాలము అలా కూర్చొని ఉండటంచేత ఆమెకు కాళ్ళు చేతులు బిగుసుకుపోయి ఉన్నాయి. అప్పుడు శ్రీరామచంద్రుడు, “ఓ హనుమంతా! సీతను ఆ పల్లకి దింపి నడిపించి తీసుకొని రమ్మ”న్నాడు. సీతమ్మ నడచి వస్తూంటే తన బంటులందరూ ఆ తల్లిని ఆనందంగా దర్శించుకోవాలని రాముని ఉద్దేశ్యం.

సీత పల్లకి దిగి, “రామా, రామా...” అని స్మరిస్తూ వస్తున్నది. పది గజాలు వచ్చేటప్పటికి అక్కడే ఆగమన్నాడు శ్రీరామచంద్రుడు. ఎందుకోసమంటే ఆమెని పరీక్షించి అనుగ్రహించాలని. ఆమె అగ్నిప్రవేశం చేయటంకోసం కఱ్ఱలు పేర్చమని హనుమంతునికి చెప్పాడు. ఇంతకాలం పడిన కష్టమంతా తీరిందికదా అని సీత ఎంతో ఉల్లాసంగా రాముని చెంతకు వస్తే ఇక్కడ ఆమెకు అగ్నిపరీక్ష ఎదురైంది!

అదేరీతిగా భక్తుల విషయంలో కూడా, అనుగ్రహించే ముందు వారి హృదయాన్ని పరీక్షిస్తాడు భగవంతుడు. అరీతిగా పరీక్షించి అనుగ్రహించటంలోనే రక్ష ఉన్నది. పరీక్షించకుండా అనుగ్రహించటం శిక్షయే తప్ప రక్ష కానేరదు. శంకరాచార్యులవారు ఎంతమందికి సన్యాసము ఇచ్చారు చెప్పండి. ఇప్పుడు హృషీకేశ పోయి చూడండి, ఎంతమంది సన్యాసులుగా చెలామణి అవుతుంటారో! ఈనాడు భారతదేశానికి పట్టిన దుస్థితి ఇది. ముందు పరీక్షించాలి, తగిన శిక్షణ ఇవ్వాలి. అందులో విజయం సాధించినవారే సన్యాసాశ్రమంలో ప్రవేశించటానికి అర్హులు. సన్యాసాశ్రమానికి అనేక నియమాలున్నాయి. ఆ నియమాలన్నీ పాటించగలిగినవారే సన్యాసత్వమునకు అర్హులు. అదేరీతిగా భగవంతుని చేరుకోవాలంటేకూడా ఆయన పెట్టే పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులు కావాలి.

సముద్రంపై వారధి నిర్మించేటప్పుడు పెద్దపెద్ద బండరాళ్ళను సహితం గులకరాళ్ళమాదిరి సునాయాసంగా ఎత్తి తెచ్చిన వానరులకు ఇప్పుడు సీతకు అగ్నిపరీక్ష నిమిత్తం చిన్నచిన్న పుల్లలను ఏరి తీసికొనిరావడం చాలా భారమనిపించింది. “శ్రీరామచంద్రుడు ఎంత కఠినుడురా! ఈ పని చేయటంకోసమా మనలను ఇంత శ్రమపెట్టింది!” అనుకొన్నారు. అయితే, యథార్థము ఆ వానరులకు ఏమి

తెలుస్తుంది చెప్పండి. ఒక్క యథార్థం మాత్రం వారికి కూడా తెలుసు. పరమాత్ముని ప్రీతి వారిలో ఉండబట్టి, పరమాత్ముడు ప్రేమస్వరూపుడు, సత్యవాక్పరిపాలకుడు అనేది ఆ కోతులుకూడను కనుక్కొన్నాయి. కానీ, ఈ మానవుడు కనుక్కోవటం లేదు.

హనుమంతుడు లంకలో విభీషణుని కలసినప్పుడు విభీషణుడు కంటనీరు పెట్టుకొని, “హనుమంతా! నీవెంత అదృష్టవంతుడవోయి! శ్రీరామ పాదసేవ చేసుకొంటూ, శ్రీరాముని ఆజ్ఞప్రకారము నడుచుకుంటూ, ఆనందంగా రామకార్యంలో పాల్గొంటున్నావు. నాకు అటువంటి అదృష్టము కలుగుతుందా? నేను రాక్షస కులములో పుట్టినానే! నాబోటివారిని శ్రీరామచంద్రుడు చేరదీస్తాడా?” అన్నాడు. అప్పుడు హనుమంతుడు, “ఓ విభీషణా! నీవు రాక్షస కులములో పుట్టినావని, రావణాసురుని సోదరుడవని, ఏ వేదశాస్త్రములూ తెలియనివాడవని నిన్ను చేరదీయకపోడు శ్రీరామచంద్రుడు. దానికి నేనే సాక్షిని.

ఇంక వేరు నిదర్శనం నీకవసరంలేదు. ఎట్లంటావా? చంచలత్వమునకు మా జాతి పుట్టినిల్లు, పెట్టింది పేరు. మాకు ఏ వేదము తెలుసు?! ఏ శాస్త్రము తెలుసు?! ఇటువంటి కోతివైన నన్నే చేరదీసిన శ్రీరామచంద్రుడు నిన్ను మాత్రం ఎందుకు చేరదీయడు?” అన్నాడు.

చూడండి, హనుమంతుడు ఎంతటి జ్ఞానస్వరూపుడో! లేకపోతే అతనిలో అంతటి పవిత్ర భావము ఎలా కలుగుతుంది! మనవారు అట్లా కాదు. “ఆయన పెద్దవాడని ఆయనను చేరదీసినారు. ఆయన శాలువ కప్పుకొన్నాడని ఆయనను రప్పించినారు, మమ్మల్ని అలా రప్పించలేదే!” అనుకుంటారు. ఎంత పిచ్చితనము! అటువంటివాళ్ళు ఆ కోతులకంటే హీనమనుకోవచ్చు! ఎందుకంటే, రూపనామాలను చూసి వాళ్ళు తమ భావాలను బలపరుచుకుంటున్నారే తప్ప భావాన్ని చూసి రూపనామాల్ని బలపరచటం లేదు. భావము లేని రూపనామాలతో ప్రయోజనం ఏమిటి చెప్పండి.

(తరువాయి వచ్చే సంచికలో)

శ్రీ సత్యసాయి పద్యసుధ:

స్మరణ లేకున్న హరి కరుణ కలుగబోదు

జపహోమ నిత్యాగ్ని తపములు చేసిన
సరిరావు హరినామ స్మరణకన్న
తీర్థయాత్రలు ఎన్ని తిరిగి సేవించిన
సరిరావు హరినామ స్మరణకన్న
ఉపవాస వ్రతములు విడువక చేసిన
సరిరావు హరినామ స్మరణకన్న
అశ్వమేధంబులు అమితంబుగా జేయ
సరిరావు హరినామ స్మరణకన్న
అడవిలోపల ఆకులలములు తినుచు
సంచరించిన ఫలమేమి సాధువయ్య
ఎంచి చూడగ యివియన్ని ఏమి ఫలము?
స్మరణ లేకున్న హరి కరుణ కలుగబోదు

దేవదేవుని సేవకే దేహమమరె
కనుక దేవుని దాసుడై మనగవలయు
విషయదాసులు కాకుడు వసుధలోన
సత్యమును చూపు మాట శ్రీ సాయిమాట
కాగడాలుగాని కరదీపములుగాని
దారి చూపలేవు ధరణీయందు
ధర్మదీపమొకటే దారిచూపును సుమీ!
సత్యమైన బాట సాయిమాట.

పుణ్యకర్మలచేత భువిని త్యాగముచేత
ప్రేమభావములను పెంపుజేసి
దానవత్సమణిచి దైవచింతన చేసి
నిత్యజీవితంబు నెరపుమయ్య ❖

సాయి విద్యార్థి దివ్యస్మృతులు

స్వధర్మం

❖ బి.వి.ఎస్. సాగర్ ❖

“స్వధర్మం అంటే ఏమి అర్థం?” అని ఒకరోజు స్వామి పిల్లల్ని ప్రశ్నించారు.

భగవాన్ సాన్నిధ్యంలో నిత్యం మనము దివ్య జీవనమునకు అవసరమైన ఏదో ఒక క్రొత్త అంశాన్ని నేర్చుకుంటూనే ఉంటాము. ఆయా సమయ సందర్భాలను బట్టి అందరికీ ఉపకరించే జీవిత పాఠాలను స్వామి ప్రసాదిస్తూనే ఉంటారు.

అలా ప్రశ్నించిన తరువాత విద్యార్థులనుండి వచ్చిన వివిధములైన సమాధానములను విని స్వామి,

“ధర్మమనగా వేరెద్దియో కాదు. నీవు పాటించవలసిన నియమమే నీ ధర్మము. అదే స్వధర్మం. మీరు విద్యార్థులు. మీ ధర్మం విద్యార్థ్యయనం. దానిపైనే మీ దృష్టి అంతా ఉండాలి. విద్యార్థులు విద్యార్థులుగానే ఉండాలి కానీ, విషయార్థులు కారాదు. విషయార్థులైతే మీరు మీ ధర్మం తప్పినట్లే. మీరు ఇక్కడికి వచ్చింది

ఉన్నత విద్యను అభ్యసించి, మీమీ తల్లిదండ్రుల కష్టార్థితాన్ని వేస్తే చేయకుండా మంచి ఫలితాన్ని అందించడానికి. కేవలం లౌకికమైన విద్యకోసమే అయితే మీరు ఇంత దూరం రానవసరం లేదు. మీరు మీ ఊళ్ళలోనే ఈ డిగ్రీలు పొందవచ్చు. కానీ, మీరు స్వామి సన్నిధిలో ఉండాలని మీ తల్లిదండ్రులు అనేక శ్రమలకోర్చి మిమ్మల్ని ఇక్కడికి పంపించారు. వారి కోరికలను సఫలం చేయడం మీ ధర్మం. దానికై మీరు మంచి విద్యతోపాటు మంచి నడత, మంచి మాట, మంచి మనస్సులను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. అదే మీ ధర్మం. మీ మనస్సు, మాట, నడత ఒకే బాటపై ఉండేలా సాధన చేయాలి. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది మీ కేరక్షర్. ‘ఇఫ్ కేరక్షర్ ఈజ్ లాస్ట్, ఎప్రిథింగ్ ఈజ్ లాస్ట్. వాచ్ యువర్ కేరక్షర్’ (శీలమును కోల్పోతే సర్వమునూ కోల్పోయినట్లే. కాబట్టి, మీ నడతను గమనించుకోండి)” అని ఉపదేశించారు.

సేవాధర్మం

మనం సేవ చేస్తే స్వామి ఎంత సంతోషిస్తారో ఆ సేవానియమాలను పాటించకపోతే అంత తీవ్రంగా మందలిస్తారు కూడా. సేవలు చేసేవారూ, సేవలందుకొనే వారుకూడా ఎంతో వివేకంగా ఉండాలనేది వారి ఆదేశం. అహంకారంతో, అధికార దర్పంతో ఇతరులతో సేవలు చేయించుకోకూడదు. మనకు లభించే సేవను స్వామి ప్రసాదంలాగా భావించాలి అని స్వామి ఉద్ఘోషించారు. ఈ విషయంలో ఎక్కడ ఏ చిన్న లోపం జరిగినా, తప్పు జరిగినా వెంటనే స్వామి చాలా కఠినంగా వ్యవహరించే వారు. అది ఎవరైనా సరే, ఉపేక్షించేవారు కాదు.

ఒకసారి ఒక విదేశీ భక్తుడు మందిరం వరండాలోకి స్వామి దర్శనార్థం వచ్చాడు. ఆశ్రమంలోని కొందరు వయోవృద్ధులు తప్ప మిగిలిన అందరూ వరండాలో క్రిందనే కూర్చొని ఉన్నారు. ఆ విదేశీయుడు తనకొక కుర్చీ కావాలని అడుగగా అక్కడ ద్యూటీలో ఉన్న మా నాన్నగారు (బి.వి. రమణరావుగారు) లేచి వెళ్ళి, ఒక కుర్చీ తెచ్చి వేసి

ఆయనను కూర్చోబెట్టారు. ఒక అరగంట తరువాత స్వామి దర్శనం ఇవ్వడానికి విచ్చేశారు. ఆ విదేశీయుని దగ్గరకు వెళ్ళి, “హూ గేవ్ యు దిస్ ఛైర్?” (ఈ కుర్చీ నీకు ఎవరు వేశారు?) అని అడిగారు. ఆయన ప్రక్కనే కూర్చొని ఉన్న మా నాన్నగారిని చూపారు. అప్పుడు స్వామి, “ఆయన నీ తండ్రి వయస్సువాడు. ఆయనచేత కుర్చీ తెప్పించుకోవటానికి నీకు సిగ్గుగా లేదా? ఆయన సేవాదళ్ కనుక ‘ఇది స్వామి సేవ’ అనుకొని చేశాడు కానీ నీ తండ్రిచేత కూడా అలా సేవ చేయించుకుంటావా?” అని తీవ్రంగా మందలించేసరికి ఆ విదేశీ భక్తుడు క్షమించమని ప్రార్థిస్తూ స్వామి పాదాలపై వ్రాలాడు. అప్పుడు స్వామి మా నాన్నగారిని పరిచయం చేస్తూ, ఆయన చాలా ఉన్నత హోదాలో పదవీ విరమణ చేశారని చెప్తూ, “అటువంటి వాళ్ళు ఇక్కడ సేవకు అంకితం అయినారు. అది తెలుసుకో” అన్నారు.

“చిత్తశుద్ధిని చేకూర్చు సేవకొరకు
జీవితము నంకితము చేసి చెలగు నరుడ
పరులకొనగుచు నీ శక్తి బలము తుదకు
చివరి శ్వాసను వీడుమా సేవలోన”

- భగవాన్ బాబా

ఇటువంటి సంఘటన ఒకసారి మాలో కొందరి బృందావనం నుండి స్వామి తమ వెంట ఊటీ తీసుకెళ్ళినప్పుడు జరిగింది. ఆ సమయంలో ఊటీలో చలి విపరీతంగా ఉండినది. మేడమీద స్వామి రూమ్ ప్రక్కనే మాకొక గది కేటాయించారు. మేము అక్కడికి చేరుకున్న మరుసటిరోజు ఉదయం, మా రూమ్ కి ఆనుకొని ఉన్న స్నానాల గదిలో వేడినీటి సౌకర్యం లేకపోవడంవలన, మేమందరం బృందావనంలో మా అలవాటు ప్రకారం, చన్నీళ్ళతో స్నానాలు ముగించుకొని స్వామి దర్శనంకోసం వేచియున్నాము. స్వామి తలుపు తెరిచి మేము ఉంటున్న గదిలోకి రాగానే అందరం పాదనమస్కారాలు చేసుకొని, వారి పాదాల చుట్టూ కూర్చున్నాము. ఇంతలో మాలోని ఒక విద్యార్థి రెండు మూడుసార్లు తుమ్మడం జరిగింది. స్వామి నవ్వుతూ, “ఏమిరా, బాగానే ఉంటేవి కదా! ఇప్పుడేమైనది?” అని అడిగారు.

దానికా విద్యార్థి, “(ఈ చలిలో) చన్నీళ్ళ స్నానంవల్ల కొంచెం పడితం పట్టింది స్వామీ” అన్నాడు. అది విని స్వామి, “చన్నీళ్ళ స్నానం ఎందుకు చేశావు?” అని అడిగి మిగిలిన మా అందరినీకూడా, “ఏమి, మీరుకూడా చన్నీళ్ళ స్నానం చేశారా?” అని అడిగారు.

“స్వామీ, మేము రెగ్యులర్ గా చన్నీళ్ళతోనే స్నానం చేస్తాము. కాబట్టి వేడినీళ్ళు కావాలని అడగలేదు” అని విన్నవించుకున్నాము. కానీ స్వామి సంతృప్తి చెందక క్రింద ఏర్పాట్లు పర్యవేక్షిస్తున్న సమితి పెద్దలను వెంటనే పిలిపించి, “అతిథి మర్యాదలంటే ఇట్లానేనా ఉండేది? అందులోనూ స్వామి తీసుకువచ్చిన అతిథులను ఇట్లా మీరు చూసుకునేది! వారికి అసౌకర్యం కలిగితే స్వామికి అసౌకర్యం కలిగించినట్లే” అంటూ మందలించారు. “రేపటి నుంచి వాళ్ళకి సుడతన్ని (వేడి నీళ్ళు) ఉండేటట్లు ఏర్పాటు చేయండి” అని ఆదేశించారు.

వాళ్ళు పాపం అన్ని ఏర్పాట్లు సవ్యంగానే చేసి, “క్రింద బాత్ రూమ్స్ లో ‘గిజర్లు’ ఉన్నాయి. మీరు అక్కడికి వచ్చి స్నానాలు చేయవచ్చు” అని మాలో ఒకరికి చెప్పారట. కానీ, ఆ సమాచారం అందరికీ అందకపోవటంవల్ల జరిగిన అనర్థమది. ఆరోజు మొత్తం స్వామి ఆ పిల్లవానిపై అత్యంత కరుణ చూపుతూ, అతని ఆరోగ్యంగురించి వాకబు చేస్తూనే ఉన్నారు.

మరుసటిరోజు ఉదయం ఆ పిల్లవాడు తప్ప మేమందరం క్రిందకు పోయి స్నానాదులు ముగించుకొని తిరిగి మా గదికి వచ్చి స్వామి దర్శనార్థం వేచియున్నాము. ఇంతలో క్రింద నుండి ఇద్దరు పెద్దలు ఒక బకెట్ తో వేడి నీళ్ళు తీసుకొని మా గదిలోకి వచ్చారు.

సరిగ్గా అదే సమయంలో స్వామి తలుపు తెరిచి వెలుపలకు వచ్చారు. బకెట్టు పట్టుకొని ఉన్న ఆ పెద్దలను చూసి, “ఏమిటది?” అని అడిగారు.

వారు కొంచెం ఆయాసపడుతూ, “సుడతన్ని స్వామీ” అని విన్నవించుకున్నారు. స్వామి, “ఎవరికి?” అని అడిగారు. అప్పుడా విద్యార్థి, “నాకోసం స్వామీ” అన్నాడు. స్వామి ఏమీ మాట్లాడకుండా తమ గదిలోకి వెళ్ళిపోయారు.

మామూలుగా అయితే స్వామి మేమున్న గదిలోకి రావడం, మేము పాదసమస్కారాలు చేసుకున్న తరువాత క్రిందికి వెళ్ళడం జరుగుతుంది. కానీ, స్వామి తిరిగి వారి గదిలోకి వెళ్ళడంతో మేమందరం అక్కడే వేచియున్నాము. కొంత సమయం తరువాత స్వామి మా రూమ్‌లోకి వచ్చి, “ఏమి మీ అహంకారం! ఇదేనా మీ చదువు, సంస్కారం! స్వామి భక్తులంటే ఏమనుకుంటున్నారు మీరు? వారే నేను, నేనే వారు. అది తెలుసుకోలేక వారితో మీరు సేవలు చేయించుకుంటారా? వారితో సేవ చేయించుకోవడమంటే స్వామి చేత చేయించుకోవడమే! ఇంతకంటే మహాపాపం ఏముంటుంది! మీ మొహాలు నాకు చూపకండి” అని కోపంగా క్రిందికి వెళ్ళిపోయారు.

మమ్మల్ని క్షమించమని స్వామిని వేడుకునే సమయం, అవకాశమూ లేకపోవడం వలన మేమందరం నిశ్చేష్టులమై అక్కడే నిలబడిపోయి స్వామి పిలుపుకై ప్రార్థిస్తూ వేచియున్నాము.

ఒక గంట తరువాత అక్కడుండే పెద్దల్లో ఒకరు పైకి వచ్చి మమ్మల్ని బ్రేక్‌ఫాస్ట్‌కి రమ్మంటున్నారని చెప్పారు. ముందుగా స్వామి పాదాలపై పడి క్షమించమని ప్రార్థించే అవకాశం లభిస్తుందనే ఆశతో ఉన్న మాకు ఖాళీ డైనింగ్ హాలు కనబడింది. అంతకుముందే స్వామి తమ బ్రేక్‌ఫాస్టు ముగించి భక్తులకు దర్శనం ఇవ్వడానికి వెలుపలకు వెళ్ళారు.

అలా ఒక రెండు గంటలు వెయిట్ చేసిన తరువాత స్వామి దగ్గర నుండి, “వాళ్ళని తక్షణం బయల్దేరి బృందావనం వెళ్ళిపోము”ని ఆదేశం అందింది. వెంటనే కార్లు రావటం, మమ్మల్ని, మా సామాన్లని కార్లలో ఎక్కించేసి ఉన్నపళాన బయల్దేరియడం జరిగిపోయింది. అంత ‘కోపం’లోనూ స్వామి మాకు మార్గమధ్యంలో అవసరమైన తినుబండారాలన్నీ కార్లలో పెట్టించడం వారి దయకు తార్కాణం.

స్వామి బృందావనం తిరిగి వచ్చిన తరువాత మా ప్రార్థనల్ని మన్నించి, మమ్మల్నందరినీ పిలిచి, కొంచెం కోప్పడి, తరువాత క్షమించారు. ఆ సందర్భంలో స్వామి అన్న మాటలు మా హృదయాలపై చెరగని ముద్ర వేశాయి.

“వాళ్ళు నిర్వర్తించాల్సిన విధులను, పాటించాల్సిన నియమాలను అలక్ష్యం చేశారని నేను వాళ్ళను కోపగించుకున్నాను. “అతిథిదేవో భవ” అనే భావన వారిలో పెంపొందించాలన్నది నా ఉద్దేశ్యం. దానిని మీరు అలుసుగా తీసుకొని వారితో సేవలు చేయించుకోవటం ఎంత పొరపాటు! మీరు ఇన్నిరోజులుగా స్వామి దగ్గర ఉంటూకూడా వినయ విధేయతల్ని విస్మరించారు. పైగా స్వామి భక్తులపట్ల, స్వామికై సేవ చేసేవారిపట్ల అహంకారంతో అవివేకంతో ప్రవర్తించారు. అందుకే నేను మిమ్మల్ని క్షమించలేదు, శిక్షించాను” అన్నారు.

“మాటయందు మంచి మనసునందు మంచి
సదతయందు మంచి పొడమకున్న
సాయి ఎట్లు మెచ్చి సంతోషమిచ్చును
శాంతిప్రేమదాయి సంతోష సుఖదాయి
ప్రేమసాయి మిమ్ము పెంచుకొనున!”

- భగవాన్ బాబా

ఇటువంటి ఇంకొక సంఘటన 1975లో స్వామివారి 50వ జన్మదినోత్సవానికి ముందు జరిగింది. మేమందరం బృందావనం నుండి దసరా ఉత్సవాలకు పర్యకి చేరి, స్వామి పుట్టుపండుగ వరకు ఉండి వేడుకలలో పాల్గొనాలని స్వామి ఆదేశించడంతో, దసరా వేడుకలకు పర్తి చేరుకున్నాము. మాకు ఈశ్వరమ్మ హైస్కూలులో వసతి ఏర్పాటు చేశారు.

ఆ సందర్భంలో మాకు ప్రశాంతినిలయంలో జరుగుతున్న నిర్మాణం పనులలో పాల్గొనే అవకాశం కలిగింది. ఒకప్రక్క సర్వధర్మస్తూప నిర్మాణం, మరొక ప్రక్క కొన్ని కొత్త భవంతుల నిర్మాణం, ఇవి కాక వెస్ట్ ప్రశాంతి - 6 వెనుక భాగంలో కామన్ షెడ్స్ నిర్మాణం. ఆ షెడ్స్‌లో ఫ్లోరింగ్ నిమిత్తం చిత్రావతి నుండి తెచ్చిన ఇసుకను పోసి దానిపై బండలు పరచడం మా ద్యూటీ. కాస్త శ్రమతో కూడిన పని అయినప్పటికీ స్వామి దయ, ప్రేమలవలన మేమంతా చాలా ఉత్సాహంగా పనిచేసేవాళ్ళం.

స్వామి ప్రతిరోజూ ఉదయం భజన తరువాత, సాయంత్రం భజన జరిగే సమయంలోనూ వచ్చి అక్కడ

కుర్చీలో ఆసీనులై పనులను పర్యవేక్షించేవారు. వారితో పాటు స్వీట్లు, పండ్లు తీసుకు వచ్చి, పని అవు చేయించి, వాటిని మా అందరికీ స్వయంగా పంచి, మేము తిన్న తరువాత తిరిగి వెళ్ళేవారు. అహో! వారు చూపిన ఆదరణ, ప్రేమలను తలుచుకుంటే ఇప్పటికీ ఒళ్ళు పులకరిస్తుంది. పిల్లలతో మాట్లాడుతూ, పండ్లు పంచుతూ, వాళ్ళ అరచేతులు తడుముతూ, “పాపం, చాలా శ్రమ ఇస్తున్నాను కదా” అంటూండేవారు. “లేదు స్వామీ! స్వామి సేవ మా అదృష్టం” అని మేము ప్రార్థనాపూర్వకంగా విన్నవించుకునే వాళ్ళం. స్వామి, “చాలా సంతోషం, జాగ్రత్తగా చేయండి” అని, “రేపు ఆ షెడ్ పూర్తి చేసేస్తే మేస్త్రీలను పిలిపించి ఫ్లోరింగ్ పని పూర్తి చేసేద్దాం” లాంటి సూచనలు చేసేవారు. అలా ఒకరోజు స్వామి, “ఈ రోజుకి ఈ షెడ్ పూర్తి అయిపోతే పని ముగిసినట్లే” అని చెప్పి వెళ్ళిపోయారు.

తీరా సాయంత్రం ఆరు గంటల ప్రాంతంలో ఇసుక కోసం చిత్రావతికి వెళ్ళిన ట్రాక్టరు చెడిపోయింది. రిపేయర్ చేయటానికి కొంచెం సమయం పడుతుంది అన్న వార్త వచ్చింది. స్వామి ఈరోజు షెడ్ పూర్తి చెయ్యమన్నారు కదా, ఎంత ఆలస్యం అయినా ఫరవాలేదు, పూర్తి చేసే వెళ్దాం అనుకొని, సీనియర్ విద్యార్థులం కొంతమందిమి ఉండిపోయి, మిగిలినవారిని హాస్టల్కి వెళ్ళిపోమ్మని చెప్పాం.

మామూలుగా అయితే మేము పని పూర్తయిన తరువాత కాళ్ళుచేతులు శుభ్రం చేసుకొని, క్యాంటీన్లో భోజనం ముగించుకొని ఈశ్వరమ్మ హైస్కూల్కి వెళ్ళేవారం. ఆరోజు అందరూ అలాగే వెళ్ళిపోయారు. మిగిలిన ఏడెనిమిది మందిమి ట్రాక్టర్కోసం వేచి ఉండి, వచ్చిన తరువాత ఇసుకను దింపుకొని పని పూర్తి చేసుకొని క్యాంటీన్కి వెళ్ళేటప్పటికి రాత్రి తొమ్మిది గంటలైంది. మేము వెళ్ళేటప్పటికి క్యాంటీన్ అంతా శుభ్రంగా కడిగేసి, పాత్రలు శుభ్రం చేసే పనిలో ఉన్నారు.

మమ్మల్ని చూసి క్యాంటీన్ నిర్వాహకులు కాస్త తెల్లబోయి, “అయ్యో! సాయిరాం! పిల్లలందరూ వచ్చి

భోజనాలు చేసి వెళ్ళిపోయారనుకున్నాము. మీరు ఇంకా వస్తున్నారని మాకు తెలియలేదు. క్యాంటీన్ మూసివేసే టైమ్ అయింది. అందరూ వెళ్ళిపోయారు” అని వాపోయారు.

చేసేదేమీ లేక మేము హాస్టల్వైపు నడక సాగించాము. ప్రశాంతినిలయం బయట ఆరోజుల్లో హోటల్స్గానీ, షాపులుకానీ ఎక్కువగా ఉండేవి కావు. మేము అలా వెళ్తున్న సమయంలో ఈస్ట్ ప్రశాంతి వెనుకవైపు రోడ్డు ప్రక్కనున్న ఒక టీఫిన్ సెంటర్ అతను మమ్మల్ని చూసి, “సాయిరాం! దోసెలు తింటారా?” అని అడిగాడు. మేము కొంచెం తటపటాయిస్తుంటే, “ఫరవాలేదు, దబ్బులు రేపు ఇవ్వచ్చులెండి బాబూ! రండి!” అని మూసిన తలుపులు గబగబా తెరిచి మాకందరికీ దోసెలు వేసి పెట్టాడు. ఎక్కడైనా తినాల్సిందే కదా అని మేమందరం టీఫిన్ ముగించుకొని హాస్టల్కి వెళ్ళిపోయాం.

ఆ మర్నాడు ఉదయం, పని పూర్తయిందని స్వామికి విన్నవించుకుందామని మందిరానికి వెళ్ళాం. స్వామి మాతో మాట్లాడటం అటుంచి కనీసం కన్నెత్తి మావైపు చూడలేదు. ఏమి జరిగిందో తెలియక, మేము తిరిగి పనులు జరుగుతున్నచోటికి వెళ్ళి, మిగిలిన చిన్నచిన్న పనులు పూర్తి చేసుకుంటూ స్వామి రాకకై ఎదురుచూశాము. మా ఆశ నిరాశే అయింది. స్వామి కరుణించలేదు. ఆ సాయంత్రం కూడా అదే నిరీక్షణ, అదే నిరాశ.

ఇక ఆ మరుసటి రోజు ఎలాగైనా స్వామి పాదాలపై పడి క్షమించమని ప్రార్థించాలని నిర్ణయించుకుని, మేమందరం మందిరం దగ్గర ఒక గ్రూపుగా నిలబడ్డాం. స్వామి భక్తులకు దర్శనమిచ్చి మావైపు వచ్చినప్పుడు మేమందరం, “స్వామీ, మావల్ల ఏదైనా పొరపాటు జరిగితే క్షమించండి” అని ప్రాధేయపడ్డాం.

అప్పుడు స్వామి, “అర్థరాత్రి పూట రౌడీ గ్యాంగుల్లాగ గుంపులుగా వెళుతూ, రోడ్డుమీద కనబడ్డ ప్రతీచోట తింటూ తిరగడం ఏమైనా బాగుందా? ఇదేనా సభ్యత! ఇదేనా మీరు నేర్చుకున్న డిసిప్లిన! స్వామి కాలేజీ పిల్లలంటే

చెప్పే క్యాంటీను ఉండటం వేస్తు. వీళ్ళు ఏమైనా మీ పనివాళ్ళనుకుంటున్నారా? వీళ్ళు నా పిల్లలు. వాళ్ళు ఇంత శ్రమపడి పనులు చేస్తుంటే, వాళ్ళకి భోజనం లేదని ఎట్లా చెప్తారు?” అంటూ, అదే కోపంతో సీనియర్ స్టూడెంట్లమైన మావైపు తిరిగి, “ఆ విషయం (స్వామికి) అప్పుడే ఎందుకు చెప్పలేదు?” అని అడిగాడు.

అప్పుడు మేము కొంచెం ధైర్యం చేసి, “స్వామీ, తప్పు మాదే! మాలో కొందరు లేటుగా వస్తారని ముందుగా క్యాంటీను వాళ్ళకి కబురు పంపకపోవడం వలన ఇలా జరిగింది. అందులో వాళ్ళ పొరపాటు ఏమీ లేదు స్వామీ” అని విన్నవించుకున్నాము.

ఇక్కడ వంచిన తల హాస్టల్కి వెళ్ళేంతవరకు ఎత్తకుండా ఎంతో నమ్రతతో ఉండాలి. అలాంటిది రాత్రిపూట గుంపులు గుంపులుగా మాట్లాడుకుంటూ తిరగడం వలన ఎంత చెడ్డ పేరు!” అని మందలించి, “ఇంకెప్పుడూ ఇలా చేయకండి” అన్నారు.

స్వామి మమ్మల్ని క్షమించారన్న ఆనందంతో మేము తిరిగి సైట్కి వెళ్ళి పని మొదలుపెట్టాము. ఆరోజు సాయంత్రం స్వామి అక్కడికి వచ్చి మమ్మల్ని అనుగ్రహించారు. మా అందరికీ ఆపిల్స్ పంచుతూ చిరుకోపం నటిస్తూ, “మళ్ళీ రోడ్లంబడి పోయి రౌడీల్లాగ తిరగండి దున్నపోతుల్లారా!” అన్నారు. మేమందరం వెంటనే, “లేదు స్వామీ, తప్పుపోయింది” అని ప్రార్థించాము.

ఇంతలో మాలో ఒక అబ్బాయి, “క్యాంటీన్లో భోజనం లేదన్నారు స్వామీ...” అంటూ వివరణ ఇవ్వబోయాడు. అది విని స్వామి, “ఎవరు మీకు భోజనం పెట్టనిది?” అంటూ పక్కనే ఉన్న కుటుంబరావుగారితో, “కనుక్కో, ఎవరో అది. స్వామి పిల్లలకి భోజనం లేదని

స్వామి అది విని ఒక్క క్షణం ఆగి, తిరిగి కుటుంబ రావుగారితో, “పోనీలే, వాళ్ళ తప్పు కాదట. వాళ్ళనేమీ అనకు” అన్నారు.

ఎవరు పాటించాల్సిన ధర్మం వాళ్ళు అనుసరించాలన్నదే స్వామి ఉపదేశం. నియమం ప్రకారం నడుచుకొన్న నిష్ఠూరానికి తావు లేదు కదా!

ఆ తరువాత మాటల సందర్భంలో స్వామి, “క్షమ, ధర్మం ఈ రెండూ గలవారంటే స్వామికి చాలా ప్రీతి. మీరు చేయవలసిన నిత్య కర్మలన్నీ నియమానుసారం క్రమం తప్పక ఆచరించాలి. దానిలోని సాధక బాధకాలు స్వామే చూసుకుంటారన్న నమ్మకం ఉంచుకోవాలి. “ఈశ్వరార్చితమైన ఏ కర్మయైనా ధర్మ కర్మయే అవుతుంది. అత్యుభావముతో ఆచరించే ఏ కార్యమైనా నిజమైన ధర్మము అవుతుంది” అని స్వామి దివ్యోపదేశం.

“మేఘములు మింటిపై జేరి మెదలుచుండ

వాటి దాపున విద్యుత్తు వరలునట్లు

విద్య వెనుక జ్ఞానంబు వెలయవలయు

ఇంతకన్నను వేరెద్ది ఎరుకపరతు!”

- భగవాన్ బాబా ❖

మానవాళికి బుద్ధుని సందేశం

కూర్పు: ఆర్. సీతాలక్ష్మి

1. సిద్ధార్థుడు బుద్ధుడు ఎలా అయ్యాడు?

జ: బుద్ధుని తల్లిదండ్రులు శుద్ధోధనుడు, మాయాదేవి. అతనికి తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు సర్వార్థ సిద్ధార్థుడు. అతను జన్మించిన తరువాత తల్లి మాయాదేవి మరణించగా, పినతల్లి అయిన గౌతమి అతనిని పెంచి పెద్ద చేసింది. కనుకనే, అతనికి గౌతముడు అనికూడ పేరు వచ్చింది. సిద్ధార్థుడు జన్మించినప్పుడు అతని జాతకమును పరిశీలించిన జ్యోతిష్కులు శుద్ధోధనునితో, “ఇతడు గొప్ప చక్రవర్తి కాగలడు, లేదా తీవ్రమైన వైరాగ్యముతో ఇంటిని వీడి వెళ్ళవచ్చు” అని చెప్పారు. అందుచేత శుద్ధోధనుడు సిద్ధార్థునికి యుక్తవయస్సు వచ్చేంతవరకు రాజభవనమునుండి వెలుపలికి పంపలేదు.

సిద్ధార్థుడు శుద్ధోధనుని బావమరిది పుత్రిక అయిన యశోధరను వివాహమాడినాడు. వారికి పుట్టిన కుమారునికి ‘రాహులుడు’ అని పేరు పెట్టారు. యువరాజుగా పదవిని చేపట్టిన తరువాత సిద్ధార్థుడు తండ్రితో, “రాజుగా బాధ్యతలను స్వీకరించినవాడు కేవలం అంతఃపురములో కూర్చొని పరిపాలన చేయలేదు. నేను రాజ్యములో సంచరించి ప్రజల జీవనమును చూడాలి” అన్నాడు.

చెన్నా అనే సారథి సిద్ధార్థుని రథమున కూర్చుండబెట్టుకొని నగర పర్యటనకు తీసికొని వెళ్ళాడు. సిద్ధార్థుడు రాజమార్గములో రథముపై వెళుతూ మొట్టమొదట ఒక వృద్ధుని చూశాడు. కృశించిన శరీరంతో, వంగిన నడుముతో కర్ర పట్టుకొని నెమ్మదిగా నడుచుకుంటూ వెళుతున్న ఆ వృద్ధుని చూసి, “చెన్నా! ఏమిటీ వింత మృగము?” అని ప్రశ్నించాడు.

“ప్రభూ! వయోభారముచేత వంగిపోయి కర్ర సహాయంతో నడువలేక నడువలేక నడుస్తున్న ఇతను మృగము కాదు, మనిషే” అన్నాడు చెన్నా. “అయితే, వయస్సు పెరిగే కొలదీ ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ స్థితి వస్తుందా?” అని సిద్ధార్థుడు ప్రశ్నించగా, “ప్రభూ, ఎవరికైనా ఇది తప్పదు, ఇది సృష్టి నైజము” అన్నాడు చెన్నా.

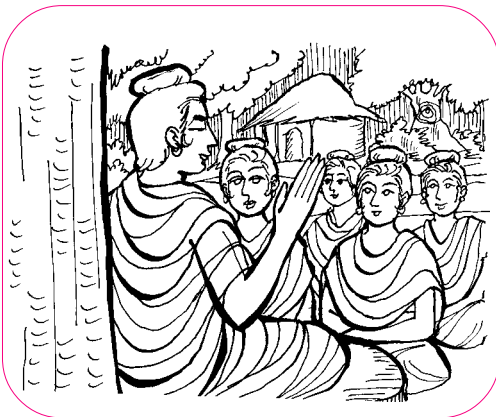
కొంతదూరము వెళ్ళిన తరువాత సిద్ధార్థుడు ఒక వ్యాధిగ్రస్తుని చూశాడు. అతడు విపరీతముగా దగ్గుతూ, ఆయాసపడుతూ బాధపడుతున్నాడు. అతనిని చూసిన యువరాజు, అతడెందుకలా అవస్థపడుతున్నాడు? అని అడిగాడు. “ప్రభూ, అతడు ఒక రోగి. ఈ శరీరము రోగముల గంప. ఎవరికి ఎప్పుడు శరీరంలో ఏ వ్యాధి కలుగుతుందో చెప్పలేము” అన్నాడు చెన్నా.

మరికొంతదూరము వెళ్ళిన తరువాత నలుగురు వ్యక్తులు ఒక శవమును మోసుకొనిపోతున్న దృశ్యము సిద్ధార్థుని కంట పడింది. వెనుక కొంతమంది బంధువులు దుఃఖిస్తూ అనుసరిస్తున్నారు. వారు మోసుకొని పోతున్నది ఏమిటని సిద్ధార్థుడు ప్రశ్నించాడు. “ప్రభూ, అది శవము, అనగా ప్రాణము లేని దేహము” అన్నాడు. “సారథీ, ప్రాణం అందరికీ పోతుందా?” అని సిద్ధార్థుడు అడుగగా, “యువరాజా, ఇది అనివార్యము. పుట్టిన ప్రతి జీవీ ఏదో ఒకనాడు ప్రాణము వీడక తప్పదు” అని బదులిచ్చాడు.

తక్షణమే సిద్ధార్థుడు తన విహారమును ఆపివేసి, అంతఃపురమునకు రథమును మరలించమని సారథిని ఆదేశించాడు. నిద్రాహారములను మాని సిద్ధార్థుడు ఆలోచనాక్రాంతుడయినాడు. కొంతసేపటికి అతని నోటినుండి “సర్వమ్ దుఃఖం, సర్వమ్ క్షణికం, సర్వం శూన్యం” అనే వాక్యములు వెలువడినవి. తల్లిదండ్రులు తనకు వివాహం జరిపించి బంధనలో ముంచివేశారు అని విచారించి సిద్ధార్థుడు రాజ్యమును, భార్యను, కుమారుని, సమస్త భౌతిక బంధాలను త్యజించి జీవిత గమ్యమును అన్వేషిస్తూ ఇల్లు వదిలాడు.

“జీవితం అంటే ఏమిటి? పుట్టుకతో ఆరంభమై మరణముతో అంతమవుతుంది జీవుని ప్రయాణము. ఈ చావుపుట్టుకల నడుమ ప్రతి జీవి ఎన్నో బాధలను, బంధనలను, రోగములను, వృద్ధాప్య క్షేత్రములను, సంయోగ వియోగ వ్యధలను భరించవలసి ఉంటుంది. పుట్టుక, జీవితం, మరణం ఇవి దుఃఖముతో ముడిపడి ఉన్నవి. వీటివలన ఆనందము లేదు. కనుక, వీటిని జయించే మార్గాన్ని అన్వేషించాలి” అనుకొని రాజభవనమును వీడిన సిద్ధార్థుడు సన్యసించాడు. ఎందరో మహనీయులను దర్శించి వారి బోధలను ఆలకించాడు. అనేక గ్రంథాలను పఠించాడు. కొంతకాలము గడిచినది. కానీ, ఇట్టి సాధనలు ఏది తెలుసుకుంటే సర్వము తెలియబడుతుందో అటువంటి పరిపూర్ణ జ్ఞానమును అందివ్వలేవని గ్రహించాడు. తనయందే అవ్యక్తముగా ఉన్న ఆత్మజ్ఞానమును తానే ఆవిష్కరింపజేసుకోవాలి అని నిశ్చయించుకొని తీవ్రమైన తపస్సు చేశాడు. దృష్టిని అంతర్ముఖము గావించుకున్నాడు. ‘గయ’ క్షేత్రంలో బోధి వృక్షచ్ఛాయలో ధ్యాననిష్ఠుడైనాడు. 26 సంవత్సరములపాటు ఈ సాధన సాగింది. ఆ బోధివృక్షచ్ఛాయలోనే సిద్ధార్థునికి జ్ఞానోదయము అంటే, ఆత్మజ్ఞానానుభూతి కలిగింది. జ్ఞానోదయమైన తరువాత అతడు, “బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి, ధర్మం శరణం గచ్ఛామి, సంఘం శరణం గచ్ఛామి” అని ప్రవచించాడు. బుద్ధిని ధర్మమార్గములో, ధర్మమును సంఘములో ప్రవేశపెట్టాడు.

2. బుద్ధుడు ప్రతిపాదించిన అష్టాంగమార్గ సాధనలు ఏమిటి?

జ: 1. సమ్యక్ దృష్టి 2. సమ్యక్ శ్రవణం 3. సమ్యక్ వాక్కు 4. సమ్యక్ సంకల్పం 5. సమ్యక్ కర్మ 6. సమ్యక్ జీవనము 7. సమ్యక్ సాధన 8. సమ్యక్ సమాధి.

3. అష్టాంగ మార్గముల అర్థమేమి?

జ: 1). సమ్యక్ దృష్టి అనగా పవిత్రమైన దృష్టి. మంచినే చూడాలి. ‘సీ ఓన్లీ గుడ్’

2). సమ్యక్ శ్రవణం అనగా పవిత్ర శ్రవణం. మంచినే వినాలి. ‘హియర్ ఓన్లీ గుడ్’

3). సమ్యక్ వాక్కు అనగా సత్యమైన, హితమైన,

మృదుమధురమైన మాటలు. ‘స్పీక్ ఓన్లీ గుడ్’

4). సమ్యక్ సంకల్పము అనగా పవిత్రమైన భావాలు. అనగా, పవిత్రమైన దృష్టి, శ్రవణం, వాక్కులవలన మంచి భావములు అభివృద్ధి అవుతాయి.

5). సమ్యక్ కర్మ అనగా సత్కర్మలు, మంచి పనులు. అనగా, మంచి భావములవలన మంచి కర్మలు చేయుట సాధ్యమవుతుంది. 'దు ఓన్లీ గుడ్'

6). సమ్యక్ జీవనము అనగా, సత్ప్రవర్తన, ధర్మవర్తన. అనగా, సమ్యక్ కర్మలవలన సన్మార్గ వర్తనం అలవడుతుంది.

7). సమ్యక్ సాధన అనగా దుర్భావములను దూరం చేసుకొని సద్భావములను పోషించుకొనుట. అనగా, మానవతావిలువల పోషణ సమ్యక్ జీవన ఫలితము.

8). సమ్యక్ సమాధి అనగా సమ+ధీ= సమబుద్ధి కలిగియుండుట. నిందాస్తుతులలో, కష్టనష్టములలో క్రుంగక, పొంగక సమత్వమును సాధించుట.

ఈ అష్టాంగ మార్గములను అనుసరించుటకు ప్రథమ సోపానము దుస్సంగమును వీడి సత్సంగములో ప్రవేశించుట.

4. బుద్ధుని ప్రధాన సందేశము ఏమిటి?

జ: 'అహింసా పరమో ధర్మః' అహింస అనగా త్రికరణశుద్ధితో వ్యవహరించుట. మనసా వాచా కర్మణా ఏ ప్రాణికి హాని తలపెట్టకుండుట. శత్రువులను సహితం ప్రేమించగలుగుట. పాపులను, పతితులను క్షమించి వారిని సన్మార్గములో పెట్టగల ప్రేమ, సహనములను కలిగియుండుట.

5. అహింసను బుద్ధ భగవానుడు ఆచరణాత్మకముగా ఎట్లు నిరూపించాడు?

జ: ఒకసారి బుద్ధుడు ధర్మ ప్రచార నిమిత్తం ఒక గ్రామంలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ ఒకచోట యజ్ఞం నిర్వహింపబడుతున్నది. ఆ యజ్ఞము నిర్వహించే వ్యక్తి బలి ఇవ్వటానికి ఒక జంతువును సిద్ధం చేశాడు. బలి ఇవ్వబోయే సమయంలో అక్కడికి చేరిన బుద్ధుడు ఆ క్రూరచర్యకు అడ్డుపడి, "నాయనా! సర్వజీవులలో సర్వేశ్వరుడున్నాడు కనుక, ఈ జంతువును బలి ఇవ్వడం మహాపాపం" అని వారించాడు. అప్పుడా వ్యక్తి, "అయ్యా, ఈ జంతువును బలి ఇవ్వడంవలన దానికి మోక్షం లభిస్తుంది కదా" అన్నాడు. ఆ మాటలు విన్న బుద్ధుడు, "బలి ఇవ్వబడిన ప్రాణికి మోక్షము లభిస్తుందని నీవు ధృఢముగా విశ్వసిస్తే, మోక్షము కోరని ఆ జంతువును బలి ఇచ్చే బదులు మోక్షాపేక్షగల నీ తల్లిదండ్రులను, భార్యబిడ్డలను బలి ఇచ్చి వారికి మోక్షము ప్రసాదించవచ్చుకదా! హింసచే ఎన్నటికీ మోక్షము కలుగదు" అని బోధించి ఆ హింసాకాండకు స్పృహ పలికించాడు.

6. బుద్ధుడు దూషణ భూషణలకు అతీతమైన స్థితిని అందుకున్నవాడు అని నిరూపించే సన్నివేశములేమిటి?

జ: ఎ). బుద్ధుడు ఒకసారి కొంతమంది యువ శిష్యులతో ధర్మప్రచారానికి బయలుదేరాడు. మార్గమధ్యములో ఒకచోట కొంతమంది గుమికూడి బుద్ధుడిని నోటికి వచ్చినట్లు దూషిస్తూ, విమర్శించారు. "ఇతనికి ఇంతకంటే వేరే పని ఏమీ లేదు, ఈ యువకులనందరినీ కూడగట్టుకొని తన వెంట త్రిప్పుకుంటూ వారి జీవితాలనుకూడా నాశనం చేస్తున్నాడు" అని దూషించసాగారు. వారి మాటల నన్నింటినీ బుద్ధుడు వారి ఎదుట నిలబడి శాంతముగా విన్నాడు. వారు తిట్టడం పూర్తి అయిన తరువాత, "నాయనలారా! అయిపోయిందా? ఇంకా ఏమైనా మిగిలి ఉన్నదా చెప్పండి" అన్నాడు గంభీరంగా.

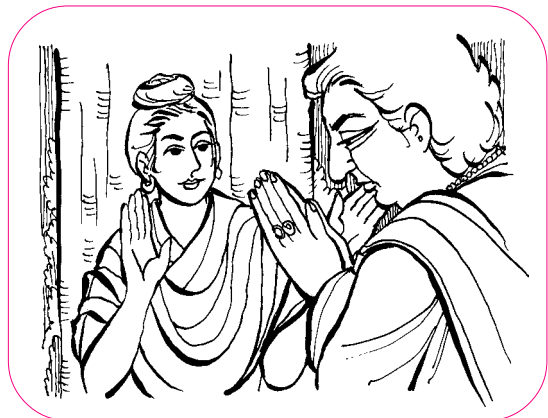
తరువాత శిష్యులు బుద్ధుణ్ణి, "స్వామీ, వారందరూ ఆవిధంగా దూషిస్తూ ఉంటే మీరు ఎందుకు ఏమీ అనరు?" అని అడిగారు. అప్పుడు బుద్ధుడు, "నాయనలారా! మనకు ఎవరైనా భిక్ష వేయటానికి వస్తే దానిని మనము స్వీకరించకపోతే, ఆ భిక్ష ఎవరికి చెందుతుంది? తెచ్చినవారే దానిని తిరిగి తీసుకుపోతారు కదా! అటులనే మనకు దూషణ అనే భిక్ష పెట్టటానికి ఎవరైనా వచ్చినప్పుడు, దానిని మనము స్వీకరించకపోతే, దూషించినవారికే అది చెందుతుంది" అని జ్ఞానబోధ చేశాడు.

బి). ఒక పర్యాయం బుద్ధ భగవానుడు దేశ సంచారము చేస్తూ, ధర్మప్రచారము చేస్తూ అలసిపోయి ఒక గ్రామం చేరాడు. తన శిష్యులలో ఒకనిని పిలిచి, “నాయనా! నేను బాగా అలసిపోయాను. నాకు విశ్రాంతి అవసరము. కనుక, ఈరోజు నీవు ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధలు సలిపి ప్రజలకు ఆనందము చేకూర్చు” అని ఆజ్ఞాపించి, తాను లోపలికి వెళ్ళాడు.

శిష్యుడు బుద్ధుని ఆదేశానుసారము చక్కగా ప్రసంగం చేసి, చివరగా, “బుద్ధుడు ప్రేమమయుడు, జ్ఞానయోగి. ఇటువంటి మహనీయుడు ఇంతవరకు పుట్టలేదు, ఇకముందు పుట్టబోడు” అన్నాడు. అక్కడ చేరిన ప్రజలందరూ హర్షామోదపులకితులై, తమ ఆనందమును ప్రకటించడానికి గట్టిగా చప్పుట్లు కొట్టారు. లోపల విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న బుద్ధుడు తక్షణమే వెలుపలకు వచ్చి శిష్యుని మాట్లాడటం ఆపమని చెప్పి, అతనితో పరమ శాంతముగా, “నాయనా! నీ వయస్సెంత?” అని అడిగాడు. ఆ శిష్యుడు, “25 సంవత్సరములు స్వామీ” అని జవాబిచ్చాడు. “నీవు ఎన్ని దేశాలు సందర్శించావు?” అని ప్రశ్నించాడు బుద్ధుడు. ఆ శిష్యుడు అందుకు, “స్వామీ, నేను కురు, కుంతల, పాంచాల దేశాలు సందర్శించాను” అని సమాధానం చెప్పాడు. అప్పుడు బుద్ధుడు, “నాయనా! నీ వయస్సు 25 సంవత్సరాలు మాత్రమే. నీవు చూసినవి మూడు దేశములే కదా! అటువంటప్పుడు నీవు బుద్ధుని వంటి మహనీయుడు ఇంతవరకు పుట్టలేదు, ఇక పుట్టబోడు అని ఎలా చెప్పగలుగుతున్నావు? వర్తమానము కూడా తెలియని నీవు భవిష్యత్తునుగురించి ఏరీతిగా చెప్పగలవు? ఇది అజ్ఞానం. ఇంతకుపూర్వం ఎందరో మహనీయులు జన్మించారు. ఇకముందుకూడా ఎంతోమంది పుట్టగలరు. కాబట్టి, పుట్టలేదు, పుట్టబోరు అని చెప్పే అధికారం నీకు ఏమాత్రం లేదు. ఇకపై ఇటువంటి వ్యాఖ్యానాలు చేయవద్దు” అని మందలించాడు.

7. “జన్మచేత నరులు పరిశుద్ధ హృదయులే! పాడుచేయుచుండు పరిసరములు” అన్న సత్యసూక్తిని నిరూపించిన ఘట్టము ఏది?

జ: ఒకనాడు బుద్ధుడు తన శిష్యులతోకూడి ఒక గ్రామంలో ప్రవేశించాడు. ఆ గ్రామంలో అంబశాలి అనే వేశ్య బుద్ధుని తేజస్సును, శాంతమును చూసి, ఇతడొక మహనీయుడై ఉంటాడని గ్రహించి, అతనిని తన ఇంటికి భిక్షకు ఆహ్వానించింది. బుద్ధుడు అంగీకరించాడు. ఈ వార్త ఆ గ్రామమంతా ప్రాకిపోయింది. గ్రామస్థులు, గ్రామాధికారి అంతా కలసి బుద్ధునివద్దకు వచ్చి, “స్వామీ! ఆమె చాలా దుష్టవర్తనము కలది. ఆమె ఇంటికి వెళ్ళని పురుషుడు లేడు. సర్వసంగపరిత్యాగులైన మీరు అట్టి వ్యక్తి ఇంటికి వెళ్ళుట సమంజసం కాదు” అన్నారు. అప్పుడు బుద్ధుడు చిరునవ్వుతో గ్రామపెద్దను పిలిచి, అతని చేయి గట్టిగా పట్టుకొని, “అయ్యా! నీ రెండవ చేతితో గట్టిగా చప్పుట్లు కొట్టు” అన్నాడు. ఆ గ్రామపెద్ద, “అయ్యా, ఒక్క చేతితో ఏవిధంగా చప్పుట్లు కొట్టేది?” అన్నాడు. అప్పుడు బుద్ధుడు, “అవును! రెండు చేతులు కలిస్తేనే చప్పుట్లు కొట్టడానికి వీలవుతుంది. అటులనే, మీరు చెడ్డవారు కనుకనే ఆమెను కూడా చెడ్డగా మార్చినారు. ఆమె ఒక్కతే తనకు తానుగా చెడ్డగా మారుటకు వీలులేదు. మీ ధనంకోసం, మీ బలంకోసం, మీ సుఖంకోసం, మీ సహాయంకోసం ఆమె చెడ్డగా మారింది. మీరిక్కడ ఇంతమంది ఉన్నారు. మీలో చెడ్డవారుకానివారుంటే చెప్పండి, నేను వారింటికి భోజనమునకు వస్తాను” అన్నాడు.

ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు. అప్పుడు బుద్ధుడు, “ఇంతమంది చెడ్డవారుండగా ఆమె ఒక్కతే చెడ్డదని భావించటం చాలా పొరపాటు. మీవంటివారి సహవాసంచేతనే ఆమె చెడ్డగా మారింది. కాబట్టి, ఆమెను దూషించే హక్కు మీకు లేదు” అని బుద్ధి చెప్పాడు. బుద్ధుని మాటలలోని సత్యాన్ని గుర్తించిన ఆ గ్రామస్థులు బుద్ధుని పాదములపై పడి క్షమించమని ప్రార్థించారు. కొంతకాలమునకు అంబశాలి బుద్ధుని ప్రబోధలచేత ప్రభావితురాలై, సన్యాసము స్వీకరించి, పవిత్రమైన జీవితము గడిపి పునీతురాలైంది.

8. బుద్ధ భగవానుడు పండితునికి అందించిన సందేశమేమి?

జ: ఒకసారి ఒక పండితుడు బుద్ధ భగవానుని దగ్గరకు వచ్చి, “అయ్యా! పాండిత్యములో మీరు నన్ను జయించినారంటే నేను, నా మూడువేలమంది శిష్యులు మీకు పాదాక్రాంతులమై సేవ చేస్తాము. ఒకవేళ మీరు ఓడినట్లయితే మీరు, మీ శిష్యులు మాకు దాసులై సేవ చేయవలసి ఉంటుంది” అని ఎంతో గర్వంగా పలికాడు.

బుద్ధ భగవాన్ చిరునవ్వు నవ్వుతూ, “అయ్యా! పండితా: సమదర్శినః అన్నారు. సమత్వాన్ని పూనినవాడే పండితుడు. సుఖ దుఃఖములను, గౌరవ అగౌరవములను, మర్యాద అమర్యాదలను సమదృష్టితో చూడాలి. కానీ, నీలో అహంకారం ఉంది, గర్వం ఉంది. ఇక నీవు పండితుడవు ఎలా కాగలవు? గ్రంథాలు చదివినంతమాత్రాన ఎవరూ పండితులు కాలేరు. చదివినదానిని ఆచరణలో పెట్టాలి. పుస్తకజ్ఞానం కాదు, కావలసినది ఆత్మజ్ఞానం. నేను నీకంటే ఎక్కువ గ్రంథాలు చదివాను. అవి నాకు తృప్తి నివ్వలేదు. చివరకు పంచేంద్రియములను పవిత్రం గావించుకున్నాను. ఇప్పుడు అవి నా స్వాధీనములో ఉన్నవి. అందువల్లనే నేను ఆనందస్వరూపునిగా ఉన్నాను. నీవు కూడా నిజమైన పండితునిగా మారాలంటే ఈ మార్గమును అవలంబించు” అని బోధించాడు.

(భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధలకు ప్రశ్నోత్తర రూపకమైన సంకలనము)

శ్రీ సత్యసాయి గీతములు - 10

పూజింతము మన సాయిని....

పూజింతము మన సాయిని జయ సాయిని సర్వేశుని జగదీశుని
చిత్రావతి తీరము పరమ పావనము - వేదవేదాంతుడైన సాయి మహాత్ముని
నమ్మిన భక్తుల బాధల బాపగ - వెలసియుండే పర్తి సాయీశుని
మహేశ్వరుని పరాత్పరుని కృపాకరుని

॥పూ॥

మరువ మల్లె రోజూ హారములనే వేసి - ధూపదీపములనే వెలిగించి స్వామికి
పంచ భక్త్య నైవేద్యములనే చేసి - పాలించి బ్రోచే సాయినాథుని
శిర్డివాసుని పర్తీశుని సత్యస్వామిని

॥పూ॥

భక్తవత్సల నీ పాదమే గతియని - భజనల చేసి భక్తిశ్రద్ధలతో
వందనములు చేసి వరములనే వేడి - మంగళములు పాడి, జయ హారతి మంగళ
హారతి ముత్యాలహారతి కర్పూరహారతి

॥పూ॥

తల్లులుగా కుంతి, గాంధారి పాత్రలు

(భగవాన్ బిష్వద్యుక్ష్మధానుగుణ పరిశీలన)

❖ ప్రొ॥ సి. పద్మావతమ్మ, రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్, అనంతపురం క్యాంపస్ ❖

సంస్కృత భారతం స్త్రీ లక్షణాలను గురించి ఇలా చెప్తోంది-

ధృతి క్షమా దయా శౌచం కారుణ్యం వాగనిష్ఠరా
మిత్రణాం చానభి ద్రోహః సప్రైతా సమిధ స్త్రీయః

ధైర్యం, సహనం, దయ, పావన లక్షణం, కరుణ, మాటలో మృదుత్వం, ద్రోహ లక్షణం లేకుండా ఉండడం- ఇవి స్త్రీ లక్షణాలు అని అర్థం.

ఈ గుణాలు స్త్రీ ఎక్కడెక్కడ ప్రదర్శించాలో చెప్తూ ఆధునిక కవి రాయప్రోలువారంటారు-

ధృతితోడ గృహంబు దిద్దవే
క్షమతో పసిపాప నెత్తవే
దయజూడవె బంధుజాలమున్
కరుణింపవె కష్టజీవులన్
శుచివై కులకీర్తి నిల్పవే
పలుకాడకు నిష్ఠురంబుగా
సఖు నేపకు ద్రోహచింతనన్

గృహం దిద్దుకోవడంలో ధైర్యం, సంతాన పాలనలో ఓర్పు, బంధుజన విషయంలో దయ, కష్టజీవులపై కరుణ, కులకీర్తి నిలుపడంలో పావనత్వం, ఎవరితోనూ నిష్ఠురంగా మాట్లాడకపోవడం, శీలవతియై మెలగడం ఇవన్నీ స్త్రీ ఆయా సందర్భాలలో చూపించాలి అంటారు.

తల్లిగా క్షమ, ఓర్పు, ప్రదర్శించాలి స్త్రీ అని ఇక్కడ చెప్పడం జరిగింది. నవమాసాలు మోసి కని, మలమూత్ర పురీషాదుల్ని ఓర్పుతో భరిస్తూ, సేవలు చేస్తూ, బిడ్డల ఆలనాపాలనా చూసే ప్రేమైకమూర్తి అమ్మ. స్త్రీలో ప్రధానమైన గుణం మాతృత్వం.

తొట్టిలో పసిపాపను, దొడ్డిలోని
బాల వత్సమున్, తోటలో పచ్చిమొక్క
నేక వత్సల దృష్టితో సాకినట్టి
ప్రియ కుటుంబినులు

అంటూ ఆధునిక కవులు స్త్రీ స్వభావంలోనే తల్లితనం దాగి ఉంది అని ప్రశంసించారు. దొడ్డిలోని లేగ దూడలను, తోటలోని మొక్కల్ని, ఉయ్యాలలో పిల్లల్ని, అన్నింటినీ వాత్సల్య దృష్టితో చూడటం స్త్రీలకే చెల్లింది. “మధుర భావంబేది మన దేశమందన్న, మాతృభావముకంటె మాన్యమెద్ది” అంటారు భగవాన్ బాబావారు. మన సంస్కృతి, దాని పరిరక్షణం మాతృమూర్తులైన స్త్రీల మీద ఆధారపడి ఉంది అంటారు స్వామి.

మాతృత్వం స్త్రీకి భగవత్ ప్రసాదితమైన ఒక వరం. ఆ వరాన్ని సంఘనీతికి అనుగుణంగా పొంది సంతానాన్ని సద్గుణ సంతులుగా తీర్చిదిద్దితే అది నిజంగా వరమే. లేకపోతే శాపం అవుతుంది. ఆ స్త్రీకి మాత్రమే శాపం కాదు. జాతికే శాపం అవుతుంది.

సంతానాన్ని తీర్చిదిద్దడం కేవలం స్త్రీ బాధ్యత మాత్రమేనా? పురుషుడికి లేదా? అంటే తప్పక ఉంది. కానీ ఎక్కువగా స్త్రీకే ఉంది. లక్ష్మీనారాయణులు, పార్వతీ పరమేశ్వరులు, సీతారాములు అంటూ దేవతలలో కూడా స్త్రీ దేవతల పేర్లను ముందుంచడం స్త్రీల గొప్పతనాన్ని చాటుతోంది అంటారు భగవాన్ బాబావారు. అలాగే ‘తల్లిదండ్రులు’ అనే మాట కూడా బిడ్డలను తీర్చిదిద్దడంలో తల్లిదే ప్రథమ బాధ్యత అనే విషయాన్ని చాటుతుంది. మనం మాతృదేశం అంటాం. అలాగే ఆంగ్లంలో ‘మదర్ లాండ్’ అంటారు. కానీ ‘ఫాదర్ లాండ్’ అనరుకదా!

ఇలా పాశ్చాత్య సంస్కృతిలో కూడా తల్లికే అధికస్థానం ఇవ్వబడింది అంటారు స్వామి.

తనయుడు దుష్టైన తండ్రి తప్పు- కూతురు చెడుగైన మాత తప్పు- అని నరసింహ శతక కర్త అంటాడు కాని కూతురుకు కాని కొడుకుకు కాని తొలి గురువు తల్లి మాత్రమే. భగవాన్ బాబావారంటారు, “తల్లి ఒడి బిడ్డకు ప్రథమ బడి” అని. ఈ విషయంలో స్వామి ఒక చిన్నకథ కూడా చెప్పారు. ఒక తల్లి కూరగాయలమ్ముకొంటూ భుజంపై కొడుకును కూర్చోబెట్టుకొని పోతూ ఉంటే ఆ పిల్లవాడు అవతలి స్త్రీ నెత్తిమీద గంపలోని ఒక మామిడి పండు దొంగతనం చేసి తింటున్నాడట. అది చూసి ఆ తల్లి వాడి సమర్థతకు ముచ్చటపడి వాడి బుగ్గలు పుణికి ముద్దు పెట్టుకొన్నడట. కడకు వాడు పెద్ద దొంగై జైలు పాలయ్యాడట. అప్పుడు తల్లితో, “అమ్మా, నేనీనాడు ఇలా తయారు కావడానికి కారణం నీవే కదా! ఆనాడు నీవు నాకు బుద్ధిచెప్పి ఉంటే నేనిలా అయ్యుండేవాడిని కాను” అన్నాడట.

బిడ్డ మానసిక ప్రపంచంయొక్క ఎదుగుదలకు ప్రధాన ప్రేరక శక్తులు తొలిదశలో తల్లిదండ్రులు. మొదటిది తల్లి. న్యూరాలజీ శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనల ప్రకారం బిడ్డ పుట్టిన తరువాత 2, 3 ఏండ్ల నుండి 15,

16 ఏండ్ల లోపల ఆ బిడ్డ మానసిక ప్రపంచం రూపుదిద్దుకొంటుందట. మొదడులో ఒక్కొక్క భాగం ఒక్కో లక్షణానికి నిలయం అట. ఒక భాగం కళా లక్షణానికి, ఒక భాగం ఆచరణ తత్వానికి, ఒక భాగం నేర ప్రవృత్తికి ఇలా విభజితమై ఉంటుందట మానవుని మొదడు. తాము విన్న, చూసిన, అనుభవించిన విషయాలవల్ల, పరిస్థితులవల్ల పిల్లలు ఎదుగుతున్న దశలో నరాలుకూడా ఎదుగుతూ మొదడులోని ఆయా విభాగాలతో కలిసిపోవడంవల్ల వారి శీలం తీర్చిదిద్దబడుతుంది. తల్లిదండ్రుల పెంపకంలోని లోపంవల్లగాని, పరిస్థితులవల్లగాని, ఇతర కారణాల వల్లగాని పిల్లవాడి నరాలు ఎదిగే క్రమంలో నేర ప్రవృత్తి ఉన్న మొదడు విభాగంతో జతపడితే జీవితమంతా ఆ పిల్లాడు నేరస్తునిగా బ్రతకవలసిందే. నేరప్రవృత్తి అతడి తత్వమైపోతుంది అంటారు న్యూరాలజిస్టులు.

కానీ మన ప్రాచీన సంప్రదాయం, సంస్కృతి ప్రకారం సంతానంయొక్క మానసిక లక్షణం మూడింటిపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. ఒకటి - అతని పూర్వజన్మ వాసనాగతమైన సంస్కారం; రెండవది - అనువంశిక లక్షణం అంటే తల్లిదండ్రులు, వంశంనుండి సంక్రమించేది; మూడవది - తల్లిదండ్రులు, వారి పెంపకం. తరువాత అధ్యాపకులు, మిత్రులు, సంఘం, భార్య లేదా భర్త - వీరు కొంత ప్రభావాన్ని చూపించడం జరుగుతుంది.

తల్లిదండ్రుల ప్రవృత్తులు, పెంపకం ఎలా ఉంటే పిల్లల ప్రవృత్తులు అలా తయారు కావడానికి కొంత ఆస్కారం ఉంది. తల్లిదండ్రులలో లోభత్వం ఉంటే పిల్లల్లో కొంత లోభత్వం వచ్చే ఆస్కారం ఉంది. తల్లిదండ్రులు సజ్జనులైతే పిల్లలు సజ్జనులయ్యే ఆస్కారం ఉంటుంది. తెలుగులో ఒక సామెత ఉంది, ఆ చీరలోనిది ఆ బట్ట అని. చీరగా ఉన్న వస్త్రంలోని లక్షణాలే దానిలోని ముక్క అయిన బట్టకీ ఉంటాయి అని దాని అర్థం.

తల్లిదండ్రుల లక్షణం, పెంపకం, ప్రత్యేకించి తల్లి లక్షణం, పెంపకం సంతానం మీద ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తాయి అనే విషయాన్ని మహాభారత పాత్రల ఆధారంగా గ్రహించవచ్చు. ధర్మార్థ కామమోక్షాల నుండి,

భిన్నభిన్న సమయాల్లో భిన్నభిన్న పరిసరాల్లో వ్యక్తులు ఎలా ప్రతిస్పందిస్తారు? దానికి కారణాలేమిటి? ఎలా ప్రవర్తించాలి? ఏది నీతి? ఏది అవినీతి అనే విషయాల వరకూ అన్నీ సూచిస్తుంది, ప్రదర్శిస్తుంది మహాభారతం. ఇంత విస్తృత పరిధిగల మహాభారతంలోని ప్రధాన కథ అందరికీ తెలిసినదే. దాయాదుల మధ్య ఆస్తికోసం జరిగిన యుద్ధం. ఆ యుద్ధంలో అసంఖ్యాకులు విగత జీవులయ్యారు. ఇంత విలయానికి కారణభూతులైన వ్యక్తులు కౌరవులు.

కౌరవులంతా దుష్టుడైన తమ అన్న దుర్యోధనుని అనుసరించినవారే. ఎక్కడో ఒకటి రెండు సందర్భాలలో వికర్ణాది సోదరులు కొంత వ్యతిరేకించినా కడకు అతన్నే అనుసరించారు. కాబట్టి కౌరవ ప్రతినిధిగా దుర్యోధనుణ్ణి గ్రహించవచ్చు. ఇక పాండవులందరూ గుణశ్రేష్ఠుడయిన ధర్మరాజును అనుసరించినవారే. కాబట్టి పాండవ ప్రతినిధిగా ధర్మరాజును తీసుకోవచ్చును.

దుర్యోధన ధర్మరాజుల స్వభావం ఏమిటి? వారి గుణశీల నిర్మాణానికి వారి తల్లులెంతవరకూ కారణభూతులు? ఆ తల్లుల గుణశీలాలెటువంటివి? వారి పెంపకం ఎలాంటిది? అనే విషయాలను ఇప్పుడు చూద్దాం.

దుర్యోధనుని స్వభావం అందరికీ తెలిసిందే. అయినా ఒక్క మాటలో అతని తత్వాన్ని సమీక్షించి విహంగ వీక్షణం చేయాలంటే అసూయ, క్రోధం, దురభిమానం, అహంకారం వీటివల్ల వచ్చిన స్వార్థం, వాక్పారుష్యం ఇవీ దుర్యోధనునిలో కనిపించే దుర్గుణాలు. ఇవన్నీ అతనికి తల్లినుండి కొంత సంక్రమించాయి. తల్లిదండ్రుల పెంపకంలో కొంత పెరిగాయి. ధృతరాష్ట్రుడు పుట్టుకతో అసూయాపరుడు కాదు. హస్తినాపురంలో తమ్ముని కొడుకులు అడుగుపెట్టిన దినాలలో, తన పుత్రునితో తమ్ముని కొడుకులను సమానంగా చూసేవాడు అని భారతం చెప్తున్నది.

కౌరగాని కొడుకు పుట్టిన

కౌరగామియే కాదు తండ్రి గుణముల చెరచున్

చెరకు తుద వెన్నుపుట్టిన

చెరకున తీపెల్ల చెరచు సిద్ధము సుమతీ!

అని సుమతీ శతకకర్త అన్నట్లు పుత్ర మమకారం అతన్ని అసూయాగ్రస్తుని చేసింది. పుత్రుని చెడగొట్టాడు. పుత్ర మరణానికి కారణం అయ్యాడు.

కానీ మనకు ఇప్పుడు అవసరమైనది తల్లి గాంధారి పాత్ర. మహాభారతంలో గాంధారి పతివ్రతగా, ధర్మపరాయణిగా, మహానుభావురాలిగా, నిష్పక్షపాతిగా, భయరహితురాలుగా చిత్రించబడింది. కానీ గాంధారిలో పోటీ తట్టుకోలేని ఈర్ష్యాతత్వం దాగి ఉంది. కుంతికంటే ముందుగా తాను గర్భవతి అయినా కుంతికి తనకంటే ముందు కొడుకు పుట్టాడని తెలిసి గాంధారి అసూయతో కడుపు బాదుకొంది. గర్భస్థ పిండం సూరు ప్రక్కలైంది. అప్పుడు వ్యాసుడు వచ్చి, “మనోహీనవయ ప్రవర్తించావు. ఇప్పుడు కర్తవ్యమేమి?” అని మందలించి ఆ పిండశకలాలను రక్షించే ఏర్పాటు చేస్తాడు. “ఈసు విడిచినగాని సుఖము లేదు. మచ్చరము కలిగితేను మనస్సులోక్కటి కావు. మచ్చరము లేకున్న మనసే రామరాజ్యం” అంటాడు అన్నమయ్య. ఈ మాతృస్వం, అసూయ గాంధారిని నిండా ముంచివేశాయి.

తల్లి స్వభావం పిల్లలపై, ప్రత్యేకించి పెద్ద సంతానంపై విశిష్టమైన ప్రభావం చూపిస్తుందనేది శాస్త్ర సమ్మతమైన విషయం. ఈ ఈర్ష్యాలక్షణం పెద్ద కొడుకైన దుర్యోధనునికే కాకుండా కౌరవులందరికీ దాదాపుగా సంక్రమించింది.

అలాగే స్త్రీ పర్వంలో కూడా భీముడు దుర్యోధనుణ్ణి తొడలపై కొట్టి చంపాడు అని తెలియగానే క్రోధంతో సంచలించిపోయింది గాంధారి. పాండవులను శపించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అప్పుడు వేదవ్యాసుడు, “నీవు ధీరబుద్ధివి, ఇట్టి నీకగునె మత్సరంబు వత్సా!” అంటాడు. “బాగా ఆలోచించు, నీకు అసూయ తగినది కాదు” అంటాడు. “జాగ్రత్త, నీ అసూయవల్ల నీకెంత అరిష్టం కలిగిందో ఆలోచించు” అనే ఆ మాటల్లో అసూయ చాలా చెడ్డది సుమా అనే హెచ్చరిక ధ్వనిస్తుంది. వెంటనే ఆమె, “నేను అసూయాగ్రస్తును కాను, ఏదో దుఃఖ తీవ్రతతో అలా ప్రవర్తించాను” అని భుజాలు తడుముకొంటుంది. ఇలా గాంధారి తత్వంలో అసూయ గోరంత దాగి ఉంది. అది కొడుకులో కొండంతగా

ఎదిగింది అనిపిస్తుంది. ఈ అసూయకు ఆమె జీవితంలో చాలా పెద్ద ఎత్తులోనే మూల్యం చెల్లించింది.

దుర్యోధనునిలో కనిపించే వాక్పారుష్య లక్షణం కూడా గాంధారి నుండే సంక్రమించినది. దుర్యోధనుడు భీష్మద్రోణాదులను అనేక సమయాల్లో కడకు యుద్ధ సమయాల్లో కూడా ములుకుల్లాంటి పలుకులతో నిందించాడు. అది భీష్మ ద్రోణుల విరక్తికి, దుర్యోధనుని అపజయానికి, మరణానికి కారణమైంది. అందుకే భగవాన్ బాబావారంటారు, “జిహ్వగ్రే వర్తతే లక్ష్మీ, జిహ్వగ్రే మిత్ర బాంధవః, జిహ్వగ్రే బంధనం ప్రాప్తిః, జిహ్వగ్రే మరణం ద్రువమ్” అని. ఈ నాలుకవల్లే దుర్యోధనుడు చెడిపోయాడు.

స్త్రీ పర్వమంతా గాంధారీ విలాపాన్ని విస్తారంగా వర్ణించాడు కవి. ఇంత విస్తారంగా గాంధారీ విలాపాన్ని వర్ణించిన కవి ద్రౌపది పరాభవం సమయంలో గాంధారి జరిగిన విషయం ధృతరాష్ట్రనకు తెలియజేస్తే ధృతరాష్ట్రుడు ద్రౌపదిని పిలిచి వరాల్చి శాంతింపజేశాడు అని మాత్రమే వర్ణిస్తాడు. ఒక కులస్త్రీకి అంతటి అవమానం తన కొడుకులవల్ల జరిగినప్పుడు స్త్రీ అయిన ఆమె ప్రతిస్పందనను కవి ఆమాత్రం చెప్పి వదలిపెట్టడం కూడా గాంధారి తత్వాన్ని ఒకరకంగా ప్రదర్శిస్తోంది అని చెప్పవచ్చు.

గాంధారి కళ్ళకు గంతలు పాతిప్రత్యపరాయణ దృష్టితోనే కట్టుకొన్నా దానివల్ల ఆమె పుత్రపాలన విషయంలోకూడా అంధురాలైందేమో అనుకొనే అవకాశం ఉంది. భర్త అంధుడైనపుడు తన కళ్ళు భర్తవికాగా, తండ్రి పెంపకం భాగం, తల్లి పెంపకం భాగం తనవి చేసుకొని

పుత్రుని తీర్చిదిద్ది ఉంటే ఇంత అనర్థం జరిగి ఉండకపోవచ్చు అనిపిస్తుంది.

భగవాన్ బాబావారు కూడా ఈ విషయంలో తల్లి దృష్టి అనే ఒక చిన్నకథ ఉదాహరణగా చెప్పారు. కురుక్షేత్ర యుద్ధానంతరం కుమారుల్ని కోల్పోయి విలసిస్తున్న గాంధారి శ్రీకృష్ణుని ఉద్దేశించి దుఃఖంతో క్రోధంతో ఉడికిపోతూ ఇలా అందట - “కృష్ణా! నీకెందుకింత పక్షపాతం? ఒకరిని ఒక కంటితో ఇంకొకరిని ఇంకొక కంటితో చూడడం భగవంతుడవైన నీకు న్యాయమా? పాండవులు నీకు ప్రియులు, కౌరవులు అప్రియులు కావడానికి కారణమేమి? పంచపాండవులు సుక్షేమంగా ఉన్నారు. మా సూర్యుడు కుమారులలో కనీసం ఒకరిని నిలబెట్టడానికికూడా నీకు మనసొప్పలేదా? తల్లిదండ్రులకు పిండం పెట్టడానికైనా ఒకరినైనా వదలకూడదా? ఇంత కఠిన హృదయమా నీది?”

అప్పుడు కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడట - “గాంధారీ! ఇది నా దోషం కాదు, నీ దోషమే. నీ పుత్రులను నీవు ఒక్క క్షణమైనా చూచి ఉన్నావా? మానవ శిశువు పుట్టగానే చూసేది తల్లినే. నీ పతికి నేత్రములు లేవని నీవు కృత్రిమంగా నేత్రాలకు కట్టు కట్టుకున్నావు. తల్లివైన నీ దృష్టికే నోచుకోని నీ పుత్రులు దైవదృష్టికి ఏవిధంగా నోచుకోగలరు?!” పాండవులు పుట్టింది మొదలు కుంతి వారిని తన ఒడిలో పెట్టుకొని, అంతఃపురంలో ఉన్నా అడవిలో ఉన్నా వారికోసమే బ్రతికింది. వారి యోగక్షేమాల కొరకు నిరంతరం ప్రార్థించింది. అటువంటి తల్లి ప్రేమా, పెంపకం శ్రీరామరక్షగా పాండవులు బ్రతికారు. సమస్త పురాణాలు, ఇతిహాసాలు ఇదే నిరూపించాయి. తల్లి ఒడే ప్రథమ గుడి, బడి అని భగవాన్ బాబావారు చెప్పారు.

(తరువాయి వచ్చే సంచికలో)

కోరికలను తగ్గించుకుంటే చింతలు కూడా తగ్గుతవి. మీరు హృదయాలనిండా కోరికలు మూటకట్టుకొని ప్రశాంతినిలయంలో గుంపులుగా చేరుతున్నారు... కోరికల బరువు మూటలు మోస్తారెందుకు?! భగవంతుని అనుగ్రహం సంపాదించాలనే ఏకైక వాంఛ అనే బరువు మోయండి. మీకు ఏది శుభంకరమో దానిని ఆయన ప్రసాదిస్తాడు. తక్కిన భారమంతా భగవంతునికి వదలండి.

- బాబా

“విశ్వమెల్లడ వ్యాప్తియై వెలయువాడు”

(గత సంచిక తరువాయి)

❖ డా॥ సురేంద్ర ఉపాధ్యాయ ❖

ఆఫ్రికాలోని మరొక దేశమైన జాంబియాలో జరిగిన మరొక సంఘటన వివరిస్తాను. మేము ఒకానొక ప్రదేశంలో వైద్యశిబిరం నిర్వహించాలనుకున్నాము. ఇక్కడ మాకు జోసెఫ్ అనే విద్యార్థి దుబాసీగా సహాయం చేశాడు. ఆ సమయంలో అతను స్థానిక విక్టర్ కానూ నెలకొల్పిన శ్రీ సత్యసాయి స్కూల్‌లో చదువుకుంటున్నాడు. అతడు మాతో కలిసి చాలా ఉత్సాహంగా పని చేసేవాడు.

మేము వైద్యశిబిరం నిర్వహిస్తున్నామన్న విషయం తెలిసి చాలా దూరప్రాంతంలోని ఒక గ్రామం నుండి ఒక వ్యక్తి ఒక 13-14 సంవత్సరాల బాలికను చికిత్సకోసమై తీసుకుని వచ్చాడు. ఆమెకు ఒక కంటికి చూపు పూర్తిగా పోయింది. వైద్యపరిభాషలో ఆ వ్యాధిని “రెట్రోబల్బర్ న్యూరైటిస్” అంటారు. కంటిని మెదడుతో జోడించే ‘ఆప్టిక్

నర్వ్’ పక్షవాతానికి గురైనప్పుడు ముందు ఒక కంటిచూపు పోయి, క్రమేణా పూర్తిగా దృష్టి కోల్పోవడమనేది జరుగుతుంది. అయితే, ఆ అమ్మాయి సకాలంలో రావడం వల్ల మేము ఒక కంటి చూపును కాపాడ గలిగాము. ఆ అమ్మాయికి ఏడు రోజుల పాటు చికిత్సను అందించాము. ఏడవరోజున దుబాసీ సహాయంతో నేను ఆ అమ్మాయికి చెప్పాను, “అమ్మా! నీకు వైద్యం పూర్తి అయింది. మేము నీకు ఒక నెలకు సరిపడే మందులు ఇస్తాము. ప్రతి రోజూ మూడు పర్యాయములు భోజనం చేసిన తరువాత ఈ మందు వేసుకోవాలి”.

ఈ మాటలు వినగానే ఆ అమ్మాయి ఏడవటం ప్రారంభించింది. నాకు చాలా కంగారువేసి జోసెఫ్‌ని అడిగితే అతడు ఆ అమ్మాయితో మాట్లాడాడు. అటు తరువాత అతనుకూడా కన్నీరు కార్చసాగాడు. నేను విషయమేమిటని అడిగితే అతను, “సర్! మీరు నెల రోజులకు సరిపడే మందులైతే ఇచ్చారుకానీ భోజనం తరువాత వేసుకోవా లన్నారు. రోజులో ఏదైనా ఒకసారి తినడమే

వీళ్ళకు చాలా కష్టమట. ఈ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు రోజూ ఒక చెట్టుక్రింద నిలబడితే ఎవరైనా కాంట్రాక్టరు వచ్చి వాళ్ళని పనికోసమని తీసుకుపోతాడు. రోజంతా పని చేస్తే నాలుగు మొక్కజొన్న కంకులు కూలీగా ఇస్తాడు. అలాంటప్పుడు మూడు పర్యాయములు భోజనం ఎలా వీలవుతుందని అమ్మాయి ఏడుస్తోంది”.

ఈ మాటలు విన్న నాకు కళ్ళనీళ్ల పర్యంతమైంది. ఈ దృశ్యాన్ని అక్కడే నిలబడి చూస్తున్న వ్యక్తి (ఆ అమ్మాయిని వైద్యానికని మావద్దకు తీసుకువచ్చిన అతను) అద్భుతంగా స్పందించాడు. అతను స్థానికంలోని ఒక కృష్ణ మందిరంలో కార్యకర్తగా ఉన్నాడు. ఆ వ్యక్తి నాతో, “సర్! మీరు ఎక్కడినుండో వచ్చి ఇంత సేవ చేస్తున్నారు. మేము కొంచెమైనా చేయకపోతే అది అమానుషత్వం. ఈరోజు

నుండి ఈ అమ్మాయి బాధ్యత నేనే తీసుకుంటాను” అన్నాడు. తరువాత అతడు ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులకు తన ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగాలు కల్పించాడు. అతనిలో స్వామి కలిగించిన సేవాస్ఫూర్తికి మాకెంతో ఆనందమైంది.

కొన్నేళ్ళ తరువాత నేను మళ్ళీ మెడికల్ క్యాంపు నిర్వహణకోసం స్టోలా వెళ్ళినప్పుడు విక్టర్ కానూతో మాట్లాడుతూ ఉండగా ఒక యువ దాక్టరు అక్కడికి వచ్చాడు. అతనిని చూపిస్తూ విక్టర్, “ఇతనెవరో మీకు జ్ఞాపకం ఉన్నాడా? ఇంతకుపూర్వం మీకు దుబాసీగా సహాయపడిన జోసెఫ్ ఇతనే! ఆ మెడికల్ క్యాంపులో కలిగిన అనుభవంతో ప్రేరణ పొంది ఇతను ఈ ప్రాంతపు నిరుపేద రోగులకు ఏవిధంగానైనా తోడ్పాటు అందించాలనే తపనతో కష్టపడి చదివి దాక్టరు అయ్యాడు” అని పరిచయం చేశాడు.

మేము స్టోలాలో మెడికల్ క్యాంపు ముగించుకొని తిరిగి యు.కె. వచ్చేరోజున మా దాక్టర్ల బృందంలో ఒకరు జోసెఫ్ తో, “నువ్వు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ కి రాదలచుకుంటే చెప్పు, నేను అన్నివిధాలుగా నీకు సహాయం చేస్తాను” అన్నారు. అప్పుడు జోసెఫ్ ఆయన ఆహ్వానాన్ని సున్నితంగా తిరస్కరిస్తూ, “సర్, నాకున్న వైద్యపరిజ్ఞానంతో మా ప్రాంతంలో ఉన్న బీదవారికి తోడ్పడాలన్నదే నా ధ్యేయం. నేను శ్రీ సత్యసాయి స్కూల్ లో నేర్చుకున్నది ఇదే!” అన్నాడు. నేను ఎప్పుడు ఎక్కడకు వెళ్ళినా స్వామి ఆరితిగా ఎవరో ఒకరిని చూపించి నాకు ప్రోత్సాహాన్ని అందించడమే కాదు, “నువ్వొక్కడివే సేవలు చేస్తున్నానని ఎప్పుడూ అనుకోకు” అని హెచ్చరిస్తూ ఉంటారు.

స్వామివారి దివ్యనామానికున్న అద్వితీయమైన శక్తిని వివరించే ఒక అద్భుతమైన సంఘటన జాంబియాలో జరిగింది. ఒకనాడు మేము మెడికల్ క్యాంపు ప్రారంభించాము. సాధారణంగా ఆఫ్రికాలో కానీ దక్షిణ అమెరికాలో కానీ ఈవిధమైన వైద్యశిబిరం ఏర్పాటైతే తెల్లవారుఝామునుండే ప్రజలు రావడం ప్రారంభ మవుతుంది. అలాంటి సమయంలో మా సేవాదళ్ వారు, ఆ వచ్చినవాళ్ళకు మంచినీళ్ళు, బిస్కెట్లు పంచిపెట్టేవారు.

మధ్యాహ్నంవేళ నారాయణసేవ జరిగేది. వచ్చినవాళ్ళు ఎలాగైనా దాక్టర్ గారిని కలిసి వెళ్ళాలనే ఆశ్రయంతో ఉండేవారు. అయితే జాంబియాలోని ఈ మెడికల్ క్యాంపు ప్రారంభమైన రోజున ఒక్కరు కూడా రాలేదు. నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. నేను ఆ గ్రామాధికారిని అడిగితే అతడు, “సర్! ఇక్కడి ప్రజలంతా భయభ్రాంతులై ఉన్నారు. ఇలాగే దుస్తులిస్తామని, భోజనం పెడతామని చెప్పి వచ్చినవాళ్ళని తుపాకులతో కాల్చేస్తారని వాళ్ళకి ఎవరో చెప్పారట” అన్నాడు. అప్పుడు నేను మా సభ్యులందరితో భజన చేద్దామని చెప్పాను. అంతా కూర్చుని భజన ప్రారంభించాము. కొద్దిసేపట్లోనే పరిసరాల్లో ఉన్న పొదల్లో నుండి కొంతమంది తొంగిచూడడం కనిపించింది. కొంతసేపటికి వాళ్ళకి ధైర్యం కలిగి ఒక్కరోక్కరుగా క్యాంపుకి రావడం మొదలుపెట్టారు.

నాలుగు రోజులు క్యాంపు చక్కగా జరిగింది. ఒకరోజు మధ్యాహ్నం ఒక పెద్ద లారీలో ఇరవైమందిని ఎవరో తీసుకువచ్చి అక్కడ రోడ్డుమీద పడేసి వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళ పరిస్థితి చాలా ప్రమాదకరంగా ఉంది. ఒకరి తల పగిలి ఉంది, మరొకరికి ప్రేగులు బైటకు వచ్చి ఉన్నాయి, వేరొకరికి వెన్నెముక విరిగిపోయింది. కొంతమందికి ‘ఓపెన్ ఫ్రాక్చర్లు’ ఉన్నాయి. వాళ్ళకు వెంటనే ప్రథమ చికిత్స అందించే సదుపాయాలు మావద్ద లేవు. పైగా వాళ్ళవి ‘మెడికో లీగల్’ కేసులు. ఏ చికిత్స అందించడానికి పూనుకుంటే ఏం ప్రమాదం జరుగుతుందోనని మరొక భయం.

మేము వెంటనే పోలీసులకు ఫోన్ చేసి, “సర్! మీరు వెంటనే రండి. ఇక్కడ గాయపడినవాళ్ళకి మేము చికిత్స చేయాలంటే అది ‘మెడికో లీగల్ కేసు’ అవుతుంది. పొరపాటున ఎవరైనా మరణిస్తే మేము సాక్ష్యం చెప్పడానికి మళ్ళీ లండన్ నుండి రాలేం” అని చెప్పాము. అప్పుడు వాళ్ళు మాతో, “చూడండి! మీరు చికిత్స చేయకపోయినా వాళ్ళు రోడ్డు ప్రక్కన పడి చావక తప్పదు. అందువల్ల మీకు మేం హామీ ఇస్తున్నాం, ఏమీ ఫరవాలేదు. మీరు చికిత్స చేయండి” అన్నారు. మేము పోలీసులతో, “సర్! మీరు వచ్చి కనీసం ప్రాథమిక పంచాయతీ అయినా

జరిపించండి” అన్నాము. దానికి వాళ్ళు తాము రాలేమని, వాళ్ళ వాహనాల్లో ఇంధనం లేదని, సైకిళ్ళమీద రావడానికి సాధ్యం కాదని చెప్పేశారు.

మేము ఉన్నంతలో వనరులు ఉపయోగించి చికిత్స చేయడానికి పూనుకున్నాము. గాయపడినవారికి కట్టు కట్టడానికి తగినంత బ్యాండేజీ లేకపోతే మాకు ఇవ్వబడిన కొత్త దుప్పట్లను చింపి ఉపయోగించాము. ఆ పరిస్థితుల్లో మేం చేసిన వైద్యంవల్ల మరొకచోటైతే ఖచ్చితంగా క్షతగాత్రులందరికీ ‘ఇన్ఫెక్షన్’ వచ్చేదే. మేమంతా స్వామిని ప్రార్థించాము, “స్వామీ! వీరంతా మీ శరణులోకి వచ్చినవారు. మేము చేయగలిగినదంటూ ఏమీ లేదు. వీరందరి జీవితాలు మీ చేతులలో ఉన్నాయి. మీరే వీళ్ళందరినీ దయతో రక్షించాలి”.

ఆ క్షణంలో మేము మరచిపోయిన విషయాన్ని లండన్ నుండి వచ్చిన హేమాబెన్ అనే నర్సు మాకు గుర్తు చేశారు, అది ‘పరమం పవిత్రం బాబా విభూతిం’. ఆమె వెంటనే ఒక పెద్ద బెకెట్లో నీరు తీసుకునివచ్చి, అందులో తగినంత పరిమాణంలో స్వామి విభూతి కలిపేసి గాయపడినవారందరికీ ‘సాయిరామ్, సాయిరామ్’ అంటూ త్రాగించడం ప్రారంభించారు.

ఇంతలో మాకు సహాయకునిగా పనిచేస్తున్న ఫ్రాన్సిస్ అనే వ్యక్తి వచ్చి నాతో, “సర్! మరొక గంటలో అంటే ఏడు గంటలకల్లా ఇక్కడ చీకటి పడిపోతుంది. చీకటి పడితే ఇక్కడ పాములు, తేళ్ళు విపరీతంగా సంచరిస్తాయి. మన ‘జనరేటర్’లో డీజిల్ మరొక అర్థగంటకంటే ఎక్కువ రాదు. మళ్ళీ మనకు రేపే డీజిల్ ఇస్తారు” అన్నాడు.

అప్పుడు నేను అతనితో, “చూడు ఫ్రాన్సిస్! నువ్వు ఏం చేస్తావో నాకు తెలియదు. జనరేటర్ మాత్రం కనీసం రెండు గంటలసేపు పనిచేయాలి” అన్నాను.

అతనికి ఏమి స్ఫురించిందోకానీ, అతను ఒక పిడికెడు విభూతి అడిగి తీసుకుని జనరేటర్పైన పూర్తిగా చల్లేశాడు. అంతే! అర్థగంటలో అగిపోవలసిన జనరేటర్ రెండున్నర గంటలపాటు నిరాఘాటంగా పనిచేస్తూనే ఉంది. ఇది సాయినామ స్మరణలో గల అద్వితీయమైన, అద్భుతమైన శక్తి.

ఈ గాయపడినవారందరినీ దగ్గరలోని పట్టణంలో ఉన్న ఆసుపత్రికి తరలించాలి, ఎలా? అక్కడకు కొంత దూరంలో ఉన్న ఒక మలేరియా సెంటర్గురించి తెలిసింది. అక్కడకు వెళితే ఏదైనా అంబులెన్సు సదుపాయం లభించవచ్చని ఒకరు సలహా ఇచ్చారు. తీరా వెళ్ళాక అక్కడి పరిస్థితి చూస్తే, జీవితంలో కష్టాలనేవి ఎలా ఉంటాయో తెలియజేయడానికే స్వామి మమ్మల్ని అక్కడకు పంపించారా అనిపించింది. ఆ చిన్న మలేరియా సెంటర్లో చాలామంది రోగులున్నారు. ఒక లాంతరు మాత్రమే వెలుగుతోంది. అందరూ తీవ్రమైన జ్వరాలతో బాధపడుతున్నారు.

ఆ క్షణంలో లండన్లో మేము గదుపుతున్న సౌకర్యవంతమైన జీవితం గుర్తుకు వచ్చింది. ఆ రోగుల పరిస్థితి చూసిన తరువాతనే అక్కడి ప్రజలకు శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలవారు ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన ‘సాయి నెట్’ అనే దోమతెరలను పంపిణీ చేశారు. ఇది స్వామివారు ధరించే నిలుపుటంగీ రంగులో ఉండడమే కాక, మొత్తం ఒక పాకను ఆవరించి ఉంటుంది. అందువల్ల ఆ పాకలో ఉండేవాళ్ళంతా రాత్రిపూట హాయిగా నిద్రించవచ్చు. మన ఇళ్ళల్లో ‘ఇంటర్నెట్’ ఉంటే చాలా గర్వంగా చెప్పుకుంటాం, కానీ అక్కడి ప్రజలు “మా ఇంట్లో సాయి నెట్ ఉంది తెలుసునా!” అని గర్వంగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఇదీ వారికి, మనకు ఉన్న తేడా!

స్వామివారి దివ్య ప్రణాళిక ఎంత అద్భుతంగా ఉంటుందో చూడండి! మేము ఈ గాయపడినవారందరిని అతికష్టంమీద ఆ మలేరియా సెంటర్కు తీసుకువెళ్ళాము. అక్కడ ఏదైనా అంబులెన్సు ఉంటుందేమోనని మా ఆశ. అయితే అక్కడ ఏ అంబులెన్సు లేదుకానీ ఆ ప్రాంతంలో ఐక్యరాజ్యసమితివారి ఇటాలియన్ కార్యకర్తలు రోడ్లు వేసే పని నిర్వహిస్తున్నారు. వారివారికి ఆంగ్లం రాదు. మా బృందంలో డాక్టర్ విశ్వనాథ్ అనే కంటివైద్య నిపుణులు ఉన్నారు. వారివద్ద ఒక సహాయక డాక్టర్ ఉన్నారు. అతను ఎప్పుడూ మాతో, “సర్! మీరు ఎప్పుడూ ఏవో మెడికల్ క్యాంపులు నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. ఒకసారి నాకు కూడా అందులో పాల్గొనాలని ఉంది” అని అంటూ ఉండేవాడు.

అతడు ఈ పర్యాయం మాతో వచ్చాడు. అతని మాతృభాష ఇటాలియన్. అతడు ఈ రోడ్లు వేసే ఇంజనీర్లతో మా ఇబ్బంది అంతా చెప్తూ వందమైళ్ళ దూరంలో ఉన్న ఆసుపత్రికి ఈ రోగులందరినీ చేర్చాలని చెప్పాడు.

సరిగ్గా ఆ ముందురోజే ఈ రోడ్లు వేసే పనిలో ఉపయోగించడానికి ఒక కొత్త 'డంపర్' ఇటలీ నుండి వచ్చింది. అయితే దానిని నడిపేందుకు డ్రైవర్ లేడు. ఏం చేయాలి స్వామీ, అనుకొంటూ మేమంతా సాయిగాయత్రి పఠించడం ప్రారంభించాం. ఇంతలో ఒక పాత 'డంపర్' అక్కడకు వచ్చింది. దాని డ్రైవర్ ఇంజనీర్లతో, "సర్! ఈ 'డంపర్' ఇరుసు విరిగిపోయింది. ఇది బాగుపడేంతవరకు ప్రస్తుతం నాకేమీ పనిలేదు" అన్నాడు. ఆ వెంటనే ముందురోజు వచ్చిన కొత్త 'డంపర్'ని అంబులెన్సుగా మార్చి, ఈ డ్రైవర్ సహాయంతో, ఇద్దరు డాక్టర్లు, ఇద్దరు నర్సులను వెంటనిచ్చి ఈ గాయపడినవారినందరినీ వందమైళ్ళ దూరంలోని ఆసుపత్రికి పంపాము. అక్కడి డాక్టర్లు ఈ క్షతగాత్రులను చూసి నోళ్ళు వెళ్ళబెట్టారు. ఒక్కరికి కూడా ఇన్సెక్షన్ కానీ, డిహైడ్రేషన్ కానీ లేకపోవడం వారిని ఆశ్చర్యంలో పడేసింది, కారణం క్షతగాత్రులకు మేము చింపిన దుప్పట్లతో కట్లుకట్టాము! వెంటనే ఆ ఆసుపత్రి డాక్టర్లు ఆ దేశపు రాష్ట్రపతికి ఫోన్ చేసి, "సర్! మీరు ఒక అత్యద్భుతమైన 'మెడికల్ మిరకిల్' చూడాలనుకుంటే దయచేసి వెంటనే ఇక్కడకు రండి" అంటూ జరిగిన విషయమంతా వివరించారు.

ఆ రోజునే రాష్ట్రపతి సౌదీ అరేబియాలోని మక్కాకు వెళ్ళవలసి ఉంది, కానీ ఆయన తన పర్యటన రద్దు చేసుకుని ప్రత్యేకంగా ఈ క్షతగాత్రులను చూడడానికి వచ్చారు. ఆయన మాతో, "మా దేశప్రజలకు ఇంత సేవ చేసిన ఆ పవిత్రమైన చేతులను చూద్దామని వచ్చాను, మీ ద్వారా జరిగిన ఒక అద్భుతాన్ని చూడాలని వచ్చాను" అన్నారు. "తిరుగుబాటుదారులు మాపై దాడిచేసి ఇంతటి అమానుషానికి పాల్పడితే దైవదూతలుగా మీరు వచ్చి ఎంతో ప్రేమను కురిపించారు" అని కొనియాడారు.

నిజానికి చేసేదంతా స్వామే చేస్తారు, కానీ పేరుప్రతిష్టలు మనకు చెందేలా చేస్తారు. స్వామికి సంపూర్ణ శరణాగతి చేయడమే మన కర్తవ్యం.

దక్షిణ అమెరికాలో జరిగిన మరో అద్భుతమైన సంఘటన వివరిస్తాను. ఇతర మతస్తులకు కూడా వారి మతంలో సంపూర్ణమైన భక్తి, విశ్వాసాలు కలిగేలా స్వామి ఎలా ప్రేరేపిస్తారన్నదానికి ఇది ఒక గొప్ప ఉదాహరణ.

మేము ఒక గ్రామంలో వైద్యశిబిరం నిర్వహించాలని ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నాము. మా సేవాదళ్ దీనికి సంబంధించిన 'పోస్టర్లు' అన్నిచోట్లా అతికిస్తున్నారు. ఒక కార్యకర్త ఒక మసీదు సమీపంలో ఈ 'పోస్టర్లు' అతికిస్తూ ఉండగా అతని దృష్టి ఒక వ్యక్తిపైన పడింది. అతను మసీదువైపు చూస్తూ, "ఓ భగవంతుడా! నా ప్రార్థనలు వినకపోయినా ఫరవాలేదు, కనీసం ఈ చిన్నపాప ప్రార్థనలైనా నువ్వు వినలేదు. ఇక నిన్ను నమ్మి ఏమిటి ప్రయోజనం?" అంటున్నాడు.

ఈ మాటలు విన్న మా కార్యకర్త అతనివద్దకు వెళ్ళి, "అయ్యా! మీరు అలా అనకూడదు. ఇంతకూ మీకు వచ్చిన కష్టమేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ఆ వ్యక్తి ఈ కార్యకర్తతో, "అయ్యా! ఈ పాపకు ఒక కన్ను ఏ కారణం చేతనో వికృతంగా మారిపోయింది. బడికి వెళితే తోటి పిల్లలు గేలి చేస్తున్నారు. బడికి వెళ్ళనని పాప మొరాయిస్తోంది" అన్నాడు. వెంటనే మా కార్యకర్త ఆ అమ్మాయి పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసుకోకుండానే ఆ వ్యక్తితో, "అయ్యా! ఏమీ ఫరవాలేదు. లండన్ నుండి కంటివైద్య నిపుణులు వచ్చారు. వాళ్ళు మీ అమ్మాయికి తప్పక నయం చేస్తారు" అని భరోసా ఇచ్చాడు. ఇది అతనికి మాపై ఉన్న నమ్మకం కాదు, స్వామిపై ఉన్న అచంచలమైన విశ్వాసమని చెప్పాలి.

ఆ కార్యకర్త ఆ తండ్రిని, కుమార్తెను నావద్దకు తీసుకు వచ్చాడు. నేను ఆ పాపను పరీక్షించిన తరువాత ఆమెకు కృత్రిమమైన కన్ను అమర్చి పాపను చక్క చేయాలనుకున్నాను. వైద్యపరిభాషలో దీనిని 'ప్రోస్థెటిక్ ట్రాన్స్ ప్లాంట్ షన్' అంటారు. అయితే ఇక్కడకు వచ్చేటప్పుడు అవసరమండకపోవచ్చునని భావించి కృత్రిమమైన కళ్ళు తీసుకురాలేదు. నా నిర్లక్ష్యానికి ఎంతగానో బాధపడ్డాను. నేను ఆ పాప తండ్రితో, "అయ్యా! మీ పాపకు కంటి

చూపు రాదు కానీ, కృత్రిమమైన కన్ను పెట్టడంద్వారా ఆమె ముఖాన్ని చక్కగా చేయవచ్చు. ఐతే, దానికవసరమైన ఉపకరణాలు నేను తీసుకురాలేదు. నేను ఇంగ్లండ్ వెళ్ళగానే అక్కడినుండి అన్నీ పంపుతాను. ఇక్కడ స్థానికంగా ఉన్న డాక్టర్ గారికి కూడా చెబుతాను. అంతా సవ్యంగా జరిగిపోతుంది” అన్నాను.

అప్పుడు ఆ పాప తండ్రి నాతో, “అయ్యా! పెద్దవాళ్ళంతా ఇలాగే మాట ఇస్తారు, కానీ ఎవరూ ఏమీ చేయరు. నాకు బాగా తెలుసు. అందుకే మమ్మల్ని ఇక్కడకు తెచ్చిన ఈ పెద్దమనిషికి కూడా ఇదే చెప్పాను, ఇదేమీ జరిగే పని కాదని” అన్నాడు నిష్కారంగా.

నాకు చాలా కష్టమనిపించింది. సహాయం చేయమని కోరుతూ స్వామిని మనసులోనే ప్రార్థించసాగాను. నేను ఆ పాప కంటిని ఫోటో తీసుకుంటానని ఆ తండ్రిని ఒప్పించి నా బ్యాగు తెరిచాను. ప్రతీ రోజూ రోగులను పరీక్షించడాని కవసరమైన ఉపకరణాలన్నీ ఆ బ్యాగులోనే ఉంటాయి. అందులోనుంచి నేను కెమెరా తీయబోతూ ఉండగా ఒక చిన్న పెట్టె చిన్నగా శబ్దం చేస్తూ బల్లపైన పడింది. ఇది ఏమిటా అని దానిని తెరచి చూశాను. ఆశ్చర్యం! ఆ పాప కంటికి సరిగ్గా సరిపోయేంత పరిమాణంలో ఉన్న ఒకే ఒక ‘కృత్రిమమైన కన్ను’ అందులో ఉంది. నా ఆనందానికి అంతులేకపోయింది. ఇది స్వామివారి అనంతమైన కరుణ కాకపోతే మరేమిటి?!

నేను ఆ అమ్మాయి తండ్రితో అన్నాను, “చూడు బాబూ! ఇది నువ్వు నమ్మిన దైవం చూపిన కరుణ. ఇక రేపటి నుండి ఈ పాప విడవనవసరం లేదు”.

నేను వెంటనే ఆ పాపను ప్రక్కనున్న గదిలోకి తీసుకువెళ్ళి ఆ కన్ను ఆమెకు అమర్చాను. తరువాత ఒక చిన్న అద్దంలో ఆమెకు తన ముఖం చూపించాను. ఆ పాప ఆనందానికి అవధులేవు. ఆమెను బైటకు తీసుకు వచ్చి నేను ఆమె తండ్రికి అప్పగించగా అతను అక్కడే నేలపై ప్రార్థనా ముద్రలో కూర్చుని, “ఓ భగవంతుడా! నన్ను క్షమించు. ఇంతవరకు నువ్వు లేవు, లేవు అనుకున్నాను. కాదు కాదు, నువ్వే ఉన్నావు, నువ్వే ఉన్నావు” అంటూ ఆనందబాష్పాలు రాలాడు. ఈవిధంగా స్వామి అతనికి తిరిగి దైవవిశ్వాసం కలిగేలా చేశారు.

నేను ఆ పాపతో మరుసటిరోజు మళ్ళీ వస్తే ఆ కృత్రిమమైన కంటిని ఎలా అవసరమైనప్పుడు తీసి, శుభ్రం చేసి ఎలా పెట్టుకోవాలో చెబుతానన్నాను. కానీ ఆ పాప నా మాట వినిపించుకోకుండా, “రేపు మీరే మా ఇంటికి తప్పకుండా రావాలి” అంటూ తండ్రి చేయి పట్టుకుని వెళ్ళిపోయింది.

మరునాడు తెల్లవారుఝామున నాలుగు గంటలకు లేచి ఒక స్నేహితుని సహాయంతో మూడున్నర గంటలు ప్రయాణించి బ్రిటీష్ గయానాలోని ఒక చిన్న గ్రామానికి చేరుకున్నాము. ఆ పాప మాకోసమని ఊరి వెలుపల ఎదురు చూస్తోంది. నన్ను చూడగానే ఆనందంతో గట్టిగా కౌగలించుకుంది. మమ్మల్ని తమ ఇంటికి తీసుకుపోయి చక్కని మామిడిపండ్లు ఇచ్చింది. మాకు ఆ పండ్లు ప్రశాంతినిలయంలోని ప్రసాదంలాగ అనిపించాయి. స్వామికి శరణాగతి చేసినవారందరికీ ఇటువంటి ఎన్నో అనుభవాలు కలుగుతాయి.

అనువాదం: డా॥ వజ్రల సత్యకమలాకర్

ఇప్పటివారికి ప్రాపంచిక విషయానుభవము ప్రధాన భోజనముగను, ఆధ్యాత్మిక చింతన చిరుతిండిగను ఉన్నది. ఆ పద్ధతి క్షేమదాయకము కాదు. ఆధ్యాత్మిక చింతనయే ప్రధాన భోజనము, విషయానుభవము చిరుతిండి కావలయును. అప్పుడు జీవితమునకు నిజమైన పుష్టియు, తుష్టియు సమకూడును.

- బాబా

శ్రీవారి దివ్యసన్నిధిలో యోగాభ్యాసం

ఆ

కుప్పం విజయమ్మ

ఐ

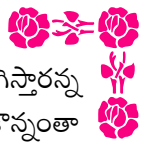
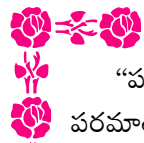
జీవితంలో యేనాడూ మరువరాని మధురఘట్టం. ఏనాడూ కనీ వినీ యెరుగని అద్భుత ఘట్టం. స్వామి మాకు యోగాభ్యాసం నేర్పించారు. యోగాభ్యాసంలో పేరెన్నిక గన్న శ్రీమతి ఇంద్రాదేవి మెక్కికోనుండి వచ్చారు. బృందావనంలో యోగా క్లాసు ప్రారంభించారు. ఆరోజు అందరూ బారులుతీరి కూర్చోనియుండ ప్రభువు కొందరిని ఎంపిక చేశారు. నన్ను చూసి ‘క్లాసుకు చేరు’ అన్నారు

తేదీ 8.12.68 నాడు ప్రారంభించారు. ప్రభువు సంభాషిస్తూ “యోగః చిత్తవృత్తి నిరోధః” అన్నారు. క్రమశిక్షణ చాలా అవసరం. మనస్సును అరికట్ట ధ్యానం చాలా అవసరం. ధ్యానానికి కూర్చొన్నప్పుడు పద్మాసనం వేసుకొని తలభాగం వెనుకభాగం సమంగా నిల్చేలా చూడాలి. బొటనవేలు బ్రహ్మ, చూపుడువేలు జీవం. ఇవి రెండూ కల్పినపుడు మిగతా మూడు వ్రేళ్ళు వేరవుతాయి. దీనినే చిన్మూర్త అన్నారు. ధ్యానానికి జ్యోతి చాలా మంచిది. ఈ జ్యోతిని హృదయకమలంలో నిలిపి ఆ ప్రకాశంతో అంతా వికసించినట్లుగా భావించి, ఆ జ్యోతిని మెల్లగా ఒక్కొక్క అంగంలోకి పోనివ్వాలి. అప్పుడు సర్వాంగాలు దోషరహితమై పవిత్రమవుతాయి. నీలోవున్న జ్యోతే ఎదుటివానిలోనూ ఉంది కనుక రెండూ యేకం కావాలి. అప్పుడు సర్వమూ జ్యోతిర్మయమవుతుంది. చక్కగా బ్రహ్మముహూర్తంలో లేచి చిత్తవృత్తులను అణచి ధ్యానం చేయాలి” అని సెలవిచ్చారు.

ఓంకారంతో కార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. ప్రభువు జ్యోతిని వెలిగించారు. అందరినీ చూచి జ్యోతిని మెల్లగా దేహమంతా ప్రసరింపజేయమన్నారు. దీన్ని భౌతికంగా కాక ఆధ్యాత్మికంగా తీసుకొమ్మన్నారు. “ఇందులో పాల్గొనేవారు రేపు ప్రొద్దున్న ఆరు గంటలకు యిక్కడ చేరండి” అన్నారు.

మరుసటిరోజు ఆరు గంటలకు నేను, మావారు, యితరులు వెళ్ళేసరికి, వాకిటముందే ప్రభువు ప్రత్యక్షం! క్రింద గదిలో సమావేశమయ్యాం. ఆడవారిలో నేను ఒక్కతే ఉన్నాను. ఇంద్రాదేవిగారు కన్పించలేదు. మరి క్లాసు యెవరు జరుపుతారు అని యోచించుచుండగానే ప్రభువు ఆసీనులు కాగా అందరం చుట్టు చేరాం. “యోగాభ్యాసం వల్ల దేహబలమే కాక ఆత్మబలమూ సిద్ధిస్తుంది. పరమాత్మ సన్నిధి మరింత చేరువలో ఉంటుంది” అన్నారు. శ్వాసను యెలా పీల్చాలో స్వయంగా చూపించారు. అప్పుడు అర్థమైంది, ప్రభువే మాకు మాస్టర్ అని. యోగేశ్వరుడైన సాయీశ్వరుడే యోగాచార్యుడుగా రావటం మా జన్మజన్మాంతర సుకృతం.

అబ్బ! ఎంత సులభంగా వేసేశారు పద్మాసనం! మాకు కాలు కదిలితేనా! నరాలు వదిలితేనా! మోకాలు వంగితేనా! మేమంతా కుస్తీలు పట్టుతుంటే గలగల నవ్వుతూ ప్రభువు అలాగే హాయిగా పద్మాసనంలో నిటారుగా కూర్చొనివుంటే ముచ్చటేసింది. తరువాత రెండు చేతులు వెనక్కి విరిచి కట్టుకొని భూమికి వంగిపోయారు. అసలు యెముకలే లేవేమో అన్పించింది. మాకు చేతులు చేరలేదు. నడుము వంగలేదు. భూమికి జానెడు దూరంలో ఉన్నాం! తరువాత లేచి నిలబడి ప్రభువు యెడమ మోకాలుమీద కుడి మోకాలు పెట్టి చక్కగా పోకచెట్టులా నిలబడివుంటే, మాకు కుదిరితేనా! కీలు వంగితేనా! నిలబడలేక మేము కీలుగుట్టాల్లా ద్యాన్ను చేస్తుంటే, ప్రభువు పసిపాపలా నిండుగా నవ్వుతూ ఒక్కొక్కరి దగ్గరికొచ్చి, “రోజూ చేస్తుంటే సరిపోతుందిలే” అని ఓదారుస్తూ చేయిస్తున్నారు. రోజూ ప్రొద్దున్న 6 నుండి 7 వరకు, తిరిగి సాయంకాలం 6 నుండి 7 వరకు, యోగాభ్యాసంతోపాటు ఆధ్యాత్మిక రత్నాలను అందిస్తుంటే పాలసముద్రంలో తేనెవర్షం కురిపించినట్లయ్యింది.

“పరమాత్మ కామధేనువులాంటివాడు. అలాంటి పరమాత్మను ప్రేమ అనే పగ్గంచేత కట్టి, నాలుక అనే గాటికి బిగించితే, ఆతనెక్కడా కదలలేదు. నాలుకపైనే నాట్యమాడుతుంటాడు. ఆసనం వేసేటపుడు శ్వాసను ఊరికే కాకుండా, “సో-హం” అని తీసుకొని వదలాలి. అహం మంచిదేగానీ (ఆ)‘కారం’ చేరిస్తే మంచిది కాదు” అన్నారు. ప్రాణాయామం నేర్పారు. సూర్యనమస్కారాలు ప్రారంభించారు. సాక్షాత్తు సూర్యభగవానుడే ప్రత్యక్షంగా ముందర నిలబడి, ఒక్కొక్క మంత్రాన్నే మృదుమధుర కంఠంతో తియ్యగా శ్రావ్యంగా వల్లిస్తుంటే, కట్టకడపట అందరు సాష్టాంగ దండప్రణామంతో చేతులు భారచాచి జోడించి వరుసగా పరుండివుంటే ఒక్కొక్కరి దగ్గరికీ వచ్చి సాక్షాత్తు సహస్రకిరణుడే సచ్చిదానందస్వరూపుడై నిలబడి పాదపంకేరుహములను అందిస్తుంటే, మేము రెండు చేతులా ఆ పాదసరోజములను కన్నులకద్దుకొంటుంటే, కలయో వైష్ణవమాయయో తెలియలేదు. హృదయం ఆనందతాండవం సల్పింది. (పూర్తి వివరాలకు “అన్యథా శరణం నాస్తి” చదువగలరు)

రోజురోజుకు భక్తులసంఖ్య హెచ్చుతున్నది. ఆసనాలు యెక్కువ వేయిస్తున్నారు. మయూరాసనం వేసి ఎంతో చక్కగా చూపారు. మగవారిచేత శీర్షాసనం, ధనురాసనం వేయించారు. ఒక్కొక్కరి దగ్గర నిలబడి చేయిస్తున్నారు. క్లాస్యాయక అందరికీ బొబ్బట్లు ప్రసాదించి “అదృష్టమంటే మీదేరా! అవతల ఎంతోమంది ఒక్క దర్శనం కొరకు కాచివుంటే మీరు దర్శన, స్పర్శన, సంభాషణలతోపాటు చక్కని ప్రసాదం కూడా స్వామి చేతులతోనే తింటూ స్వామి సన్నిధిలో గడుపుతున్నారు” అన్నారు. సుమారు అరవై మందిమి ఉన్నాం. నాతోపాటు మరో యిద్దరు మహిళలు చేరారు.

1969 జనవరి 4వ తేదీ సాయంకాలం ప్రభువు ప్రసన్న వదనారవిందముతో నవ్వుల పువ్వులను కురిపించి, “ఈరోజు యోగాభ్యాసం వద్దు. నేర్చుకొన్నదాన్ని వదలకుండా చేయండి. శారీరక, మానసిక శాంతిని ప్రసాదిస్తుంది. ఈ భాగ్యం మరల చిక్కదు. చిక్కినదాన్ని దుర్వినియోగం చేయక రోజూ అభ్యసించి ఆనందాన్ని

పొందండి” అని అంటుంటే త్వరలోనే ఇక ముగిస్తారన్న భావం ప్రస్ఫుటంగా కన్పించింది. అనుకొన్నంతా అయ్యింది. సుమారు నెలరోజులుగా ఈ మహత్తర భాగ్యాన్ని విందుభోజనంవలె ఆరగిస్తున్నాం. అలభ్య ఆనందామృతాన్ని చవిచూస్తున్నాం. ఆరోజు అందరం కలిసి ప్రభువుతో ఫోటో తీయించుకొన్నాం.

మరునాడు మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు ప్రభువు మద్రాసు బయలుదేరారు. వాటిపోయిన మా ముఖాలు చూచి చిరునవ్వుతో, “త్వరలోనే వచ్చేస్తానుగా” అని భరోసా యిచ్చారు.

వారం రోజులకే తిరిగి వచ్చేశారు మాటప్రకారం. తల్లిని చూచి యెన్నో యుగాలు గడచినట్టు అన్పించగా రెక్కలు గట్టుకొని వాలినాం వారి వాకిలి ముంగిట. “యద్భావం తద్భవతి” అన్నట్టు పిల్లలకై మోము వాచిన కన్నతల్లిలా, వెంటనే తలుపులు తెరిచారు సాయిమాత. వారి ముఖం ఆనందంతో గంపెడంతవుంటే మా ముఖాలు చేటల్లా మరింత పెద్దనయ్యాయి. ఈ దేహాలు వారి పాదాలచెంత వాలిపోయాయి. అక్కడే కుర్చీలో కూర్చొని, “యోగాభ్యాసం చేస్తున్నారా?” అని యెంతో ఆప్యాయతగా పలుకరించారు. “చేస్తున్నాం స్వామీ!” అన్నాం. “అరే! నీ వీపునొప్పి యెలా ఉంది?” అన్నారు నన్ను చూచి. అపుడు గుర్తొచ్చింది. వీపు ముట్టి చూసుకొన్నాను. నొప్పీలేదు! ఆ సంగతి పూర్తిగా మర్చిపోయాను. “నొప్పీ లేదు స్వామీ” అంటే ప్రభువు నవ్వుతూ, “అందుకే క్లాసులో చేరమన్నాను” అన్నారు.

మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా వీపునొప్పి చాలా యెక్కువగా వచ్చేది. ప్రక్కకు తిరిగి పడుకొనేసరికి నొప్పికి తట్టుకోలేక కళ్ళనుండి బొటబొటా నీరు కారిపోయేది. ప్రభువుతో యెప్పుడు విన్నవించినా, “పోతుందిలే!” అనేవారు. అది మనస్సులోనే పెట్టుకొని, ఇన్ని పనులలో జ్ఞప్తి ఉంచుకొని యింత శ్రద్ధ తీసుకొన్నారంటే నిజంగా మన చర్మం వొలిచి చెప్పులు కుట్టిచ్చినా వారి ఋణం తీర్చుకోలేనిది. ఆ ఋణం ఇలాగే జన్మ జన్మలకు వుండనీ. యోగాభ్యాసం చేశాక నిజంగా నొప్పి పూర్తిగా పోయింది. ఆశ్చర్యం! పరమాశ్చర్యం! ❖

శ్రీ సత్యసాయి విద్యావిధానం

(సంక్షిప్త పరిచయం)

❖ డా॥ ఎన్. అంజనయ్య ❖

“సద్గుణములు సద్బుద్ధి సత్యనిరతి
భక్తి క్రమశిక్ష కర్తవ్యపాలనంబు
నేర్చునదె విద్య, విద్యార్థి నేర్వవలయు
ఇంతకన్నను వేరెద్ది ఎఱుకపరతు?!”

- భగవాన్ బాబా

1. ఉపక్రమణిక

అసురులను అణచివేయుటకు తన తనువునే త్యాగము చేసిన దధీచి; సర్వస్వము కోల్పోవుదునని తెలిసినప్పటికి మూడు అడుగుల నేల దానం చేసిన బలిచక్రవర్తి; తన భార్య, బిడ్డలు, సామ్రాజ్యము పోయినా అబద్ధమాడని సత్యహరిశ్చంద్రుడు; ఆకలితో తన ప్రాణము పోవుచున్నను తనకున్నదానిని దానము చేసిన రంతిదేవుడు; భగవంతుడే వచ్చి

పిలచినను తల్లిదండ్రుల సేవ విడచి రాని పుండరీకుడు; తండ్రి వాగ్దాన నిమిత్తమై సామ్రాజ్యమునే వదలి అడవులకు వెళ్ళిన శ్రీరామచంద్రుడు; తండ్రి సుఖమునకై తన యావజ్జీవితం బ్రహ్మచర్యదీక్షను అవలంబించిన భీష్ముడు; గురువు ఆజ్ఞ పాటించుటకై తననే సమర్పించుకొనుటకు సిద్ధపడిన బాల ఆరుణి; గురుదక్షిణగా బొటనవ్రేలినే కోసి ఇచ్చిన ఏకలవ్యుడు; పక్షిని కాపాడుటకు తన శరీరమునుండి మాంసమును కోసి ఇచ్చిన శిబి చక్రవర్తి; తన అపజయమునకు కారణమగునని తెలిసినా, నిస్సంకోచముగ తన కవచ కుండలములు కోసి దానము ఇచ్చిన కర్ణుడు; తాను అమ్మిన పొలంలో దొరికిన నిధి తనకు చెందదని అమ్మినవాడూ, తనకూ తీసుకొనుటకు హక్కులేదని కొన్నవాడు తగాదాపడిన భరతఖండములో నేటి పరిస్థితి విపరీతముగ, విపత్కరముగ, బాధాకరముగా తయారైనది. ఏల?

సనాతన విద్యావిధానము పైన పేర్కొన్న ఉదాహరణలలోని గుణసంపత్తిని అలవరచునదిగ, భారతీయసంస్కృతిని, ఆధ్యాత్మికతను ప్రతిబింబించునదిగ ఉంటూ వచ్చింది. కాలగమనంలో పరిస్థితులు మారుతూ విదేశీ ప్రభావానికి లోనై, తనదైనవాటికి దూరమై యుండుటచే దేశము నేడు అన్యాయ, అక్రమ, అరాచకాలతో, హింసాకాండలతో భయానకంగా, బాధాకరంగా తయారైంది. విద్యారంగంలో ధనప్రభావం, కుల ప్రభావం, రాజకీయ ప్రభావం, ముఠాల ప్రభావం పెరిగి, మానవతావిలువలు మచ్చునకుకూడ లేకుండాపోయినవి. భౌతిక విద్యలు కూడ క్షుణ్ణంగ నేర్చుకొను

తత్త్వము కన్పించుట లేదు. వీలున్నంత తొందరలో అవకాశమున్నంతవరకూ ధనము ప్రోగు చేసుకొనుటకు, అధికార ప్రభావములను సమకూర్చుకొనుటకు, రక రకాలైన అధునాతన సౌకర్యములు సమకూర్చుకొనుటకు, జనులు ఎన్ని కుటిల పద్ధతులైన అవలంబించుటకు సిద్ధపడుచున్నారు. ఆనాడు కేవలం సరస్వతీ నిలయాలుగ ఉండిన విద్యాలయాలు నేడు వ్యాపారకేంద్రాలుగ మారిపోయినవి.

యోగభూమి, త్యాగభూమి, కర్మభూమి అయిన భారతదేశమును నేడు భోగభూమిగా మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆధ్యాత్మిక, నైతిక విలువలు లేకపోగా, భౌతిక విద్యలైనా సక్రమముగా బోధింపబడుచున్నవా? అన్న అదియు ఆశాజనకముగ లేదు. ఎన్నిక చేసిన ప్రశ్నలకు జవాబులు నేర్వడం, వ్రాయడము పరిపాటి అగుచున్నది. పాఠ్య గ్రంథములు చదువుటకు విద్యార్థులు సుముఖత చూపరు. పాఠ్యాంశములను క్షుణ్ణంగ తెలుసుకొనవలెనను జిజ్ఞాస పలుచనైనది. ఇట్టి దుస్థితిని నివారించుటకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన పిదప కొంత ప్రయత్నం జరిగినది. 1948లో మొదలియార్ కమిటీని, 1959లో ప్రకాశ్ కమిటీని, 1966లో కొరారి కమిషన్ నూ భారత ప్రభుత్వము నియమించిననూ, వారు చేసిన సిఫార్సులు బుట్టడాఖలా అగుటచే పరిస్థితి మారలేదు.

శరీరమే ఒక వర్కుషాపు. ఇది ఒక యంత్రము. ఇంద్రియములు, అవయవములు, ఈ యంత్ర భాగములు. ఇవి ఎంతో పరస్పర సహాయ సహకారములతో ఎట్లు పనిచేయునో సమాజమనే శరీరంలో భాగంగా ఉన్న మానవులు అట్లు పనిచేయవలెను. మానవతావిలువల అవగాహన ఇందుకు దోహదము చేయును.

శ్రీ సత్యసాయి విద్యావిధానములో ఐదు ముఖ్యమైన విలువలున్నవి. అవియే సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ అహింసలు. ఇది మానవుని పూర్ణ వికాసమునకు, మేధా సంపత్తి పెరుగుటకు తోడ్పడును. నిత్యానిత్య వివేకమును కలిగించును. ఇట్టి ఆదర్శ విద్యావిధానమే నేడు ప్రపంచమున కత్యవసరమై ఉన్నది. దేశ అవసరములకు తగిన 'మేన్ పవర్' (మానవ వనరులు) విద్యాలయముల నుండియే వచ్చును. కనుక, విద్యావిధానం ఆదర్శమైనదిగా

ఉండుట అత్యవసరము. పాఠ్యాంశములు, బోధనా పద్ధతులు ఆధ్యాత్మిక నైతిక విలువలతో కూడి యున్నపుడే దేశ సమగ్ర ప్రగతికి కావలసిన ఆదర్శమైన 'మేన్ పవర్' లభిస్తుంది.

2. ఎట్టి విద్యావిధానముండవలెను?

జీవిత గమ్యమువైపు మానవాళిని పయనింపజేసేదిగా విద్యావిధానము ఉండాలి. జీవిత గమ్యమేది? స్వస్వరూప జ్ఞానమును పొందుటే. అనగా శరీరము, మనస్సు, బుద్ధి, ప్రాణము తాను కాననియు, వీటిని చైతన్యము చేయు శక్తి ఏది కలదో అదే తన స్వస్వరూపమనియు; అందరి నిజతత్త్వముకూడను అదే అనియు, అదే దైవమనియు తెలుసుకొని, దైవపితృత్వ మానవ సోదరత్వములను గుర్తించి వర్తించునట్లు విద్యార్థులకు శిక్షణ గరపుటే విద్యావిధాన లక్ష్యము.

“విద్య అనగా గ్రంథపరిచయం కాదు. అంతర్ బహిర్ తత్త్వములను తెలుపునదే విద్య. అంతః కరణమును పరిశుద్ధము గావించునదే విద్య. నైతికముగ, ఆధ్యాత్మికముగ, శీలసంపదను క్రోడీకరించునదే విద్య. ఆత్మజ్ఞానతత్త్వముతోపాటు లౌకిక జ్ఞానమును అందించునటువంటిదే విద్య. మానవత్వానికి సహాయము గావించునదే విద్య”

- భగవాన్ బాబా

“విద్య లౌకికం, పారమార్థికం అని రెండు విధములు. లౌకిక విద్య జీవనోపాధి నిమిత్తం. పారమార్థిక విద్య జీవిత పరమావధి నిమిత్తం. రెండు రెక్కలు లేని పక్షి, రెండు చక్రాలు లేని రథం ప్రయాణం చేయలేనట్లు, లౌకిక, పారమార్థిక విద్యలు లేకుండిన జీవిత ప్రయాణం ముందుకు సాగదు.”

- భగవాన్ బాబా

విద్యార్థులలో పూర్ణ వికాసము కల్గించుటకు ఈ క్రింది లక్ష్యములుండవలెనని శ్రీ సత్యసాయి విద్యావిధానము నిర్దేశించుచున్నది.

(1) 'సెల్ఫ్ కాన్సిడెన్సు', 'సెల్ఫ్ సేటిస్ ఫేక్షన్', 'సెల్ఫ్ సేక్రిఫైజ్', 'సెల్ఫ్ రియలైజేషన్' (ఆత్మవిశ్వాసము,

ఆత్మత్వప్తి, స్వార్థత్వాగము, ఆత్మసాక్షాత్కారము) అను మార్గమున విద్యార్థి నడుచునట్లు చేయవలెను.

(2) శ్రద్ధ, విశ్వాసములతో, నమ్రత, గౌరవ భావములతో, చేపట్టిన పనిని అంకితభావముతో చేసే వైఖరి విద్యార్థులలో పెంపొందించవలెను.

(3). ధనమువలన, విషయ పరిజ్ఞానమువలన, సౌకర్యములవలన, పేరుప్రఖ్యాతులవలన సుఖ సంతోషములు కలుగునను బ్రాంతి విద్యార్థులకు లేకుండునట్లు చేసి, ద్వంద్వములందు సమస్థితి కల్గి యుండుటలోనే నిజమైన సుఖము కలదని తెలియజేయ వలెను.

(4) విద్యార్థులలోని శక్తి సామర్థ్యములను వెలికి తెచ్చి వాటిని సమాజసేవకై వినియోగింపజేయవలెను.

(5) విజ్ఞానముతోపాటు ప్రజ్ఞానము కూడ విద్యార్థులు అలవరచుకొనునట్లు చేయవలెను.

(6) ధ్యాన యోగముల తియ్యని అనుభూతులు విద్యార్థులు రుచి చూచునట్లు చేయవలెను, అనగా స్వస్వరూపజ్ఞానాసక్తులను చేయవలెను.

ఈ ఆరు లక్ష్యములు నెరవేరుటకు ఈ క్రింది మార్గములవసరమగును.

(1) అధ్యాపకులు సత్యమార్గాన్వేషులై ఉండవలెను.

(2) సాధుసత్పురుషులతో తరచు సమావేశములు, ఆధ్యాత్మిక శ్రవణములు మున్నగునవి ఉండవలెను.

(3). విద్యార్థి స్వయముగా నిత్యసాధన కల్గి ఉండవలెను.

(4) పాఠశాల సామూహిక ప్రార్థనలలో అందరూ భక్తితో పాల్గొనవలెను.

(5) ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ అధ్యయనము, ఋషుల జీవిత చరిత్రలు, భారతీయ సంస్కృతిని వివరించు గ్రంథములు పాఠ్యప్రణాళికలో చేర్చవలెను.

(6) అన్ని మతముల మౌలిక సూత్రములు విద్యార్థులు నేర్చియుండవలెను.

దేశ సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక అవకతవకలన్నియు విద్యావిధానం కేవలం లోపభూయిష్టమైయుండుటవలననే

కలుగుచున్నవి. మంచి జీవితము, దైవమయమైన జీవితము గడుపుటకు తగిన శిక్షణ లేని వ్యక్తికి నిపుణతలు నేర్పిన తనకున్నూ, ఇతరులకున్నూ ప్రమాదకరముగ పరిణమించును. కావున,

(ఎ) ప్రతి పాఠశాల, కళాశాల సనాతన గురుకులము వలె పనిచేయవలెను. అందలి వాతావరణము క్రమశిక్షణకు దోహదము చేయునదిగ ఉండవలెను.

(బి) ఆహార, గుణ, పరిణామములను బట్టి ఆరోగ్యము, బుద్ధి వికాసము, ప్రేరణలు కలుగుచుండును. కాన ఇవి క్రమబద్ధము కావలెను. కేవలము కడుపునకు భుజించునదే కాదు; చూచునది, వినునది, అప్రాణించునది, స్పృశించునదికూడ లోనికి తీసుకొను అహారమే. ఇవన్నియు సాత్వికమై, క్రమబద్ధమై ఉండవలెను. విద్యార్థుల రిక్రియేషను కూడ పాఠశాలలోనే మంచి ఫిల్ములు చూపించుటద్వారా జరుగవలెను. సత్సంగములో పాల్గొనుటే రిక్రియేషనుగ భావించునట్లు ఒనర్చవలెను. విద్యార్థులు పాఠశాలలకు వెళ్లుటద్వారా క్రమశిక్షణ, ఆవేశ నిగ్రహము, మత సామరస్యము మున్నగునవి నేర్వవలయును. పరస్పర సహకారము, మంచి పద్ధతులు, వినయ విధేయతలు, దయ, సౌభ్రాతృత్వము; కొరతలు ఎదురైనపుడు, అడ్డంకులు కల్గినపుడు శాంతముగ వాటిని ఎదుర్కొని అధిగమించగల పద్ధతులు మున్నగునవి ఎన్నో విద్యార్థులు నేర్వవలయును. ఇట్టివి నేర్పలేని విద్యాసంస్థలను మూసివేయుట జాతికి క్షేమదాయకము.

3. శ్రీ సత్యసాయి విద్యాలయములలో ఏవిధంగా వ్యక్తి వికాసము కల్గింపబడుచున్నది?

శ్రీ సత్యసాయి విద్యాలయములలో తగిన బోధనాంశములను, బోధనా పద్ధతులను అమలుపరచి విజ్ఞానముతోపాటు ప్రజ్ఞానముకూడ విద్యార్థులు నేర్చుకొనునట్లు కృషి సల్పబడుచున్నది. వృక్షశాస్త్రముతో బాటు జీవిత వృక్షమును, ఆర్థికశాస్త్రముతోపాటు ఆస్తిక శాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రముతోపాటు “రసోవై సః” అనే ఆత్మరసమును, పదార్థ శాస్త్రముతోపాటు పరార్థ శాస్త్రము బోధిస్తూ, వ్యక్తిత్వ వికాసము కల్గించుటకు కృషి

సల్పబడుచున్నది. సామూహిక కార్యక్రమములద్వారా మానవతావిలువలు నేర్పించుటకు కృషిసల్పబడుచున్నది. అందరు కలసి సర్వధర్మ ప్రార్థన చేయుట; మౌనముగ కూర్చుండుట; స్కూలువద్ద, ఇంటివద్ద పరిశుభ్రత పాటించుట; భిన్నమతముల పర్వదినములు జరుపుట, జాతీయ పర్వదినములు జరుపుట; నిత్యమూ ప్రారంభ సమావేశములలో ఆధ్యాత్మిక, దేశభక్తికి సంబంధించిన ప్రసంగములు విన్పించుట; మహాత్ముల, మహర్షుల, అవతారపురుషుల జీవిత చరిత్రలు, ప్రఖ్యాత ప్రపంచ నాయకులు, సంఘసంస్కర్తలు, శాస్త్రజ్ఞులు వీరి జీవిత చరిత్రలు విన్పించుట; ఆధ్యాత్మిక వాఙ్మయము అధ్యయనము చేయించుట; నైతిక, ధార్మిక విలువలుగల నాటికలు, డ్రామాలు, 'పెట్ షో'లు నిర్వహించుట; 'డిబేట్లు', వక్రత్వ పోటీలు, సంఘసేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహింపజేయుట, వీటిద్వారా విద్యార్థులలో విశాలమైన ఆధ్యాత్మిక దృక్పథమును పెంపొందించి పూర్ణ వ్యక్తిత్వ వికాసము కల్గించుటకు కృషి సల్పబడుచున్నది. ఈ కార్యక్రమములద్వారా విద్యార్థులు (1) స్వయం సహాయక నిపుణతలు (2) పాఠ్యాంశ నిపుణతలు (3) వృత్తిపరమైన నిపుణతలు (4) సాంఘిక నిపుణతలు (5) నైతిక నిపుణతలు అలవరచుకొనునట్లు కృషి సల్పబడును.

(1) స్వయం సహాయక నిపుణతలు: శరీర సంరక్షణ, పరిశుభ్రత, తన పనులు తానే చేసుకొనుట మున్నగునవి. ఆహారమును భుజించునపుడు, ముందు, తరువాత చేతులు శుభ్రపరచుకొనుట, మితముగ తినుట, చక్కగ నమిలి తినుట, జేబురుమాలు ఉపయోగించుట, వస్త్రధారణ అలంకరణలో శుచి శుభ్రత, గోళ్ళను, పళ్ళను సరైన పద్ధతిలో ఉంచుకొనుట, పుస్తకములను, తదితర వస్తువులను క్రమపద్ధతిలో ఉంచుకొనుట, సంచిత స్కూలు పుస్తకములను తామే సర్దుకొని బడికి పోవుట, చెత్తబుట్ట నుపయోగించుట మున్నగునవి.

(2) పాఠ్యాంశ నిపుణతలు: స్వయం సహాయక నిపుణతలు అభివృద్ధి చేసుకొన్నవారికి జ్ఞాపకశక్తి, ధారణాశక్తి సుసంపన్నమగును. ఈ నిపుణతలు పాఠ్యాంశ నిపుణతలను అభివృద్ధిపరచుటకు దోహదము చేయును.

(3) వృత్తిపరమైన నిపుణతలు: స్వయం సహాయక నిపుణతలు, పాఠ్యాంశ నిపుణతలు వృత్తి నిపుణతను వృద్ధి గావించును. డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, సైంటిస్టులు మున్నగువారిలో పైఅలవాట్లు విద్యార్థి దశనుండి అలవరచుకొన్నవారు తమ వృత్తిలో ఎంతో నిపుణత పొందగలరు.

(4) సాంఘిక నిపుణతలు: తరగతిలో సక్రమమైన రీతిలో నిశ్శబ్దముగ కూర్చుండుట, శ్రద్ధతో శ్రవణము చేయుట, ఉపాధ్యాయుడు ప్రశ్నించినపుడు ధైర్యముగ సరియైన పద్ధతిలో నిల్చిని జవాబు చెప్పుట, ధైర్యముగ సందేహములను వ్యక్తము చేయుట, తోటివారితో చర్చలలో స్వేచ్ఛగ పాల్గొనుట, పాఠ్యేతర కార్యక్రమములలో పాల్గొనుట, ఇతరులకొరకు శ్రమింపగలుట, రోడ్డుపై వెళ్ళే సమయంలో ట్రాఫిక్ నిబంధనలు సరిగా పాటించుట, ఇవన్నియు పిల్లలు ఆదర్శ సంఘజీవులుగా రూపొందుటకు దోహదము చేయును.

(5) నైతిక నిపుణతలు: తన వస్తువులను ఇతరులతో పంచుకొనుట కిష్టపడుట, దొంగలించకుండా ఉండుట, అబద్ధములాడకుండుట, కలహించకుండుట, మనో వాక్యాయకర్మలలో ఇతరులను నొప్పించకుండుట, ఇతరుల వస్తువులను ఆశించకుండుట, ఇతరుల వస్తువులను పాడుచేయకుండుట - ఇట్టి సుగుణములు పిల్లలకు శాంతిని, స్థిరత్వమును అలవరచును.

పైన పేర్కొన్న అన్ని నిపుణతలు వ్యక్తి శీల నిర్మాణమును సమగ్రముగ పెంపొందించగలవు.

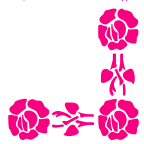
4. విలువలు బోధించుటకు మూడు ప్రధాన పద్ధతులు

ఎ). **డైరెక్టు మెథడ్:** నైతిక విలువలు బోధించుటకు కేటాయించిన సమయంలో కథల ద్వారా, ఇతర ప్రక్రియల ద్వారా అలవరచుట.

బి). **ఇన్ డైరెక్టు మెథడ్:** పాఠ్యేతర కార్యక్రమముల ద్వారా అలవరచుట.

(1) సాహిత్య రచనా వ్యాసంగము

(2) నృత్య, నటన, సంగీత, చిత్రకళా వ్యాసంగములు.

(3) వ్యాయామములు, ఆటలలో పందెములకు సంబంధించినవి.

(4) విరామ కాలమును నిర్మాణాత్మకముగ వినియోగించుటకై కార్యక్రమములు.

సి). ఇంటిగ్రేటెడ్ మెథడ్: ఆయా తరగతులలో వివిధ అధ్యయనాంశములను బోధించునపుడు, వాటితో విలువలను సమన్వయపరచుట. ఉదాహరణకు, ఫిజిక్స్ లో 'న్యూటన్స్ లా' - ప్రతి చర్యకు 'ఈక్వల్ అండ్ ఆపోజిట్' ప్రతిచర్య ఉండును. పట్టుపురుగుల దశలు, త్యాగగుణము మున్నగునవి.

1987 సెప్టెంబరు 24న ప్రశాంతినిలయంలో భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యసన్నిధిలో జరిగిన విద్యావేత్తల జాతీయ సదస్సులో అప్పటి ఇందిరాగాంధీ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయ ఉపకులపతి, భారతీయ విశ్వవిద్యాలయాల సంఘాధ్యక్షులు ప్రొఫెసర్ జి. రామ్ రెడ్డి పలికిన పలుకులను ఈ వ్యాసానికి ముక్తాయింపుగా పేర్కొనటం సమంజసం.

“మానవతావిలువల్ని వ్యాప్తి గావించటానికి, దివ్యవాణిని వినిపించటానికి శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థకంటే అనువైన ప్రదేశము దేశంలో ఎక్కడ ఉంటుంది! జీవితాన్ని ఒక విభిన్న దృక్పథంలో చూడటం నేనిక్కడ నేర్చుకొన్నాను. ఒక విశిష్టమైన సంస్కృతి రూపుదిద్దుకోవటం గమనించాను. ఇక్కడ జరుగుతున్నది చూచిన తర్వాత మన దేశంలో విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు మరియు ఉపకులపతులు విశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రవేశించే ముందు ఇక్కడి క్రమశిక్షణను, విలువలతోకూడిన విద్యావిధానాన్ని చవిచూస్తే మంచిదని నాకనిపిస్తోంది. దానివల్ల వారు వ్యక్తిగతంగా ప్రయోజనం పొందడమేకాక సమాజానికి కూడా తప్పకుండా ఎంతో మేలు చేకూరుతుంది.” ❖

(ఈ వ్యాస రచయిత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాయిసంస్థల పూర్వాధ్యక్షులు. అఖిల భారత సాయిసంస్థల ఆధ్యాత్మిక విభాగ సమన్వయకర్తగా కూడా సేవలందించారు)

దేవుడు ఎవరైతేనే

❖ రసరాజు ❖

పల్లవి: దేవుడు ఎవరైతేనే
దీనుల కాపాడాలి
దీపాలకు చమురు పోసి
దిక్కులు వెలిగించాలి

చరణం 1: ప్రేమకంటే మించిన గుడి
లేదని తెలిపిన దేవుడు
సేవకంటే బడి లేదని
చెప్పిన అధ్యాపకుడు
సత్యసాయి భగవానుడు
సద్భక్తపరాధీనుడు

చరణం 2: మానవతాగీతానికి
మధురస్వరకర్త యతడు
బ్రతుకు పుస్తకమ్ముపైని
రంగులముఖచిత్రమతడు
భువిపై రత్నాకరుడు
నవయుగ నారాయణుడు ❖

అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు:

6. తొలి వీలల ఆరామం బుక్కపట్నం

పి.వి. చలం

“సత్యం శివం సుందరం” నాల్గవ భాగం ప్రారంభంలో శ్రీ కస్తూరిగారు ‘మీతో ఒక మాట’లో...

“శ్రీసత్యసాయిగా రూపుదాల్చి అంతకంతకూ అనేకవిధాలుగా దిగంతాలకు వ్యాపిస్తూ ప్రకాశిస్తున్న ఆ దివ్యత్వంతో ముందుకు సాగకుండా ఉండటం అసాధ్యమే. ఆ దివ్యత్వానికి దూరంగా ఉండటం కూడా అసాధ్యమే. ఆ దివ్యప్రేమ మనలను బ్రహ్మానందసాగరంలో ముంచెత్తి నిశ్శబ్దానంద పరవశులను చేస్తుంది.

“వినమ్రతతో, విశ్వాసంతో ప్రతి పుట వెంటా మన యాత్రను కొనసాగిద్దాం. భగవానుని కీర్తికిరణాలు ప్రసరించే ప్రతి మలుపులో మన హృదయాలను దివ్య సందర్శనానందంతో నింపుకుందాం. మనకు గోచరమయ్యే ప్రతి దివ్యదృశ్యం మనల్ని తనవారిగా, తనకెంతో ప్రియమైనవారిగా స్వీకరించటానికి అవతరించిన ఆ పరమాత్మకు సన్నిహితులను చేస్తుంది” అంటారు.

ఆ భావాలలోని అంతరాధ్యాన్ని అవగతం చేసుకుంటూ, ఇప్పటివరకూ కొనసాగిన మన ప్రస్థానాన్ని తలుచుకుంటూ, భగవానుని కీర్తికిరణాలు ప్రసరించిన ప్రతి మలుపునూ స్మరించుకుంటుంటే, భగవానులు చిన్ననాట విద్యార్థిగా ‘సత్యం’ నామంతోనూ, ‘సత్యనారాయణరాజు’ నామంతోనూ లోకానికి చాటిన అనేక సంఘటనలు... అందులో నిబిడీకృతమైన అనంత సందేశాలు, సేవాదృక్పథాలు, త్యాగాలు, సంస్కరణలు మన మదిలో మెదిలి ఆ దివ్య బాలునికి చేరువ చేస్తాయి. ఆనందసాగరంలో ఓలలాడిస్తాయి.

పువ్వు పుట్టగానే పరిమళించినట్లు, వేదోద్ధరణ, మానవోద్ధరణకై సంకల్పించుకొని అవతరించిన ‘సత్యం’ ఏదేళ్ళ వయస్సుకే తన ఋజువర్తనద్వారా, మృదుమధుర భాషణలద్వారా, సందర్భానుసారంగా ఆశువుగా చెప్పే కవితలద్వారా ప్రజల మన్ననకు పాత్రులయ్యారు. గ్రామంలోని పిల్లలకు ఆదర్శవంతమైన మార్గాలను బోధిస్తూ, బాలగురువుగా, దివ్యబాలునిగా వినుతికెక్కారు. పుట్టపర్తి గ్రామంలోని ఆబాలగోపాలం ప్రేమాభిమానాలు చూరగాన్నందువల్లనే గ్రామంలో జరిగే శ్రీరామనవమి వేడుకలలో నిర్వహించే ఊరేగింపులో అలంకరించిన ఎడ్ల బండిపై ఉంచే శ్రీరాములవారి ఫోటో ముందు దివ్యబాలుడైన ‘సత్యం’ని కూర్చోబెట్టి మేళతాళాలతో, భజనలతో ఊరేగించి మురిసిపోయేవారు.

ఆ వయస్సులోనే జరిగిన మరో ముఖ్య సంఘటనను ప్రస్తావించుకొని ముందుకు సాగుదాం.

ఆరోజులలో పుట్టపర్తి గ్రామంలో ప్రాథమిక పాఠశాల ఒకటి ఉండేది. ఆ ఉపాధ్యాయుడు చాలా కఠినుడు. పాఠశాలకు సమయానికి రాని విద్యార్థులను ‘సిరి, చుక్క, దెబ్బ’ అనే పాత పద్ధతిలో ముందుగా వచ్చిన ఒకరిద్దరిని వదలి, మిగిలినవారిని కఠినంగా శిక్షిస్తూ ఉండేవాడు. అయితే, ఈ శిక్షలనుండి తప్పించుకోవటానికి పన్నాగం పన్ని ఇంట్లోవారికి తెలియకుండా అయ్యవారికి చిరుకానుకలు సమర్పించుకుని తప్పించుకోవటం మొదలుపెట్టారు విద్యార్థులు.

ఈ అనాచారం గురించి తెలిసిన ‘సత్యం’ ఉపాధ్యాయుని చర్యలను నిరసిస్తూ పాటలు వ్రాసి, తోటి విద్యార్థులతో పాడిస్తూ ఉండటంతో ఆయనలో పరివర్తన కలిగి తన పంథాను మార్చుకున్నాడు.

విద్యారంగంలో సంస్కరణలకు, ఉపాధ్యాయుల ప్రవర్తనా నియమావళికి ఆనాడే, ఆ పిన్నవయస్సులోనే శ్రీకారం చుట్టారన్నమాట మన భాగ్యవిధాత.

ఆవిధంగా తన చర్యలద్వారా పుట్టపర్తిలో నవ చైతన్యానికి నాంది పలికిన 'సత్యం' తాను సంకల్పించుకొని వచ్చిన కార్యక్రమాలను మెల్లమెల్లగా బాహ్య ప్రపంచానికి విస్తరింపజేయటానికి తొలివేదికగా బుక్కపట్నం గ్రామాన్ని ఎంపిక చేసుకోవటం ఆ గ్రామం, ఆ గ్రామప్రజలు చేసుకున్న పుణ్యం.

సృష్టికర్త సర్వశాస్త్రపారంగతుడూ అయినా లోకరీతిని అనుసరించి తన ఎనిమిదవ యేట పుట్టపర్తికి రెండున్నర మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న బుక్కపట్నానికి మాధ్యమిక పాఠశాలలో విద్యాభ్యాసానికి పయనమయ్యారు దివ్య బాలుడైన 'సత్యం'.

ఉదయాన్నే చల్లి తిని, మధ్యాహ్నానికి సంకటి ఒక సంచిలో పెట్టుకుని, పుస్తకాల సంచిని భుజానికి తగిలించుకుని నిర్ణీత సమయానికి ముందే పాఠశాలకు చేరుకునేవారు 'సత్యం'. తోటి విద్యార్థులందరినీ ఒకచోట చేర్చి, ఏదైనా దేవుని విగ్రహానికో, ఫోటోకో పూజ చేసి, సంచిలోనుంచి పండ్ల బొరుగులో తీసి నైవేద్యం పెట్టి, హారతి ఇచ్చి, ప్రసాదం అందరికీ పంచేవారు. "రోజూ ఈ ప్రసాదం నీకు ఎవరు ఇస్తారు?" అని తోటి విద్యార్థులు అడిగితే, "మా ఇంట్లో శక్తి ఇస్తుంది" అని చెప్పేవారు. ఇటువంటి తన చర్యలద్వారా విద్యార్థులకు, అధ్యాపకులకు

ప్రేమపాత్రులయ్యారు. ముఖ్యంగా జనాబ్ మహబూబ్ ఖాన్ గారు 'సత్యం'లోని దివ్యత్వాన్ని గుర్తించి ఆరాధిస్తూ, 'సత్యం' ఒకనాటికి ప్రపంచానికే బోధకులు అవుతారని విశ్వసించారు.

తెలివైన, చురుకైన, ఆదర్శవంతమైన విద్యార్థిగా మంచిపేరు తెచ్చుకోవటంతో క్లాసుకి విద్యార్థి నాయకుడిగా నియమించబడ్డారు 'సత్యం'. తనకు అప్పగించిన బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించటానికి అందరికంటే ముందుగా స్కూలుకు వచ్చి, బ్లాక్ బోర్డును శుభ్రపరచి, క్లాసులోని డెస్కులను, కూర్చునే బల్లలను తుడిచి నీట్ గా పెట్టేవారు.

ఒకరోజు ఉపాధ్యాయుడొకరు భారతదేశ గొప్పతనాన్ని గురించి ఇంగ్లీషులో చెప్పమని క్లాసులో పిల్లల్ని అడిగారు. పిల్లలందరూ ఏం చెప్పాలో, ఎలా చెప్పాలో తెలియక ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసుకుంటూ ఉండిపోయారు. 'సత్యం' లేచి భారతదేశంలో కల ఆకర్షణీయమైన, ఎత్తయిన పర్వతములగురించి, జనజీవనానికి ఆధారమైన పంటపొలాలు సస్యశ్యామలంగా విరాజిల్లటానికి మూలాధారమైన నదీనదాలగురించి, ప్రకృతి సమతుల్యాన్ని కాపాడే అరణ్యప్రాంతాలగురించీ, ఇంకా అనేక ప్రముఖ విషయాలగురించీ అనర్గళంగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడారు. సత్యాన్ని మెచ్చుకున్న ఉపాధ్యాయుడు క్లాసులో పిల్లలందరూ భారతదేశం గొప్పతనాన్నిగురించి చెప్పలేక పోయినందుకు శిక్షగా అందరి చెంపలు ఛెళ్ళుమనిపించు మని ఆజ్ఞాపించారు 'సత్యం'ను.

ఇది 'సత్యం' మనస్తత్వానికి పూర్తిగా విరుద్ధం. అయినా ఉపాధ్యాయుని మాట శిరసావహించాలి కనుక విద్యార్థులకు నొప్పి కలుగకుండా మెల్లగా చెంపదెబ్బలు కొట్టటం మొదలుపెట్టారు. ఉపాధ్యాయుడికి కోపం వచ్చింది. "చెంపదెబ్బలు కొట్టడం అంటే గంధం పూసినట్లుగా సుతిమెత్తగా చెంపలు తాకటం కాదు" అంటూ ఆయన 'సత్యం'ని కూడా కఠినంగా శిక్షించారు. తోటివిద్యార్థులకోసం 'సత్యం' ఆ కఠిన శిక్షను మౌనంగా భరించారు.

స్వామి బాల్యం నాటి బుక్కపట్నం స్కూలు

ఇలాగే మరో రోజున కొండప్ప అనే అధ్యాపకుడు ‘సత్యం’ని నోట్సు వ్రాసుకోవటం లేదన్న కోపంతో బెంచీ ఎక్కించారు. నోట్సు వ్రాయకపోయినా తాను ఏ ప్రశ్న అడిగినా సమాధానం చెప్పటానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని ‘సత్యం’ వినయ విధేయతలతో విన్నవించుకున్నా ఆ మేష్టారు వినిపించుకోలేదు. ఆ పీరియడ్ పూర్తయింతర్వాత ఆయన కుర్చీనుంచి లేవబోయారు. కానీ సాధ్యపడలేదు. తాను కుర్చీకి అతుక్కుపోయినట్లయింది. తరువాతి క్లాసు మహబూబ్‌ఖాన్ మేష్టారుది కావటంతో ఆయన వచ్చి, పరిస్థితిని అవగతం చేసుకొని, సత్యాన్ని బెంచీ దిగమని చెప్పవలసిందిగా కొండప్పకు సూచించారు. ‘సత్యం’ బెంచీ దిగగానే కొండప్ప మేష్టారుకి కుర్చీబంధం నుండి విముక్తి లభించింది.

ఆరోజు సాయంత్రం మాతృశ్రీ ఈశ్వరమ్మగారు ఇతర విద్యార్థుల నుండి కొండప్ప మేష్టారు కుర్చీకి అతుక్కుపోయిన సంఘటనగురించి తెలుసుకొని, “సత్యం! మేష్టారుగారిని అలా శిక్షించవచ్చునా?” అని ప్రశ్నించగా, “నేనేమీ శిక్షించలేదు, ఆయన తనను తానే శిక్షించుకున్నాడు” అని జవాబిచ్చారు ‘సత్యం’.

అది కేవలం తమ దివ్యత్వాన్ని, ప్రత్యేకతను లోకానికి సూత్రప్రాయంగా చాటి, ఈ బాలుడు ఎవరు? అన్న ఉత్సుకతను ప్రజలలో కలిగించటానికి జరిగిన సంఘటన మాత్రమే అని స్వామి ఒక సందర్భంలో స్పష్టం చేశారు.

నిజమే! ఆ సంఘటన కొండప్ప మేష్టారులో ఎంతో పరివర్తన తెచ్చింది. అది ఎంత గాఢంగా ఆయన హృదయానికి హత్తుకుందంటే, తరువాతి కాలంలో స్వామిని స్తుతిస్తూ పద్యాలు వ్రాసి అచ్చు వేయించారు కూడా.

శాంతిసందేశం

‘సత్యం’ బుక్కపట్నం స్కూలులోనూ, బయటా అందరి మన్ననలు పొందుతూ ఉండటం సాటి విద్యార్థులలో కొందరికి గిట్టేదికాదు. మూగజీవాలను హింసిస్తుంటే ‘సత్యం’ తట్టుకోలేరు గనుక ఆ మార్గంలోనే సత్యాన్ని ఆవేదనకు గురి చేయాలని పథకం పన్నారు. చిత్రావతి నదిలోనుంచి ఓ దజను కప్పల్ని పట్టి ఒక బుట్టలో వేశారు. ఆ కప్పలు బుట్టలో నుంచి బయటపడాలని ప్రయత్నిస్తూ జారి మళ్ళీ బుట్టలో పడుతూ ఉంటే, ఈ ఆకతాయిలు చప్పల్లు చరుస్తూ ఆనందిస్తున్నారు. అదే సమయంలో ‘సత్యం’ అక్కడికి వచ్చారు. సాటి విద్యార్థులను సంస్కరించటంతోపాటు ప్రపంచానికి శాంతిసందేశాన్ని అందించే అవకాశంగా ఆ ఘట్టాన్ని మలుచుకున్నారు. సంకల్పమాత్రాన ఆ కప్పలనన్నింటినీ శాంతికి ప్రతీకలైన పావురాలుగా మార్చారు. ఆకతాయిలందరూ అవాక్కయి నిలబడిపోయారు. ఆ పావురాలు హాయిగా గగనతలంలో విహరిస్తుంటే ‘సత్యం’ చిరునవ్వులు చిందిస్తూ ప్రశాంత వదనంతో వాటిని తిలకిస్తుంటే, ఆకతాయిలకు జ్ఞానోదయమై సత్యానికి క్షమాపణలు చెప్పుకున్నారు. ఆ శాంతిసందేశం ప్రపంచం నాలుగు చెరగులా విస్తరించి ప్రపంచ మానవాళిని పుట్టపర్తికి పయనింపజేసింది.

భవిష్యవాణి

హైస్కూల్ చదువుకు స్వామి వేరేచోటుకు వెళ్ళినప్పటికీ బుక్కపట్నం కథ ముగియలేదు. బుక్కపట్నం తమ అవతార వైభవంలో అంతర్భాగమే అన్నట్లు చెప్పిన భవిష్యవాణి అందుకు తార్కాణం. భవిష్యత్తులో బుక్కపట్నం పాఠశాలకు తన పేరు పెడతారని, ఆ పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి తాను అధ్యక్షత వహిస్తానని ‘సత్యం’ తన తోటి విద్యార్థులతో చెప్తూ ఉండేవారు. ఆనాటి బాలురు ఆ మాటలను

అతిశయోక్తులుగా భావించేవారు. కానీ, అవి యథార్థం అయ్యాయి. ఆ పాఠశాలకు “శ్రీ సత్యసాయిబాబా డిస్ట్రిక్ట్ బోర్డ్ హై స్కూలు”గా నామకరణం చేయటం జరిగింది. పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి భగవాన్ బాబావారు అధ్యక్షత వహించారుకూడా. స్వామి అవతార ప్రకటన చేసిన తరువాత బాలబాలికలకు విద్యాసంస్థలు నెలకొల్పే ప్రయత్నంలో బుక్కపట్నంలో హైస్కూల్ను నెలకొల్పడం వారు చేపట్టిన మొట్టమొదటి కార్యక్రమం కావటం ముదావహం.

భగవాన్ అనుగ్రహశీస్సులతో మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పాఠశాల, శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా పరిషత్ బాలికల ఉన్నత పాఠశాల, శ్రీ సత్యసాయి ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలతో బుక్కపట్నం ఈనాడు ఒక ప్రముఖ విద్యాకేంద్రంగా విరాజిల్లుతోంది.

మరణించిన సుబ్బమ్మను బ్రతికించి....

కరణం సుబ్బమ్మగారికి స్వామి అవతార వైభవంతో ఉన్న అనుబంధం విధితమే. స్వామి ఆమె భక్తి శ్రద్ధలను, సేవాతత్పరతను పలుమార్లు కొనియాడుతూ వచ్చారు. ఒకసారి సుబ్బమ్మగారు, “స్వామీ! నాకు మీరొక వరం ప్రసాదించాలి. నా అంతిమఘడియల్లో మీ దర్శనభాగ్యం ప్రసాదించి నా నోట్లో తులసీ తీర్థం పోయాలి” అని కోరగా స్వామి తప్పక అలాగే జరుగుతుందని మాటిచ్చారు.

భగవాన్ బాబావారు చెన్నైలో ఉండగా పుట్టపర్తిలో సుబ్బమ్మగారికి జబ్బు చేసింది. ఆమెను బుక్కపట్నంలోని తల్లిగారింటికి తీసుకువెళ్ళారు. అక్కడే ప్రాణం పోయింది. ఆమె దేహాన్ని వరండాలో పెట్టి బట్ట కప్పారు. సుబ్బమ్మ తన ప్రాణం పోయేంతవరకు ‘సాయిరాం, సాయిరాం’ అని స్మరిస్తూనే ఉన్నది. స్వామి తప్పకుండా వచ్చి తన నోట్లో తులసీ తీర్థం పోసి తమ మాట నిలబెట్టుకుంటారని దృఢమైన విశ్వాసంతో ఎదురుచూస్తూ తుదిశ్వాస విడిచింది.

ఇక బంధువులు ఆమె మృతదేహాన్ని స్మశానానికి తీసుకు వెళ్ళటానికి ఏర్పాట్లు చేయసాగారు. “స్వామి ఆమె

శ్రీ సత్యసాయి ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, బుక్కపట్నం

పోయే ముందు వచ్చి నోట్లో నీరు పోస్తానని మాటిచ్చారు. కనీసం చూడటానికి కూడా రాలేదు” అని అనేకరకాలుగా మాట్లాడుతూ వచ్చారు.

ఇంతలో స్వామి మద్రాసు నుండి కారులో బుక్కపట్నం చేరుకొని సరాసరి సుబ్బమ్మ తల్లిగారింటికి వెళ్ళారు. ఏం జరుగుతుందో అని అక్కడున్నవారు ఉత్కంఠతో చూస్తున్నారు. సుబ్బమ్మ శరీరం ప్రక్కన కూర్చుని, పోడశకకాప్రహర్షులైన భగవానులు అనుగ్రహమనే దివ్యకళను ప్రసరింపజేస్తూ, “సుబ్బమ్మా, సుబ్బమ్మా” అని పిలిచారు. అందరినీ దిగ్భ్రాంతపరుస్తూ సుబ్బమ్మగారు కళ్ళు తెరిచి, స్వామిని చూసింది. కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా వారి దివ్యహస్తాలను పట్టుకొని ఆనందబాష్పాలు రాల్చింది. “స్వామీ, మీరిచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకోవటానికి వచ్చారా? ఎంతటి కరుణ మీకు!” అన్నది. సుబ్బమ్మ స్వామి దివ్యహస్తాన్ని తన నుదుటిపై పెట్టుకుంది. అప్పుడు స్వామి విభూతి సృష్టించి ఆమె నుదుటిపై రాశారు. “సుబ్బమ్మా! ఈ సమయంలో స్వామి చెంత లేరే అని బాధపడుతూ వచ్చావు. స్వామిని చూశావు, స్వామి మాటలు విన్నావు, స్వామి చేయి పట్టుకున్నావు. ఇంక ప్రశాంతంగా వెళ్ళు” అంటూ స్వామి ఆమె నోట్లో తులసీ తీర్థం పోశారు. “నాకింతకంటే ఏమి కావాలి స్వామీ,

నేను ఆనందంగా పోతున్నాను” అంటూ ఆమె ఆనందబాష్పాలు రాల్పుతూ, స్వామి చేతులు పట్టుకొని ‘సాయిరాం, సాయిరాం’ అంటూ ప్రాణం విడిచింది.

ఈవిధంగా స్వామి సుబ్బుమ్మగారికి ఉత్తమ గతులు ప్రసాదించారు. “మృత్యోర్మా అమృతంగమయ” అన్న వేదసూక్తికి ప్రత్యక్ష సాక్షులై పునీతులైనారు ఆనాడు బుక్కపట్నంవాసులు. మరణించినవారిని పునర్జీవులను చేసే భగవత్ లక్షణాన్ని స్వామి తొలిసారి బుక్కపట్నంలో ప్రదర్శించటం ప్రపంచానికి మరోసారి తమ దివ్యత్వాన్ని ప్రస్ఫుటం చేయటానికే.

యథార్థమైన మరో భవిష్యవాణి

1951వ సం॥లో జరిగిన బుక్కపట్నం పాఠశాల వార్షికోత్సవానికి కస్తూరిగారు వక్తగా ఆహ్వానింపబడ్డారు. ఇన్విటేషన్లు వచ్చాయి. అందులో కస్తూరిగారి పేరు ప్రక్కన ‘పి.హెచ్.డి.’ అనే డిగ్రీ చేర్చబడి ఉంది. అది చూసి కస్తూరిగారు కంగారుపడి, బుక్కపట్నం చేరుకోగానే స్వామి పాదాలపై పడి, ఆహ్వాన పత్రికలో పడ్డ పొరపాటును స్వామి దృష్టికి తీసికొని రాగా, స్వామి చిరునవ్వుతో ఆయన భుజం తట్టి, “నువ్వు పి.హెచ్.డి.వే” అన్నారు. ఆ సమయంలో అక్కడే ఉన్న కస్తూరిగారి చిరకాల మిత్రుడు విఠల్ రావుగారు, “ఏ విశ్వవిద్యాలయం నుండి స్వామీ” అని అడిగారు. వెంటనే స్వామి ఆయనను చూస్తూ, “పుట్టపర్తి విశ్వవిద్యాలయం నుండి” అన్నారు.

పుట్టపర్తిలో ఒక యూనివర్సిటీ ఏర్పాటవుతుందని సూచించే ఆ భవిష్యవాణి, దాదాపుగా 30 సం॥ల తరువాత, అంటే 1981లో ‘శ్రీ సత్యసాయి ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హైయర్ లర్నింగ్’ (డీప్ట్ యూనివర్సిటీ) ఆవిర్భావంతో యథార్థతను సంతరించుకున్నది.

ప్రేమవాహిని

1995 జూలై 12వ తేదీ చాలా ప్రముఖమైనది. ఆరోజు పవిత్ర గురుపూర్ణిమ కావటం ఒక విశేషమయితే, అదే శుభదినాన స్వామి చేపట్టిన అనంతపురం జిల్లా త్రాగునీటి పథకంలోని తొలిదశ గ్రామాలకు నీరందివ్వటానికి ముహూర్తంగా స్వామి నిర్ణయించటం మరో విశేషం.

వేదోచ్ఛారణతోనూ, మంగళవాద్య సమ్మేళనంతోనూ, అశేష భక్తజనావళి హర్షధ్వానాలతోనూ ప్రశాంతినిలయం ప్రాంగణమంతా పండుగ వాతావరణంతో శోభిల్లుతూ ఉండగా వేదికపై స్వామి జ్యోతిప్రజ్వలనం గావించి, ఆ తరువాత రిమోట్ కంట్రోలు తీసుకొని బటన్ నొక్కారు. అంతే! మరుక్షణంలో బుక్కపట్నంలోని కుళాయిలనుండి త్రాగునీటి సరఫరా మొదలైంది. తరతరాలుగా గొంతు తడుపుకోవటానికి గుక్కెడు మంచినీళ్ళకోసం పడ్డ అష్టకష్టాలు, ఆవేదనాభరిత నిరీక్షణలు ఫలించి శ్రీ సత్యసాయి భగవానుల ప్రేమవాహిని సాయిగంగగా తమ ముంగిళ్ళలోనే ప్రత్యక్షమవటం చూసి బుక్కపట్నం మొత్తం పులకించిపోయింది. తమ గ్రామంపై స్వామి వర్షింప జేస్తున్న వరాలను స్మరించుకొని పరవశించిపోయారు.

ఆ ఆహ్లాదకర సంఘటనలు స్మరించుకుంటూ ఉంటే, స్వామి 1947వ సంవత్సరంలో అన్నగారైన శేషమరాజుగారికి తమ అవతార లక్ష్యాలను వివరిస్తూ వ్రాసిన లేఖలోని...

“అఖిల మానవులకు ఆనందమొనగూర్చి
రక్షించుచుండుటే దీక్ష నాకు...
బీదసాదలకైన పెనుబాధ తొలగించి
లేమిని బాపుటే ప్రేమ నాకు...”

అన్న వాక్యాలు గుర్తుకొచ్చి, ఆ పరిపూర్ణ ప్రేమావతారి ప్రసరింపజేస్తున్న కరుణావాహినిలో ఓలలాడుతున్న బుక్కపట్నం వైభవం కళ్ళ ముందు కదలాడుతుండగా మనస్సు ఆనందంతో...

“బుక్కపట్నమా ఎంతటి పవిత్ర చరిత్ర నీది!
భగవంతుని అపార అనుగ్రహానికి చిహ్నమైనావు
భగవంతుని పవిత్ర పదస్పర్శచే పునీతమైనావు
భగవంతుని తొలి అద్భుత లీలల రంగస్థలివైనావు
భగవంతుని లీలామృతమును తృప్తిగ గ్రోలినావు
భగవంతుని వైభవ పుణ్యచరిత్రలో అంతర్భాగమైనావు
ధన్యహో బుక్కపట్నమా....ధన్యహో...

అంటూ ప్రతిస్పందించింది. ❖

‘ఓం శ్రీసాయి ఆరోగ్యప్రదాయ నమః’

❖ గోపీకృష్ణ పిడతల ❖

అది 1981వ సంవత్సరం. నాకప్పుడు 18 ఏళ్ళు. మా పెద్దన్నయ్యకు పాతికేళ్ళు. తను కలకత్తా (కొల్కత్తా)లో జనరల్ ఎలక్ట్రికల్ కార్పొరేషన్ (జిఇసి)లో మార్కెటింగ్ ఎగ్జిక్యూటివ్గా పని చేస్తున్నాడు. ఆ ఏడాదే అగస్టు ఏడున అతనికి స్వామి దివ్యాశీస్సులతో వివాహం జరిగింది. వివాహమైన నెల తిరక్కుండానే జబ్బు పడ్డాడు.

జరిగిందేమిటంటే, సెప్టెంబరు 20వ తేదీనాడు, స్థానిక ఆఫీసు సందర్శనకు వస్తున్న ‘జిఇసి’ మేనేజింగ్ డైరెక్టరును వెంటపెట్టుకొని రావటానికి మా అన్నయ్య కలకత్తా ఎయిర్పోర్టుకు వెళ్ళాడు. కానీ ఎయిర్పోర్టుకు చేరుతూనే హఠాత్తుగా జబ్బు పడ్డాడు. ఎడమ చెయ్యి వాచిపోయి చాలా నొప్పిగా ఉంది. వాళ్ళ మార్కెటింగ్ మేనేజర్కు ఫోను చేసి, ఆ విషయం చెప్పి, తను వెంటనే హైదరాబాదుకు విమానంలో వెళ్ళిపోవాలనుకుంటున్నట్లు చెప్పాడు. ఆయన పరిస్థితి అర్థం చేసుకుని, వెంటనే మేనేజింగ్ డైరెక్టరును తీసుకొచ్చే బాధ్యత మరొకరికి అప్పగించారు. మా అన్నయ్య, మా అమ్మానాన్నలకు ఫోను చేసి, తన అనారోగ్యం సంగతి చెప్పాడు. మరో అరగంటలో బయలుదేరనున్న కలకత్తా - హైదరాబాదు - మద్రాసు ఫ్లైట్ ఎక్కగలిగాడు.

అన్నయ్యతో ఫోనులో మాట్లాడిన తరువాత మా నాన్నగారు శ్రీ పి. సీతాపతిగారికి పరిస్థితి కాస్త సీరియస్గా ఉందని అర్థమైంది. ఆయన సీనియర్ ఐఏఎస్ ఆఫీసరు. తక్షణమే నిజామ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్కి

ఫోను చేసి, డాక్టర్లను సిద్ధంగా ఉండమని కోరారు. అన్నయ్యను బేగంపేట ఎయిర్పోర్టు నుంచే నేరుగా ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్ళారు. సీనియర్ కార్డియాలజిస్టు డాక్టర్ పి.ఎస్. రావు, ఆయన అసిస్టెంటు డాక్టర్ రాజగోపాలరాజు అన్నయ్యను పరీక్షించి, చేతివాపు ఎన్నాళ్ళుగా ఉందని అడిగారు. నెల్లాళ్ళుగా వస్తూ పోతూ ఉందని, గత కొద్దిరోజులుగా మరీ ఎక్కువైందని మా అన్నయ్య చెప్పాడు. చాలా పరీక్షలు చెయ్యాలి, రెండు రోజులు పట్టవచ్చు, రిపోర్టులు చూశాక ఏమి చెయ్యాలో చెప్తాము అన్నారు. అదొక అరుదైన గుండె

జబ్బు అని డాక్టర్లు అనుమానించారు.

“నేనుండగా భయమెందుకు?”

మా నాన్నగారికి ఏమి చెయ్యాలో పాలుపోలేదు. ప్రశాంతినిలయానికి పరుగెత్తి, “అన్యథా శరణం నాస్తి” అని శ్రీ సత్యసాయిశ్వరుని ఆశ్రయించడం వినా మరో మార్గంలేదని నిర్ణయానికి వచ్చారు. (తదనంతర కాలంలో ఆయన ప్రశాంతినిలయం పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసరుగా సేవలందించారు) నాన్నగారు, నేనూ ఉదయం 8 గం||లకు బయలుదేరి సాయంత్రం 4 గంటలకి ఆశ్రమానికి చేరుకున్నాం. ఆశ్రమ కార్యనిర్వాహకులలో ఒకరవరో గణేశ్ గేటుదగ్గర కారువద్దకు వచ్చి, సీతాపతిగారంటే మీరేనా? అని అడిగారు. నాన్నగారు అవునని చెప్పారు. వెంటనే ఆయన, “స్వామి మీకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. మిమ్మల్ని నేరుగా మందిరానికి తీసుకు రమ్మన్నారు”ని చెప్పి, మమ్మల్ని మందిరానికి తీసుకెళ్ళారు.

సరిగా నాలుగున్నర గంటలకు లీలామానుష విగ్రహాలైన భగవాన్ తమ గదినుండి వెలుపలకు వస్తూ, వరండాలో కూర్చున్న మా నాన్నగారిని చూసి చిరునవ్వు చిందిస్తూ, “ఏమి సమాచారం? కొడుకు హెల్త్ బాగాలేదా?” అని అడిగారు. వణుకుతున్న గొంతుతో నాన్నగారు, “నా కొడుకు కాదు స్వామీ! మీరే వాడికి తల్లీ, తండ్రీ. మీరే వాడిని కాపాడాలి. కోడలిని “దీర్ఘ సుమంగళీ భవ” అని మీరు దీవించారు. ఇంక అంతా మీ దయ...” అని మనవి చేశారు. బదులుగా చిరునవ్వుతో, “చూస్తా, చూస్తా” అంటూ స్వామి భక్తులకు దర్శన మివ్వటానికి ముందుకు వెళ్ళారు.

వరండాలోకి తిరిగి వచ్చాక స్వామి నాన్నగారిని ఇంటర్వ్యూ గదిలోకి పొమ్మన్నారు. (నన్ను పిలవలేదు) ఇంటర్వ్యూ గదిలో అన్నయ్య ఆరోగ్య పరిస్థితిగురించి నాన్నగారు నోరు విప్పకముందే స్వామి తమ సర్వజ్ఞత్వాన్ని వెల్లడిచేస్తూ, అన్నయ్యకు సుస్తీ మొదలైనప్పటినుండి ఆనాటివరకు ఏమి జరిగిందో, డాక్టర్లు ఏమంటున్నారో, అన్నీ పూసగ్రుచ్చినట్లు చెప్పేశారు. మార్కెటింగ్ ఎగ్జిక్యూటివ్గా తరచు టూర్లకు వెళుతూ, రకరకాల చోట్ల తిన్నందువల్లే అన్నయ్యకు ఇన్ ఫెక్షన్ సోకినట్లు స్వామి చెప్పారు. ఇదీ జబ్బు అని డాక్టర్లు ఇంకా నిర్ధారించక ముందే ఆ వ్యాధి “బ్యాక్టీరియల్ ఎన్డోకార్డియాటిస్” అనే అరుదైన వ్యాధి అనీ, గుండెలో 80 శాతం బ్యాక్టీరియా నిండిపోయి, పరిస్థితి సీరియస్గా ఉందని చెబుతూ స్వామి నాన్నగారికేసి చూసి, “ఏం, భయపడుతున్నావా?” అని అడిగారు. “స్వామీ, కొద్ది నెలల క్రితమే పెళ్ళి జరిగింది. లోకులేమనుకుంటారు? కొడుకు ఆరోగ్య పరిస్థితి తెలిసి కూడా అమ్మాయి బ్రతుకు పణంగా పెట్టి పెళ్ళి చేశాడని నన్ను నిందిస్తారు” అని ఆయన బాధపడుతుంటే స్వామి, “అమెను దీర్ఘ సుమంగళీ భవ అని దీవించాను. అలాగే జరుగుతుంది. నేనుండగా భయమెందుకు?” అంటూ శ్రీ సీతారామ పట్టాభిషేకం బొమ్మ చెక్కి ఉన్న ఒక లాకెట్ సృష్టించి నాన్నగారికి ఇచ్చారు. “హైదరాబాదుకు పోయి లాకెట్ గుండెలమీద ఉండేలా మీ అబ్బాయి మెడలో కట్టు. ఆరువారాల్లో కోలుకుంటాడు. నెమ్మదించాక వాడు పుట్టపర్తికి వచ్చినప్పుడు వాడిని చూస్తాను” అన్నారు.

అరుదైన గుండె జబ్బుకు దివ్యచికిత్స

చికిత్సలో భాగంగా, ఆరువారాలపాటు మా అన్నయ్యకు క్రిస్టలైన్ పెన్సిలిన్ ఇంజెక్షన్లు కూడా ఇస్తారని స్వామి చెప్పారు. చికిత్స ప్రారంభించే ముందు, తోడుగా ఇంకా ఏమి ఇవ్వాలని డాక్టర్లు మథనపడతారని, ‘గారామైసిన్’ ఇవ్వాలని ఉంటుందనికూడా స్వామి చెప్పారు. “వెంటనే బయల్దేరి హైదరాబాదు చేరుకో” అని చెప్తూ, స్వామి ఇంటర్వ్యూ ముగించారు.

పరమ పురుషుని దివ్యప్రేమజలధిలో ఓలలాడిన మా నాన్నగారు నిశ్చింతగా ఉన్నారు. “కొండంత స్వామి అండగా ఉండగా ఇక భయమెందుకు?!” అన్న భరోసాతో హైదరాబాదుకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యాం. ఏమాత్రం ఆలస్యం చెయ్యకుండా, మరునాడు ఉదయమే అన్నయ్య అడ్మిట్ అయిన ఆసుపత్రికి చేరుకున్నాం. మహావీర్ ఆస్పత్రిలో జనరల్ ఫిజీషియన్గా పనిచేస్తున్న మా పెద్దక్క డాక్టర్ జ్యోతి కూడా వచ్చింది. చాలాసేపు తర్జన భర్జనలు పడ్డాక, డాక్టర్లు మా నాన్నగారిని పిలిచి, అన్నయ్యకు “బ్యాక్టీరియల్ ఎన్డోకార్డియాటిస్” అనే జబ్బు ఉందని, దానివల్ల గుండె బాగా దెబ్బతిందని తెలిపారు. 1,40,000 యూనిట్ల క్రిస్టలైన్ పెన్సిలిన్ ఇంజెక్షన్లు నాలుగు గంటల కొకసారి, అంటే రోజుకి ఆరు చొప్పున ఆరువారాలపాటు ఇవ్వాలని చెప్పారు. అవి ఇచ్చినప్పుడు చాలా నొప్పిగా ఉంటుందట. ఆ నొప్పికి తట్టుకోలేక రోగి బాధతో విలవిలలాడుతుంటే అతన్ని చాలా జాగ్రత్తగా పట్టుకోవలసి ఉంటుందని కూడా చెప్పారు.

పెన్సిలిన్తోపాటు మరో మందుకూడా ఇస్తే బాగుంటుందని డాక్టర్లు అనుకుంటుంటే, విన్న నాన్నగారు, చటుక్కున ‘గారామైసిన్’ ఇస్తే బాగుంటుందేమో అన్నారు. డాక్టర్లు ఆశ్చర్యపోయారు. అన్నయ్య కేసు చూస్తున్న డాక్టర్ రాజగోపాలరాజుగారు మాత్రం “అవును, అదే ఇవ్వాలి. బ్రాడ్ స్పెక్ట్రమ్ యాంటీబయోటిక్ అయిన గారామైసిన్ ను క్రిస్టలైన్ పెన్సిలిన్తోపాటు ఇస్తే బాగా పనిచేస్తుంది” అన్నారు. అక్కడున్న డాక్టర్లు ఎవరూ, గారామైసిన్ గురించి నాన్నగారికెలా తెలుసని అడగకపోవడం ఆశ్చర్యం. ఐవిఎస్ అధికారి కదా, ఎక్కడో చదివి ఉంటారని అనుకొని

ఉండవచ్చు. వారికేం తెలుసు, దివ్యవైద్యులైన భగవాన్ బాబావారే స్వయంగా అన్నయ్య కేసును పర్యవేక్షిస్తున్నారని! ఇంకో రహస్యమేమిటంటే, మా అన్నయ్యకు పెన్సిలిన్ పడదు. ఆ ఏడాది విజయదశమి రోజున స్వామి మాటల సందర్భంలో, “ఇంజెక్షన్లు తీసుకుంటున్నది మీ అన్నయ్య కాదు, నేను” అని స్వయంగా నాతో చెప్పడమేకాక మరోమారు, “నేనుండగా భయమెందుకు?!” అన్నారు.

డాక్టర్లందరూ వెళ్ళిపోయాక, స్వామి తనతో ఏమి చెప్పారో అదంతా నాన్నగారు, అన్నయ్యకి వివరంగా చెప్పారు. అంతలో క్రిస్టలైన్ పెన్సిలిన్ ఇచ్చే టైమైంది. సేవకి, ప్రేమకి ప్రతిరూపం లాంటి శాంతి అనే సిస్టర్ ఇంజెక్షన్ ఇవ్వటానికి అన్నీ సిద్ధం చేసింది. ఆ సమయంలోనే నాన్నగారు, స్వామి ఇచ్చిన లాకెట్ను బయటకు తీశారు. సీతారాముల బొమ్మతో ఉన్న ఆ లాకెట్, గుండెలమీద ఉండేలా దాన్ని అన్నయ్య మెడలో కట్టారు. అలా కడుతున్నప్పుడు అన్నయ్య ఒళ్ళు బాగా జలదరించింది. బాధతో, ‘షాక్ కొడుతోంది’ అన్నాడు. నేను, సిస్టర్తో కలసి నా బలమంతా ఉపయోగించి, అన్నయ్యను మంచానికి అదిమిపట్టుకునే ప్రయత్నం చేశాను. అదే సమయంలో స్వామి ఇచ్చిన లాకెట్నుండి అన్నయ్య ఛాతీ మీదకు మెరుపులు రావటం అక్కడున్న డాక్టర్లు, నర్సులు అందరూ చూశారు. కొన్ని సెకెన్లకే అన్నయ్య తేరుకుని ఇంజెక్షన్ తీసుకున్నాడు.

ఆ తరువాత జరిగిన ఘట్టం శ్రీ సత్యసాయి అవతార దివ్యలీలా వైభవంలో భాగమైంది. రాత్రి 9 అయ్యేసరికి అన్నయ్య గదిలో లైట్లు ఆర్పేసేవారు. ఆ సమయంలో మా వదిన అన్నయ్య మెడలోని లాకెట్నుంచి వెలుగు వచ్చి ఒళ్ళంతా వ్యాపించడం గమనించేది. అలా ఆరువారాల పాటు జరిగింది. నిజానికి లాకెట్ను అన్నయ్య మెడలో కట్టినప్పుడే చికిత్స పూర్తయిపోయి ఉంటుంది. ‘నేనుండగా భయమెందుకు?’ అని స్వామి అన్నప్పుడే వ్యాధి నివారణ జరిగి ఉండవచ్చు. భగవాన్ బాబావారి దివ్యప్రేమ అటువంటిది. మన ప్రారబ్ధం ముందుగానే నిర్ణయమై ఉండవచ్చుగాక. కానీ, స్వామి తలుచుకుంటే, లలాటలిఖితాన్ని తిరగ వ్రాస్తారు. భక్తులపట్ల స్వామి

కురిపించే దివ్యప్రేమకు మా అన్నయ్య అనుభవమే ఒక ప్రబల నిదర్శనం.

ఆరువారాల చికిత్స ముగిసేసరికి, కాస్త ‘లో బ్లడ్ ప్రెషర్’ తప్పిస్తే, మా అన్నయ్య పూర్తిగా కోలుకున్నాడు. స్వామిని ప్రత్యక్షంగా దర్శించుకొని, కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలన్న బలమైన కోరిక అన్నయ్యను నిలువనీయ లేదు. కొన్ని నెలలపాటు ప్రయాణాలు చేయవద్దని డాక్టర్లు ఇచ్చిన సలహాను ప్రక్కనపెట్టి, ప్రశాంతినిలయానికి చేరుకున్నాడు. ఇంతకు ముందు గణేశ్ ప్రతిమ పెట్టి ఉన్న ఆర్చికి దగ్గరగా కూర్చున్నాడు. దర్శన సమయంలో స్వామి అన్నయ్య దగ్గరకు వచ్చి, “ఎప్పుడు వస్తావి?” అని అడిగారు. అన్నయ్య కృతజ్ఞతాశ్రువులు రాలుస్తూ స్వామి పాదారవిందాలపై వ్రాలాడు. అతన్ని నిండుగా ఆశీర్వదించి, వరండాలో ఉన్న మా నాన్నగారివద్దకు వచ్చి, “అక్కడ కృష్ణుడు (మా అన్నయ్య) చూశాను, గుండెలో సమస్య కేన్సిల్డ్... బి హ్యాపీ” అన్నారు. మా కుటుంబ మంతటికీ ఇంటర్వ్యూ ప్రసాదించారు. స్వామి మా వదినను మరొకమారు ఆశీర్వదిస్తూ, “నీకు స్వామి ఫోటో కావాలా?” అని అడిగారు. ఆమె ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయి, “నా మహద్భాగ్యం స్వామీ, ధన్యురాలిని” అన్నది. “నేను పంపిస్తానులే” అన్నారు స్వామి. ఇంటర్వ్యూ అయిన మూడవ రోజున ఎవరో వచ్చి స్వామి ఇవ్వమన్నారని చెబుతూ మా వదినకు స్వామి ఫోటో అందజేశారు.

స్వామి మా అన్నయ్యను ఆశీర్వదించి, “నీకొక జాబ్ ఆఫర్ వస్తుంది. నవంబరు 23న కొత్త ఉద్యోగంలో చేరు” అని చెప్పారు. స్వామి చెప్పినట్లుగానే మా అన్నయ్యకు ప్రపంచ బ్యాంకులో ఉద్యోగం వచ్చింది, నవంబరు 23న కొత్త జాబ్లో చేరాడు. ప్రస్తుతం ఆయన వాషింగ్టన్ డిసిలో పని చేస్తున్నారు. ఆరోగ్యం, విద్యారంగాలలో అవకాశాలు దక్కనివారికి సహాయమందించే సేవాభాగ్యాన్ని స్వామి ఆయనకు ప్రసాదించారు.

(ఈ వ్యాస రచయిత అఖిల భారత శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల అధ్యక్షుల కార్యాలయంలో ప్రోగ్రామ్స్ అండ్ ప్రోజెక్ట్స్ను పర్యవేక్షించే జాతీయ బృందంలో సభ్యులు)

తెలుగుసేత: వసంతభాను

నామ మహిమ

❖ ఎమ్.ఎస్. ప్రకాశరావు ❖

నిరంతరం భగవన్నామ స్మరణ చేసేవారిని భగవంతుడు తన సన్నిధికి ఆకర్షించుకుంటాడు. మా నాన్నగారు మల్లాజోశ్యుల రామమూర్తిగారు రెండు కోట్ల రామనామ లిఖిత జపాన్ని పూర్తిచేసి, భద్రాచలంలో శ్రీరామచంద్ర ప్రభువు చరణ సన్నిధిలో సమర్పించారు. 1970లో ఆయన తొలిసారిగా పుట్టపర్తికి వెళ్ళిన సందర్భంలో, “నాన్నగారూ, స్వామిని దర్శన స్పర్శన సంభాషణ భాగ్యముల నిమ్మని ప్రార్థించుకుని వెళ్ళండి” అని సలహా ఇచ్చాను. “నేను అన్ని పుణ్యక్షేత్రాలూ చూశాను, తీర్థయాత్రలు చేశాను. ఎందరో మహనీయుల్ని దర్శించుకున్నాను. నాకింకే కోరికా లేదురా” అని ఆయన పుట్టపర్తికి బయలుదేరారు. వారంరోజులపాటు పర్తిలో స్వామి దర్శనం చేసుకున్నారు. స్వామి మా నాన్నగారికి ఇరుప్రక్కలా కూర్చున్నవారితో మాట్లాడారుకానీ, నాన్నగారివైపు కనీసం చూడవైనా చూడలేదు. కాస్త

నిరాశగా నాన్నగారు విశాఖ తిరిగి వచ్చారు. అప్పుడు నేను ఆయనతో, “నాన్నగారూ, నేను అన్ని పుణ్యక్షేత్రాలూ చూశాను, మహనీయుల్ని దర్శించాను. నాకే కోరికలూ లేవని మీరు చెప్పారు కదా. అందుకే స్వామి మీకు స్పర్శన, సంభాషణ భాగ్యములను అనుగ్రహించలేదు” అన్నాను.

రెండు నెలల తరువాత నాన్నగారు మళ్ళీ పుట్టపర్తికి బయలుదేరారు. ఈసారి మాత్రం, “స్వామీ, మీ దర్శన స్పర్శన సంభాషణలు ప్రసాదించండి” అని అనుక్షణమూ ప్రార్థించుకుంటూ వెళ్ళారు. పర్తిలో స్వామి దర్శనానికి కూర్చున్న అరగంటలో స్వామి వచ్చి ఎంతో ప్రేమగా పలకరించి, ఇంటర్వ్యూ ప్రసాదించి, ఆయన చేసిన ఆధ్యాత్మిక సాధనలన్నీ పూనగ్రుచ్చినట్లు వర్ణించి చెప్పి, మా అమ్మగారితో, “వీడు నా భక్తుడు. నేనే రప్పించుకున్నాను. ఇక చేసిన యాత్రలు చాలు. స్వామి పాదాలే సర్వస్వమని నమ్ముకోండి” అని విభూతి ప్రసాదం అనుగ్రహించి ఆశీర్వదించారు. అప్పటినుండి వారిరువురూ పర్తికి తరచుగా వెళ్ళి వస్తూ ఉండేవారు. 1981లో స్వామి ఇంటర్వ్యూ అనుగ్రహించి, “ఎందుకు ఊరికే తిరుగుతావు? ఇక్కడే ఉండిపో” అని పాఠశాల బ్లాకులో గది ఇచ్చారు. అప్పుడు మా నాన్నగారు నాకొక ఉత్తరం వ్రాశారు. అందులో మూడే వాక్యాలున్నాయి. “నేను పుట్టపర్తిలో దేవుణ్ణి చూశాను. దేవుడు నన్నిక్కడే ఉండిపొమ్మన్నాడు. ఇక్కడే ఉండిపోతున్నాను. సాయిరాం”.

పది సంవత్సరములపాటు పుట్టపర్తిలోనే ఉన్నారు. ‘సనాతన సారథి’ ఆఫీసులో పనిచేస్తూ, బ్రహ్మశ్రీ కామావధానిగారివద్ద వేదాధ్యయనం చేసేవారు. స్వామి 60వ పుట్టినరోజు సందర్భంగా ఒక సంఘటన జరిగింది. నిలయంలో అందరికీ కొత్త బట్టలు కుట్టించమన్నారు స్వామి. ఒకరోజు వారు ఆశ్రమ కార్యనిర్వాహకులను పిలిచి, అందరికీ కొత్త బట్టలు కుట్టించారా? అని అడిగారు. అందరికీ కుట్టించినట్లు ఆయన విన్నవించగా స్వామి, “విశాఖపట్నం రామ్మూర్తికి కుట్టించలేదు” అని నాన్నగారి గురించి చెప్పారు. స్వామి ఆదేశం మేరకు ఆయన వెంటనే నాన్నగారికి చొక్కా కుట్టించి ఇచ్చారు. మరుసటిరోజు ఆ చొక్కా ఒక్కో పెట్టుకుని మందిరంలో

ధ్యానం చేసుకుంటున్న నాన్నగారి ఒడిలో ఏదో పడింది. కళ్ళు తెరిచేసరికి ఎదురుగా భగవాన్ నిలబడి ఉన్నారు. పాద సమస్కారం చేసుకున్న నాన్నగారితో, “ఈ పట్టుపంచె కట్టుకుని నా రథం ముందు వేదపండితులతో కలసి రా. నువ్వేమీ అడగవు, అన్నీ నేనే చూసుకోవాలి” అన్నారు నాన్నగారి భుజం తట్టి. ఒక సామాన్యనిపైన ఎంత కరుణ!

1991వ సంవత్సరంలో ఒకరోజు, “స్వామీ, పిల్లలు రమ్మంటున్నారు. వెళ్ళనా?” అని అడిగేరు నాన్నగారు. “తప్పక వెళ్ళు, పిల్లలకి తల్లిదండ్రుల సేవ చేసుకునే అవకాశం ఇవ్వాలి కదా” అని అనుమతించారు స్వామి. 2004వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 13వ తేదీన స్వామి నాచే వ్రాయించిన పాటలను స్వామి దివ్యసన్నిధిలో పాడినప్పుడు స్వామి ఆరోజు మధ్యాహ్నం మా గాయక బృందానికి ఇంటర్వ్యూ ప్రసాదించారు. “స్వామీ, నాన్నగారు పెద్దవారైపోయారు. సుమారు 96 సంవత్సరాలు. అన్నీ మరచిపోతున్నారు. ప్రసాదం అనుగ్రహించండి స్వామీ” అని నేను ప్రార్థించేసరికి స్వామి చిరుదరహాసం చిందించి, “అన్నీ మరచిపోతున్నాడా? నన్ను మరచిపోలేదు కదా! ‘సాయిరాం, సాయిరాం’ అంటున్నాడు కదా” అన్నారు భగవాన్. నేను ఆశ్చర్యపోయి, “అవును స్వామీ, సాయిరామ్ నామస్మరణ మాత్రం మానలేదు” అని విన్నవించాను. “బంగారూ, ఈ వయస్సులో ప్రాపంచిక విషయాలన్నీ గుర్తుందాలా?! నేను గుర్తున్నాను. చాలదా?” అని అమ్మగారికి కంచి పట్టుచీర, నాన్నగారికి జరీ ధోవతి, విభూతి ప్రసాదం ఇచ్చి, “నేను మరచిపోలేదని చెప్పు” అన్నారు భగవాన్. ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తరువాత స్వామి ఇచ్చిన జరీ ధోవతిని నేను నాన్నగారికి ఇవ్వగానే, అన్నీ మరచిపోతున్న నాన్నగారు ఆ ధోవతిని కళ్ళకద్దుకొని, “భగవంతుడొక్కడే నిన్ను గుర్తు పెట్టుకుంటాడు. ఆ భగవంతుడే బాబా” అని కన్నీరు పెట్టుకుని కళ్ళకద్దుకున్నారు.

ప్రశాంతినిలయంలో 1981 నుండి 1991వరకు స్వామి సన్నిధిలో ఉన్న సందర్భంలో ఒకరోజు స్వామి ఎంతో దయతో ప్రసాదించిన ఇంటర్వ్యూలో మా అమ్మగారు శ్రీమతి సర్వలక్ష్మీదేవి, “స్వామీ, నా జీవిత చరమాంకంలో మీ దివ్య మంగళ విగ్రహమే నా కనుల

ముందు మెదలాలి. ఈ వరాన్ని అనుగ్రహించండి” అని స్వామిని వేడుకున్నారు. “మంచిది, నామస్మరణ సాధన నిత్యం చేసుకో, తప్పక సాధ్యపడుతుంది” అని ఆశీర్వాదించారు భగవాన్.

అనాటినుండి మా అమ్మగారూ నాన్నగారూ ప్రతి నిత్యం వీలయినంతసేపు భక్తిగా నామస్మరణ చేసుకునే వారు. వయస్సు తొంభైలు దాటుతున్నా ఏ అనారోగ్యమూ లేకుండా, ఏ ఆటంకమూ లేకుండా వారి నామస్మరణ సాధన కొనసాగుతూ ఉండేది. 2015 మే నెలలో ఒకరోజు ఉన్నట్లుండి మా అమ్మగారి గుండె స్పందనల తీవ్రత 160కి చేరుకుంది. అప్పుడమె వయస్సు 92 సం॥లు. ఆస్పత్రిలో చేర్చాం. మూడవ రోజున ఐసీయూలో ఉండగా ఆమె, “అనాథబంధో సాయి ప్రభో...” అని పాడుకోవటం ప్రారంభించారు. నర్సులు పరుగెత్తుకుని వచ్చి, “మామ్మగారూ, ఇక్కడ పాడకూడదు. ఇది ఐసీయూ” అని వారించబోయారు. “అమ్మా, ఐసీయూలోకి రావటానికి భగవంతునికికూడా అనుమతి లేదా?” అని ఆవిడ అడిగారు. మిగిలిన రోగులు, “మామ్మగారు హాయిగా భగవన్నామ సంకీర్తన చేస్తూంటే మా బాధలుకూడా మరచిపోతున్నాం. దయచేసి మామ్మగారిని పాడుకో నివ్వండి” అన్నారు. ఆ మాటలు విన్న నర్సులు విస్తుపోయారు. మరుసటిరోజు ఉదయం ఆవిడ ‘హరి భజన బినా సుఖ శాంతి నహితో మొదలుపెట్టి భజనలు పాడుకుంటూనే ఉన్నారు. ఇక ఎవ్వరూ వారించలేదు. సాయంకాలానికి హార్టు బీట్ సాధారణ స్థితికి చేరుకోవటంతో ఆస్పత్రినుండి ఇంటికి తీసుకు వచ్చాం. తరువాత ఒక సంవత్సరంపాటు ఎలాంటి అనారోగ్య సమస్యలూ లేకుండా ఉండి, స్వామి అనుగ్రహ వరదానం చేసినట్లుగానే, ఆవిడ స్వామి చిత్రపటాన్ని చూస్తూ, నామసంకీర్తన చేస్తూ స్వామిలో ఐక్యమైపోయారు.

“దట్టమైన ఈ జీవితారణ్యమున వట్టి నామమే పట్టపగలొ” అని సెలవిచ్చారు స్వామి. దుఃఖ నివృత్తికీ, అనందప్రాప్తికీ స్మరణే శరణ్యం. అన్య చింతలు లేకుండా నామస్మరణ చేసేవారిపై భగవంతుడు తన అపారమైన కరుణను కురిపిస్తాడు అన్న స్వామి బోధకు ఇంతకన్న నిదర్శనమేమి కావాలి! ❖

‘సనాతన’ అక్షర సారభాలు:

రెండు దంతములు

“నీవు వ్రాసిన జాబు నాకు చేరకపోయినా అందలి సంగతులు చదువుకున్నాను. నీ జాబు మద్రాసు అడ్రసుకు నాకు వ్రాసినావు. నేను అంతకుముందే పుట్టపర్తికి వచ్చిన కారణంగా నాకు ఆ ఉత్తరం చేరలేదు. అయినా నీవు ఆ ఉత్తరమును వ్రాసినప్పుడు నీచెంతనే ఉన్నానుగా! నీ తల్లికి అనారోగ్యం హెచ్చుగా ఉందని వ్రాసినావు. ఆమె ప్రస్తుతం ఆరోగ్యవంతురాలైనది గదా! ఇంక భయమెందుకు?”

ఒక భక్తురాలు ఆపత్తమయములో స్వామివారికి వ్రాసుకున్న విజ్ఞాపన ఉత్తరం శ్రీవారికి అందకపోయినా ఆ భక్తురాలికి స్వామివారు వ్రాసిన లేఖాంశములు ఇవి!

ఉత్తరం శ్రీవారికి వ్రాయనక్కరలేదు. వ్రాసినను వారు చదువనక్కరలేదు. వారు సర్వజ్ఞులు. అందుకు మరో దృష్టాంతమే ఈ క్రింద పేర్కొన్న అనుభవం.

ఒక దినం శ్రీవారికి పోస్టులో వచ్చిన ఉత్తరములు అందినప్పుడు నేను శ్రీ స్వామివారి సన్నిధియందే ఉంటిని. ఒక కవరు ఉత్తరం శ్రీవారు చదువలేదు.

అప్పుడు, క్రొత్తగా వచ్చినవారిలో ఒకరు, “స్వామీ, ఎవరో భక్తులు వారి కష్టగాథ తమకు ఏమని విన్నవించుకున్నారో....” అన్నారు.

అప్పుడు స్వామివారు చిరునవ్వుతో, “ఇది కష్టగాథ కాదు, సుఖగాథ విన్నవించుకున్న ఉత్తరమే. అందులో ఉన్న సంగతులు మరేమీ లేవు. తాను పుత్రవంతుడ నైతిననీ, ఆ పిల్లవాడు రెండు దంతములతో జన్మించిననీ, శాంతి ఏమైనా చేసుకోవలెనేమో సెలవివ్వమని ఒక భక్తుడు వ్రాసినాడు.

“అతను వైశ్యుడు. గత సంవత్సరం తెలంగాణా నుంచి భార్యాసమేతంగా నా దర్శనానికి వచ్చి, “మా వంశం నాతో ఆఖరపుతుంది స్వామీ, కరుణతో మమ్మల్ని ఆశీర్వదించి రక్షించండి స్వామీ” అని ప్రార్థించగా నేను ఒక యాపిల్ పండు ఇచ్చి, “మీ భార్యాభర్తలు ఈ ఫలం భుజించండి” అని చెప్పాను.

“అప్పుడాతను, “స్వామీ, ఈ పండుపై పంటితో కొరికినట్లు రెండు గంటలు ఉన్నాయి. తినమంటారా?” అని సందేహంతో అడిగాడు.

“అప్పుడు నేను, “ఏమీ భయపడకుండా తినండి. మీకు జన్మించే పిల్లవాడు రెండు దంతములతో జన్మిస్తాడు” అని ఆనాడే చెప్పాను. ఆవిధంగానే జన్మించాడు. ఆనాటి సంగతి మరచి నాకు ఉత్తరం రాశాడు” అని సెలవిచ్చి, ఆ కవరును చించి, ఉత్తరములో ఉండు ఆ పంక్తిని అందరికీ చూపించిరి.

మేము ఆశ్చర్య ఆనందాలలో మునిగిపోతిమి.

శ్రీవారి లీలలు, మహత్ శక్తులు వర్ణనాతీతములు.

- నా. కస్తూరి

(‘సనాతన సారథి’ 1960 జూన్ సంచికనుండి)

“కార్డు కన్నీటి బొట్టుకు కరుగు సాయి”

❖ త్రిభువన్ సచ్ దేవ ❖

“మీలో అధికసంఖ్యాకులు నా వద్దనుండి విలువలేనివాటిని పొందటానికి వచ్చారు. ప్రాపంచిక సుఖాలూ, సంతోషాలూ, వ్యాధినివారణలూ, ఉద్యోగాభివృద్ధులు ఇవన్నీ ఆకర్షణీయంగా కనిపించే కాకిబంగారపు నగలు. నేను మీకు మోక్షం అందించుటకు అవతరించితిని. కాని, దానిని కోరువారు కొద్దిమంది మాత్రమే. .. మిమ్మల్ని రక్షించే వస్తువును అడిగి అందుకోండి. మిమ్ము బంధించే విషయాలు కోరుకోవద్దు. ఒక వెయ్యి ప్రాపంచిక విషయాలకోసం నన్ను అడుగుతున్నారు. నేను కావాలని అడిగేవారు అరుదు. అందుకే నేను ఎన్నడూ మిమ్ము ‘భక్తులారా’ అని సంబోధించను.... భగవంతుని తప్ప ఇంక దేనినీ కోరనివాడే భక్తుడు. మేము సాయిభక్తులమనీ, రామభక్తులమనీ, కృష్ణభక్తులమనీ మీరు చెప్పుకొంటారు. మీరు భగవంతునికి సంపూర్ణంగా శరణాగతులై ఆయన ఉపకరణాలు కావాలి. అప్పటిదాకా భక్తులమని చెప్పుకొనే అర్హత మీకు కలుగదు.”

- భగవాన్ బాబా

అది 1979 సెప్టెంబర్ నెల. స్వామి ఒకరోజు విద్యార్థులమైన మాతో సంభాషిస్తూ ప్రార్థన అనేది ఎలా ఉండాలో తెలియజేశారు. మీకు ఎప్పుడైనా స్వామిని ఏదైనా అడిగే అవకాశం వస్తే, అల్పమైన ప్రాపంచిక విషయాలను కోరకండి, స్వామిని మాత్రమే కోరుకోండి అని చెప్పారు.

ఆ రోజునుండి నేను ఈ ప్రపంచానికి సంబంధించినవి ఏవీ అడగకుండా కేవలం భగవానే కావాలని కోరుకోవడం మొదలుపెట్టాను. అందుకు తగినట్లుగానే మన దివ్య ప్రభువు కూడా వారి అనుగ్రహశీస్సులను నాపై సమృద్ధిగా కురిపిస్తూ వచ్చారు. అది ఎంతగా అంటే, నా ఈ చిన్నిహస్తాలు ఒడిసి పట్టలేనంతగా వారి దివ్యానుగ్రహాన్ని ఒక అఖండ కుంభవృష్టిలా నాపై కుమ్మరిస్తూ వచ్చారు. ఈ విషయంలో నేను పొందిన అనుభవాన్ని మీముందు ఉంచుతున్నాను. ఎందుకంటే ఏదయినా సరే, అది జీవితంలో అనుభవానికి వస్తేకానీ మనకు పూర్తిగా అవగతం కాదు.

నేను పుట్టపర్తిలో స్వామి కాలేజీలో బి.కామ్. పూర్తి చేసిన తరువాత, కొన్ని సాంకేతిక కారణాలవల్ల ఎమ్.కామ్.లో చేరడానికి కొద్ది రోజుల విరామం వచ్చింది. అప్పట్లో నేను ప్రశాంతినిలయంలో మందిరం ఎదురుగా ఉన్న ‘ఓల్డ్ హాస్టల్’లో ఉంటూ, రెండుపూటలా స్వామి దర్శన భాగ్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ, వారి దివ్యసమక్షంలో భజనలు పాడుతూ ఆనందంగా కాలం గడుపుతూ వచ్చాను. ఆవిధంగా ప్రతీరోజూ భగవాన్ దృష్టిలో పడడం నాకు చాలా ఆనందంగా ఉండేది.

స్వామి, నాకేదో పాఠం నేర్పదలచుకున్నారు కాబోలు, ఉన్నట్లుండి నాతో మాట్లాడటం మానేశారు. స్వామి సాన్నిధ్యంలో మెలగిన భక్తులందరికీ తెలుసు, స్వామి మనల్ని పట్టించుకోకుండా ఉన్నట్లు కనిపించే ఆ రోజులు ఎంత దుర్భరమైనవో! అసలు ఈ భువిపై అంతకు మించిన నరకం మరొకటుండదు. ‘పొరపాటు’న కూడా స్వామి నాకేసి చూసేవారు కాదు. దర్శనం సమయంలో నాకు ఇరువైపులా కూర్చున్న విద్యార్థులతో మాట్లాడేవారు

కానీ, నన్ను మాత్రం అస్సలు పట్టించుకునేవారు కాదు. స్వామి నన్ను అరీతిగా ఉపేక్షిస్తుంటే, భూమి రెండుగా చీలి అందులో కూరుకుపోతున్న భావన కలిగేది నాకు. స్వామి నాపట్ల ఈ ‘మౌన చికిత్సా విధానం’ ఎందుకు అవలంబించారో అని నాలో అంతర్మథనం మొదలైంది. నేను ఎక్కడ తప్పు చేస్తున్నాను? ఏ తప్పు చేశాను? అని ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవడం మొదలెట్టాను. అనుక్షణం స్వామిని ప్రార్థిస్తూ, నావలన ఏదైనా తప్పు జరిగియుంటే నన్ను క్షమించవలసిందిగా వారిని వేడుకుంటూనే ఉన్నాను.

ఇలా ఒక నెలకు పైగా సాగింది. ఒకనాటి ఉదయం కొంతమంది విద్యార్థులం మందిరం వరండాలో కూర్చోని ఉండగా స్వామి మావద్దకు వచ్చి, “మనం బుక్కపట్నంలో ఒక పాఠశాల ప్రారంభించాము కదా! ఇక్కడినుండి కొన్ని దుస్తులు, పుస్తకాలు, కొంత స్టేషనరీ సామాను తీసుకువెళ్లి ఆ పాఠశాలలోని పిల్లలకి ఇవ్వాలి. అవన్నీ ప్యాక్ చేయటానికి ఈరోజు మధ్యాహ్నం మీలో కొంతమంది మేడమీదకు రావలసి ఉంటుంది” అని చెప్పారు. ‘మేడపైకి’ అంటే అది స్వయానా స్వామి నివసించే గది, అనగా, ప్రశాంతినిలయం ‘గర్భగుడి’ అన్నమాట.

స్వామి నన్ను కూడా మేడపైకి పిలవాలని మనసులో ప్రార్థించసాగాను. ఇంతలో స్వామి, “నువ్వు రా.., నువ్వు రా” అంటూ ఒక్కొక్కరిని ఎంపిక చేయసాగారు. అక్కడే

కూర్చున్న నేను నా మెడను వీలైనంత పైకి చాచి, అటూ ఇటూ కదులుతూ, స్వామి దృష్టిని ఆకర్షించటానికి విశ్వప్రయత్నం చేశాను. కానీ స్వామి నన్నసలు చూస్తే కదా! అక్కడున్నవారిలో పదిహేనుమంది విద్యార్థులను ఎంపిక చేసి, వారిని మధ్యాహ్నం రమ్మని చెప్పి స్వామి మేడపైకి వెళ్ళిపోయారు.

నిజానికి మేడపైన విద్యార్థులకు చేయవలసిన పని అంటూ అంతగా ఏమీ ఉండదు. అది కేవలం స్వామి తమ సామీప్య సాన్నిధ్య భాగ్యాన్ని విద్యార్థులకు ప్రసాదించటానికి కల్పించే ఒక ‘మిష’ మాత్రమే. స్వామి

ఆ విద్యార్థుల నడుమ ఆసీనులై, “ఇది అక్కడ ఉంచు, అది ఇక్కడికి తీసుకురా” అని ఒక్కొక్కరికి చిన్నచిన్న పనులు పురమాయిస్తూ, వాళ్ళతో సంభాషిస్తూ ఎంతో సమయం గడుపుతారు. లౌకిక, ఆధ్యాత్మిక అంశాలకు సంబంధించి విద్యార్థులు తమ సందేహాలను నివృత్తి చేసుకోవటానికి, స్వామివారినుండి నేరుగా ‘గైడెన్స్’ పొందటానికి అదో మహత్తరమైన అవకాశం. అంటే, అది ఇంచుమించు ‘ఇంటర్వ్యూ’ లాంటిది అన్నమాట. అంతటి మహత్తరమైన అవకాశం నాకు లభించటం

లేదే, స్వామి నన్ను ఎంపిక చేయలేదే అని నేను తీవ్ర మనోవేదనకు లోనయ్యాను.

రామకృష్ణులవలె జగన్మాతకోసం పరితపించాలి

ఇక్కడ నాకో సన్నివేశం గుర్తుకొస్తోంది. అంతకు ముందు ఒకసారి విద్యార్థులం కొందరం శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవితంపై భగవాన్ దివ్యసమక్షంలో ఒక నాటకం ప్రదర్శించాము. అందులో నేను శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస పాత్రధారిగా కాళీమాతను ప్రార్థించే ఒక సన్నివేశం ఉంది. “జగన్మాతా! నీవు ఎందుకు నా ఎదుట ప్రత్యక్షం కావడం లేదు? నాపై ఎందుకు దయ చూపటం లేదు? ఎంతోమందికి నీ దర్శన భాగ్యం ప్రసాదించావే! నాకు మాత్రం ఎందుకు దర్శనం ఇవ్వటం లేదు?” అని నేను కాళీమాతను వేడుకోవాలి.

ఆ డ్రామా రిహార్సల్‌ను స్వామి స్వయంగా వచ్చి పర్యవేక్షించేవారు. ఆ సందర్భంలో ఒకసారి “మీరు దైవం కోసం ఎలా ఆరాటపడాలో తెలుసా? అది డ్రామాలో చేసే నటనలా ఉండకూడదు, మీలో నిజంగా అటువంటి తీవ్ర హృదయావేదన ఉద్భవించాలి. దేవుని చూడలేక పోతున్నందుకు మీనుంచీ మీరు విడిపోయినంత బాధ మీలో కలగాలి” అంటూ ఒక ఉదాహరణ చెప్పారు.

ఒకరోజు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసను స్వామి వివేకానంద అడిగారట, “స్వామీ, మీరు భగవంతుణ్ణి చూశారా?” అని. “అవును చూశాను, ఇప్పుడు నిన్ను ఎలా చూస్తున్నానో దేవుణ్ణి కూడా అలా ప్రత్యక్షంగా చూశాను” అని పరమహంస బదులిచ్చారు. “మరి అందరికీ ఎందుకు కనిపించడం లేదు?” అని ప్రశ్నించగా, “ఈనాటి మనిషి కేవలం పుత్ర మిత్ర భరణ వ్యాపారముల నిమిత్తం, ధన ధాన్య భోగ యశస్సులకోసం ఆరాటపడుతున్నాడు. ప్రాపంచికమైన విషయాలకోసం ఏడుస్తున్నాడు. కానీ, భగవంతుడు కావాలనే తీవ్రమైన పరితాపం అతనిలో ఉందా? నిజంగా భగవంతునికోసం ఏడిస్తే భగవంతుడు తప్పకుండా కనిపిస్తాడు” అని జవాబిచ్చారు పరమహంస.

మీరు రామకృష్ణ పరమహంసలా దేవునికోసం నిజంగా పరితపిస్తే - ఆయన తప్పక మీవద్దకు పరిగెత్తుకు వస్తాడు అన్న స్వామి దివ్యవాక్కులు ఆ సమయంలో నా మదిలో మెదలసాగాయి. స్వామికి నేను దూరమయ్యానే అన్న వేదనతో నేను ఆరోజు ఉదయం భజన ముగిసిన తర్వాత ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా నా గదికి వెళ్ళిపోయాను. తలుపులు మూసుకొని, “భగవాన్, ఇలా ఎందుకు చేశారు? నా వంతుగా నేను చేయగలిగినదంతా చేస్తూనే ఉన్నానే! అయినా మీరు నాతో మాట్లాడటం లేదు, నాకేసి చూడటం లేదు. ఇలా మీరు నన్ను ఉపేక్షిస్తే నేను తట్టుకోలేను స్వామీ, నా తప్పుల్ని మన్నించి నాపై కరుణ చూపండి...ప్లీజ్ స్వామీ” అని స్వామిని వేడుకోసాగాను. నేలపై పొర్లుతూ ఒక చంటిబిడ్డలా ఏడుస్తూ ప్రార్థించ సాగాను. “స్వామీ, భగవంతునికోసం మేము రామకృష్ణ పరమహంసలా పరితపిస్తే మీరు తప్పక మాచెంతకు వస్తానని ఆనాడు మాతో చెప్పారు కదా! ఈరోజు అందుకు నిదర్శనం చూపండి స్వామీ, ఇప్పుడే వెంటనే వచ్చి నా

తలుపు తట్టండి స్వామీ, నేను మీకోసం ఏదైనా చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను, నాకు మాత్రం మీరు కావాలి! మీరే కావాలి” అని కంటిధారలు కారుస్తూ, అక్షరాలా ఒక పిచ్చివాడిలాగే ప్రార్థించసాగాను.

ఇంతలో ఎవరో నా తలుపు తడుతున్న శబ్దం వినపడింది. “ఆహా! స్వామి నాకోసం వచ్చారా? అని నాలో ఒక్కసారిగా సంభ్రమాశ్చర్యాలతోకూడిన భావన! కానీ స్వామి ఇంతకుముందే మేడ మీదకు వెళ్లారు కదా, మరి అంతలోనే క్రిందికి ఎందుకు వస్తారు? అనుకుంటూ నా కన్నీళ్లను తుడుచుకోసాగాను. అయినా నా మొరాలకించి సాక్షాత్తు భగవానే వచ్చి తలుపు తడుతున్నారేమో అన్న భావన మనసులో ఏ మూలనో తొంగిచూస్తుంటే లేచి వెళ్లి తలుపు తీశాను. అయితే ఎదురుగా కనిపించింది స్వామి కాదు, చిరంజీవిరావుగారు! “త్రిభువన్ సచ్‌దేవ అంటే నువ్వేనా?” అని అడిగారాయన. అవును సార్, అన్నాను. ఆయన నాకేసి ఎగాదిగా చూసి, “నీకు అంతా బాగానే ఉందా?” అని ప్రశ్నించారు. నేను ఎరుపెక్కిన కళ్ళతో, చిందర వందర జుట్టుతో చూడ్డానికి ఒక పిచ్చివాడిలా కనిపిస్తున్నాను మరి. “బాగానే ఉన్నాను సార్” అన్నాను.

“విషయం ఏమిటో నాకైతే తెలియదు కానీ కొద్ది నిమిషాల క్రిందట స్వామి నన్ను ఉన్నపళంగా వారి సన్నిధికి రావాలని కబురంపారు. నేను వెళుతూనే, “నువ్వు వెంటనే ఓల్డ్ హాస్టల్‌కు వెళ్ళు. అక్కడ త్రిభువన్ సచ్‌దేవ అనే అబ్బాయి ఉంటాడు. అతను నా పిలుపు కోసం గదిలో ఎదురుచూస్తున్నాడు. అతడిని మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు స్వామి మేడపైకి రమ్మన్నారని చెప్పు. మిగిలిన విషయాలు నీతో తరువాత మాట్లాడతాను. ఇక ఏమాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా ఇప్పుడే వెళ్ళి అతనికి ఈవిషయం చెప్పు” అని ఆదేశించటంతో నేను తక్షణమే వచ్చి నీ తలుపు తట్టాను” అని చెప్పారాయన. తిరిగి వెళ్ళే ముందు మళ్ళీ నాకేసి అనుమానంగా చూస్తూ, “నీకు అంతా బాగానే ఉంది కదా? ఎందుకంటే, ఇక్కడికి స్వామి నన్ను చాలా అత్యవసరంగా పంపించారు మరి” అన్నారు.

ఆయన వెళుతూనే నేను తలుపు మూసివేశాను. నా కళ్ళు మళ్ళీ ధారాపాతంగా వర్షించటం ప్రారంభించాయి. ఐతే ఈమారు అవి కృతజ్ఞతతో నిండిన ఆనందబాష్పాలు!

“స్వామీ, ఆనాడు మీరు చెప్పినదంతా సత్యమే అని నిరూపించుకున్నారు. నా జీవితంలో మొదటిసారిగా నేను మీకోసం కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నాను, మీ ప్రేమకోసం పరితపించాను. ‘నిజంగా మీరు దైవమయితే ఈరోజు నాదగ్గరకు వచ్చితీరాలని పట్టుపట్టాను. మీరు రాలేదు, అయితేనేం, మీ దూతను నాకోసం పంపారు. దీన్నిబట్టి నా ప్రార్థనలన్నీ మీకు చేరుతున్నాయని నాకు స్పష్టమైంది. ఇక్కడ నేను బాధపడుతుంటే, అది మీకు కూడా తప్పక బాధకల్పించే ఉంటుంది. నన్ను క్షమించండి స్వామీ” అని వేడుకోసాగాను. ఆనందాశ్రువులు నా చెంపలమీదుగా జారి క్రిందపడుతూ ఉంటే మనసులో స్వామికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోసాగాను.

కొంతసేపటికి మళ్ళీ ఎవరో నా గది తలుపులు తడుతున్న శబ్దం వినబడింది. తలుపు తెరిచి చూస్తే ఈసారి అక్కడ ఉన్నది మందిరం ఇంజనీరు శ్రీ జయకుమార్. ఆయన చెప్పిన విషయం ఇది ... చిరంజీవీరావుగారు నావద్దకు వచ్చి తిరిగి స్వామి దగ్గరకు వెళ్ళినపుడు, “నువ్వు త్రిభువనీకి నేను చెప్పిన మాట సరిగా చెప్పావా?” అని స్వామి అడిగారట. “చెప్పాను స్వామీ” అని ఆయన విన్నవించుకున్నారు. కానీ స్వామి సంతృప్తిచెందక పక్కనే ఉన్న జయకుమార్‌గారితో, “నువ్వుకూడా వెంటనే అతని వద్దకు వెళ్ళు. స్వామి ఈరోజు మధ్యాహ్నం అతన్నికూడా మేడపైకి రమ్మని పిలిచారని చెప్పు” అన్నారు.

జయకుమార్‌గారు ఈ సంగతి వివరంగా నాకు చెప్పి, “నీకు అంతా బాగానే ఉందా? మీ కుటుంబంలో ఎవరికైనా ఏదైనా సమస్య ఉందా?” అని అడిగారు. ఉబికివచ్చే కన్నీరును ఆపుకుంటూ నేను నాకెలాంటి సమస్యలూ లేవని, అంతా బాగానే ఉందని చెప్పాను. ఆయన నాకేసి ఆశ్చర్యంగానూ వింతగానూ చూస్తూ వెళ్ళిపోయారు. సమస్యలేవీ లేకపోతే మరి ఇతను ఇలా చిన్నపిల్లాడిలా ఎందుకు ఏడుస్తున్నాడో! పైగా స్వామి కూడా ఒకరి తరువాత ఒకరిని పిలిచి మరీ ఇతడి దగ్గరకు పంపుతున్నారే, అన్న విస్మయం ఆ చూపులో నాకు కనపడింది.

ఆ సంఘటనతో నేనొక పాఠం నేర్చుకున్నాను. స్వామి చేసే ప్రతి పనికి ఒక అంతరార్థం ఉంటుందని

గ్రహించాను. “మీరు నావైపు ఒక అడుగు వేయండి, నేను మీవైపు పది అడుగులు వేస్తాను” అన్న భగవాన్ అభయ వాక్కు నాకు గుర్తుకు వచ్చింది. మనం దైవంకోసం ఆరాటపడాలి. మనల్ని మనం మరచిపోయి ఆయనను ప్రార్థించాలి. ఆయనను మాత్రమే కోరుకోవాలి. మనం నిజంగా అలా ప్రార్థించినపుడు, అలనాడు ఆ కుచేలుడు, ద్రౌపది, అర్జునుడు పిలిచిన మరుక్షణమే తాను వారి ఎదుట నిలిచినట్లు మన దగ్గరకు కూడా ఆయన అలా పరుగెత్తుకుంటూ వస్తారు.

ఆవిధంగా అందిన ప్రభువు పిలుపుతో నా మనసు తేలిక కావలసిందిపోయి నేను స్వామికి ఇబ్బంది కలిగించానే అన్న అపరాధ భావంతో నా గుండె బరువెక్కింది. ఆరోజు మధ్యాహ్నం, మందిరం మేడపైకి వెళ్ళి తోటి విద్యార్థులతో కూడి సేవలో పాల్గొనసాగాను. బుక్కపట్నం పాఠశాలలో పంపిణీ చేయవలసిన దుస్తులు, పుస్తకాలు మొదలైనవాటిని ఒకచోట వరుసగా పేర్చుతున్నాము. ఇంతలో ఉన్నట్లుండి నా చుట్టూ ఒక దివ్య పరిమళం! దూరం నుండి నా దగ్గరకు వస్తున్నట్లు మెత్తని అడుగుల సవ్వడి... ఈ సకల చరాచర జగత్తుని నడిపించే లీలామానుష విగ్రహాలు కనకాంబరధారులై నా చెంతకు విచ్చేశారు. అయితే నాలోని ‘అపరాధ భావం’ వారి ముందు నన్నొక దోషిలా నిలబెట్టింది. అందువల్ల నేను భయంతో, సిగ్గుతో తల పైకెత్తలేదు ... వారి కళ్ళలోకి చూడలేకపోయాను. “స్వామి, నేను నా ఏడుపుతో మిమ్మల్ని చాలా ఇబ్బంది పెట్టాను. దాంతో మీరు నాకోసం ఇద్దరు దూతలను పంపవలసి వచ్చింది..నన్ను క్షమించండి” అని నా అంతరంగం ధ్వనించసాగింది.

స్వామి తమ రెండు చేతులు వెనుకకు ముడుచుకొని ప్రేమవాత్సల్యాలతో నావైపు చూశారు, కనుబొమ్మలను ఎగరేస్తూ మందహాసం చేశారు. నా హృదయం కృతజ్ఞతతో ఆర్ద్రమైంది. నాకు మాటలేవు, ఏమి చెప్పాలో తెలియదు ... అలా స్వామిని చూస్తూనే ఉన్నాను. స్వామి నాకేసి చూస్తూ చిరునవ్వుతో, “హిస్టీరియా.. హిస్టీరియా... షార్తి హిస్టీరియా...!” అన్నారు. “కావలసింది ప్రేమ, ప్రేమ, ప్రేమ... హిస్టీరియా కాదు బంగారూ” అన్నారు మళ్ళీ, ఎంతో ప్రేమగా నా భుజం తడుతూ.

అలా మా ఇరువురి మధ్య అక్కడ ఏమి జరుగుతోందో చుట్టూ ఉన్న విద్యార్థులెవరికీ అర్థం కాలేదు. ఆ తరువాత ఒకరు వచ్చి నన్ను అడిగారు, “నువ్వు స్వామికి ఏమైనా లేఖ వ్రాశావా?” అని. అయితే అసలు విషయం వారిలో ఎవ్వరికీ తెలియదు. నాకత్యంత ప్రియమైన సాయిమాత పట్ల నేను అంత తెలివితక్కువగా ప్రవర్తించానని వారితో ఎలా చెప్పుకోగలను! అయితే ఒక్కటి మాత్రం నేను గట్టిగా చెప్పగలను. “నేను స్వామికోసం తీవ్రంగా పరితపించాను, ప్రార్థించాను, వారికోసం నిజంగా ఒక చంటిబిడ్డవలె నేలపై పడి పొర్లుతూ ఏడ్చాను. హృదయాంతరాళాల్లోంచి వచ్చిన ఆ పిలుపుకు ఆ జగజ్జనని సాయిమాత తక్షణం స్పందించారు. ప్రేమ వాత్సల్యాలతో నన్ను ఆదరించి అక్కునజేర్చుకున్నారు.

తెలుగుసేత: కస్తూరి భాస్కర్

చెప్పినట్లు చేయి, అడిగినట్లు ఇస్తాడు

“అడుగు నన్ను, ఇస్తాను”, “వెతుకు నన్ను, కనిపిస్తాను”, “తట్టు నా తలుపు, తెరుస్తాను” అని భగవంతుడు వాగ్దానం చేశాడు. కానీ, నీవు భగవంతుడు చెప్పినట్లు చేస్తున్నావా? “అడుగు నన్ను” అంటున్నాడు భగవంతుడు. కానీ, నీవు భగవంతుడిని అడుగుతున్నావా? ప్రకృతిని అడుగుతున్నావు. వెతుకుతున్నావు నీవు. కానీ, భగవంతుణ్ణి కాదు, సిరిసంపదలను వెతుకుతున్నావు. తలుపు తడుతున్నావు. కానీ, ఆనంద సౌధం తలుపు తట్టడం లేదు, దుఃఖం తలుపు తడుతున్నావు. ఈరీతిగా భగవంతుడు చెప్పినదానికి విరుద్ధంగా నడుచుకుంటున్నావు. చెప్పినట్లుగా చేయి, తక్షణం అడిగినట్లుగా ఇస్తాడు, వెతికినట్లుగా చిక్కుతాడు. హృదయ కవాటం తెరుస్తాడు. ఈ సత్యాన్ని విశ్వసించి దైవాన్ని సంపూర్ణంగా ప్రేమించు. ఏదో లొకికమైన వాంఛలతో భగవంతుని స్మరించకు. భగవంతుడే కావాలని కోరుకో”

- బాబా

అదే మాట... ఒకే చోట

భువనచంద్ర

ఒకే మాట ఒకే పాట
అదే చోట అదే చోట
అదే సత్యసాయి ధామమట
అదే సత్యసాయి నామమట

॥ఒకే మాట॥

నాది నీదను భేదము లేనిది
ఊరితో పేరుతో పనియే లేనిది
భాషల తేడా లేనే లేనిది
కులమతాలకు అతీతమైనది
ఓం సాయిరాం... హరి ఓం సాయిరాం
ఒకే రాగం ఒకే భావం
ఒకే గమనం ఒకే గమ్యం
అదే సత్యసాయి ధామమట
అదే సత్యసాయి నామమట

॥ఒకే మాట॥

ధైర్యము నింపేవి ఆ పలుకులు
కన్నులు తుడిచేవి ఆ చేతులు
శాంతిని ఒసగేవి ఆ చూపులు
ప్రేమను పంచేవి ఆ నవ్వులు
హరి ఓం సాయిరాం... హరి ఓం సాయిరాం
ప్రతి క్షణము మనోహరమే
ప్రశాంతమనే సరోవరమే
అదే సత్యసాయి ధామమట
అదే సత్యసాయి నామమట

॥ఒకే మాట॥

భక్తి, భుక్తి, ముక్తి

పూర్వం బొంబాయి (ప్రస్తుత ముంబాయి)లో స్వామివారి భక్తుడు ఒకాయన ఒక కంపెనీలో అకౌంటెంట్‌గా పనిచేస్తూ ఉండేవాడు. ఆ కంపెనీ క్రమేణా ప్రతియేటా లక్షలలో నష్టాలు ఎదుర్కొంటూ పూర్తిగా మునిగిపోయే దశకు చేరుకుంది. ఆ కంపెనీలోని ఉద్యోగులందరూ - మునిగిపోయే ఓడలోనుండి ఎలుకలన్నీ దూకేసే విధంగా - వేరే కంపెనీలో ప్రత్యామ్నాయ ఉద్యోగాల వేటలో పడసాగారు.

కానీ, సాయి భక్తుడైన ఆ ఉద్యోగి భార్య మాత్రం, “మన భవిష్యత్తు గురించి స్వామిని ప్రార్థించి, వారి ఆదేశమేమిటో తెలుసుకొని రండి” అని తన భర్తను ప్రోద్బలం చేసి, అతడిని ప్రశాంతినిలయానికి ప్రయాణం కట్టించింది. అతడు ఇక్కడికి వచ్చాడు. స్వామివారు అతడికి ఇంటర్వ్యూ ప్రసాదించి, ఆశీర్వాదించి, విభూతి సృజించి ఇచ్చి, “బంగారూ, బంగారూ” అంటూ అతడి వీపుతట్టి బయటకు పంపించారు. అప్పుడు అతనికి గుర్తొచ్చింది - తాను వచ్చిన పని స్వామికి నివేదించలేకపోయానే అని.

ఆ రాత్రి స్వామివారు ఆ ఉద్యోగికి కలలో దర్శనమొసగి, “బంగారూ! నీ భార్య నీ ఉద్యోగం సంగతి నన్ను అడగమని చెప్పి పంపించింది కదా! ఏమీ బాధపడకు. మీ కంపెనీకి నీవు మేనేజర్ అవుతావు” అని అభయమొసగి ఆశీర్వాదించారు.

“ఏమిటి స్వామీ, మునిగిపోయే ఓడలాంటి ఆ కంపెనీకి నేను మేనేజర్ నవుతానా!” అని ఆ భక్తుడు విచారంతో, ఆ స్వప్న సందేశాన్ని నమ్మలేని స్థితిలో ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళాడు. అయితే, అతివిచిత్ర పరిస్థితులలో, ఆ కంపెనీ వ్యవహారాలు చక్కదిద్దటానికి అతడినే ఆ కంపెనీకి మేనేజర్‌గా నియమించారు యాజమాన్యంవారు.

ఆ భక్తుడు ఈ ఉదంతమంతా వివరిస్తూ, స్వామివారికి కృతజ్ఞతాంజలులు సమర్పిస్తూ వ్రాసిన లేఖ నాకు చేరింది. ఆ తరువాత కొంతకాలానికి ఒక సందర్భంలో నేను బొంబాయికి వెళ్ళినప్పుడు, ఒక సమావేశంలో ఆ బొంబాయి భక్తునికి స్వామి భుక్తి ప్రసాదించిన ఉదంతాన్ని నేను భక్తులకు వివరించానుకూడా.

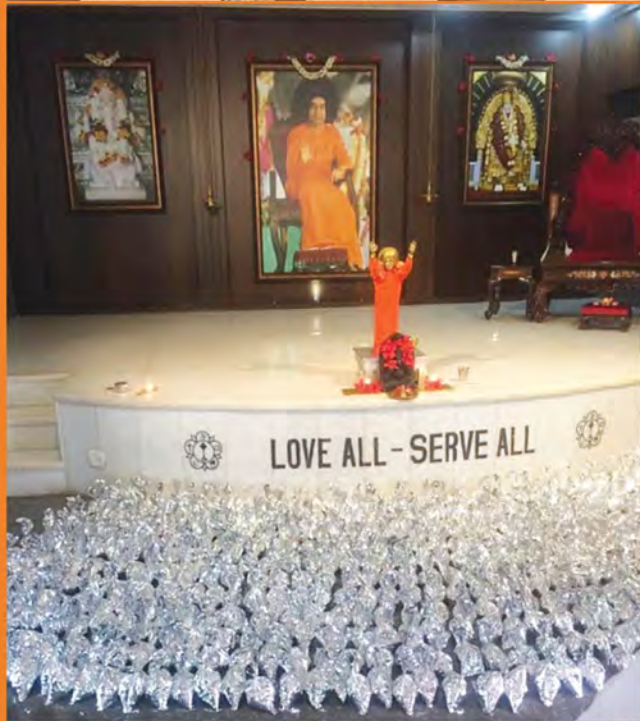
అప్పుడు ఆ సమావేశంలోని భక్తజనులలోనుండి ఒక వ్యక్తి లేచి నిలబడి, “అయ్యా! తమరు చెపుతున్న ఆ భాగ్యశాలిని నేనే” అని పరిచయం చేసుకున్నాడు.

అవిధంగా భగవానులు భక్తి, భుక్తి, ముక్తిపథములను అనుగ్రహించిన ఆ భక్తుడిని చూడగలిగినందుకు నాకెంతో ఆనందమైంది.

(ప్రశాంతినిలయంలో విదేశీ భక్తులనుద్దేశించి కస్తూరిగారు చేసిన ప్రసంగాలనుండి సంకలితము)

సమర్పణ: ‘సాయిదాసు’

‘కోవిడ్ -19’ లాక్ డౌన్ సమయంలో శ్రీ సత్యసాయి సంస్థ అవరక సేవలు

Date of Publication 10th July 2020

ఆత్మయే నీ స్వస్థానం

ఉపదేశం ఇవ్వమని ఈనాడు ఏ గురువునో ఆశ్రయిస్తాం. ఏదో ఒక మంత్రాన్నో నామాన్నో స్మరిస్తుంటే మనకి దివ్యత్వం ప్రాప్తిస్తుందని విశ్వసిస్తాం. అసలు ఉపదేశం అంటే ఏమిటి? మనల్ని స్వస్థానమునకు చేర్చేదే ఉపదేశం. ఆత్మయే నీ స్వస్థానం. ఆత్మనుండియే నీవు ఉద్భవించావు. ఆత్మయే నీ గమ్యం. 'ఓం నమశ్శివాయ' అనే పంచాక్షరి మంత్రమునో, 'ఓం నమో నారాయణాయ' అనే అష్టాక్షరినో యాంత్రికంగా జపిస్తుంటే చాలు, ముక్తి లభిస్తుందనుకోవటం అవివేకం. 'స్వ విమర్శో మోక్షః'. అంటే, నీ నిజతత్వాన్ని నీవు తెలుసుకొని చరించటమే మోక్షం. అష్టైశ్వర్యస్వరూపమైన ఆత్మయే నీవు. ఈ అశాశ్వతమైన శరీరానివి కావు. ఈ సత్యాన్ని గ్రహించిన నాడు నీ హృదయం విశాల భావాలతో ప్రకాశిస్తుంది. గ్రంథపరిచయంవల్ల మేధస్సును అభివృద్ధి చేసుకున్న సూరుమంది మేధావులకంటే మంచి హృదయం గలవాడే జగత్తునకు ఉపకారం చేసి తరిస్తాడు.

- బాబా

వార్షిక చందా: ₹ 90 (భారతదేశంలో) ₹ 900 లేక UK £ 13 లేక US \$ 18 (విదేశాలకు)
చందారుసుమును 1 లేదా 2 లేదా 3 సంవత్సరములకు చెల్లించవచ్చును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్డరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా లేక, ఆన్లైన్ పద్ధతిన మా వెబ్సైటు www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్వీనర్, శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, థర్డ్ మిలీనియం విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.